Leto V., štev. 270 | Ljubljana, nedelja, 16. novembra 1924 | Poštnina pavšalirana | Cena 2 Din

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 20·— Din
za inozemstvo 30·— „
neobvezno

Ogласi po tarifu.

Uredništvo:
Miklošičeva cesta št. 16/I
Telefon št. 72

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo prosveto in politiko

Upravništvo:
Ljubljana, Prešernova ul. št. 54. Telef. št. 36.

Podružnici:
Maribor, Barvarska ul. 2,
Celje, Aleksandrova c.

Račun pri poštn. ček. zavodu štev. 11.842.

Ljubljana, 15. novembra.

Danes je priobčil «Slovenec» uvodnik «Po šestih letih», v katerem začetkoma citira angleški list «Manchester Guardian», ki piše, kako žalostne razmere so ostale in nastale po svetovni vojni. Ljudska izobrazba in omika je padla po vsej Evropi. Čustva medsebojnega sovraštva so se povečala, v politiki vlada nasilstvo in zločinska neumnost. Te deloma resnične ugotovitve konservativnega angleškega lista so dale klerikalnemu glasilu dobrodošel povod, da z naravnost sadističnim veseljem razmotriva o «globokem razočaranju» v Jugoslaviji, kjer smo si obetali notranji mir ter medsebojno bratsko soživljenje, a baje doživeli, da je po šestih letih zavladalo «nasilstvo in zločinska neumnost».

Res je, da je klerikalizem «razočaran» in da se mu zdi večna škoda za vse, kar je prišlo po 6. novembru 1918. Stari instinkti avstrijskih hlapcev se ob takih spominih znova vzbujajo in duše jim plakajo nad izgubljenimi časi . . . Res je tudi, da je narod v mnogočem razočaran po krivdi tistih brezvestnih politikov in strank, ki so v naši lepi domovini zanetile separatistični boj ter ubijale državo s svojimi državnopravnimi fantazmagorijami, mesto da bi bile pošteno pomagale graditi novo življenje.

Toda o tem politični zločinci, ki so nas Slovence pripeljali skoraj na rob propada ter v posesti prigoljufane formalne večine slovenskih parlamentarnih zastopnikov spravili naš del naroda v mučen konflikt s samo državo, očividno ne premišljujejo. Nasprotno. Njim je dal angleški list le priliko, da valijo sedaj, ko se jim bliža huda ura odgovornosti, s v o j o krivdo na druge. Klerikalna morala je pač taka, da z največjo prostodušnostjo pripisuje nasprotniku, kar so klerikalci delali in si brezvestno izmišljuje zločine, ki so jih samo oni sposobni zagrešiti. Zato piše «Slovenec», da so se sedaj v Jugoslaviji «vrgli na državno blagajno požrešni volkovi», ki hočejo «državo ogoljufati za stotine milijonov», da je bil parlament zato razpuščen, da bi P.-P.jevci lahko «brez kontrole» milijonsko dolarsko posojilo, ki ga je naša država dobila za zgradbo železnic, potov in mostov, «pobasali v svojo malho». Demokratom da bodi po glavi, kako naj bi jih «odslej redili bogati preostanki Trboveljske družbe, rudarji pa naj stradajo naprej.» Nagovarjajo Ninčića, naj jim «potrebne milijone posodi iz dispozicijskega fonda.» Ker «še vse to ne zadostuje», piše «Slovenec», da bodo «oropali seveda tudi ostale državne fonde», da bo P.-P. režim tudi ves denar iz akcije za poljedelske kredite, ki jo je «h o t e l a» uzakoniti prejšnja vlada, porabil za «izvedbo nasilnih volitev in obogatenje svojih voditeljev ter priganjačev.» «Vse propada, samo P.-P. se redi od ljudskih žuljev, dočim Sloveniji ne privošči niti cenejše moke in kruha,» tako končuje «Slovenec» svoj dokument krščanske ljubezni, katoliške pravičnosti in škofovske morale. Tista Marija, ki so jo letos slavnostno prenašali po Ljubljani, lahko z zadovoljstvom in ginjenostjo gleda na svoje otroke, ki se zbirajo pod njeno zaščito v tiskarni ljubljanskega škofa in v krogu sotrudnikov škofovega lista. Povejte, ali je sploh mogoča še grša kloaka, kakor je list ljubljanskega škofa, ali je še kje drugod na svetu mogoče, da izhaja — ne glavno glasilo katoličanov — list, ki bi na tako brezvesten način zlorabljal neomejeno tiskovno svobodo za obrekovanje nasprotnika in poneumnevanje ljudstva. Strupeni plini, ki so jih porabljali v bojih svetovne vojne, so bili milejši in po svojih posledicah manj škodljivi, nego je pogubna pisava škofovega lista za slovensko ljudstvo. Oni so ubijali telesa, klerikalni klevetniški smrad ugonablja in okužuje duše.

Laži škofovega lista so tako debele, da bi jih moral že sam od sebe otipati sleherni človek, pozabiti pa ne smemo, da je »Slovenec« pred vsem glasilo, ki je namenjeno za klerikalne agitatorje po župniščih in kaplanijah, za katere je »Slovenec« več kakor vsi kanoni cerkvenega prava in vsi nauki Kristusovi. V svojem jedru zdravo in razsodno ljudstvo »Slovencu« ne verjame, toda brezmejne laži škofovega lista mu bodo sugerirane na prižnici, v spovednici in zunaj cerkve od pobesnele politikujoče duhovščine. In tu začenja smrtni greh onih, ki so poklicani, da bedijo nad vero in moralo.

Zavoženo politiko klerikalnih poslancev naj reši najbrezobzirnejše in najbrezvestnejše varanje javnosti. SLS si hoče povrniti izgubljeno zaupanje med ljudstvom. Zato pripravlja milijé v katerem naj ljudstvo od strasti pobesnelo in postalo nesposobno za trezen prevdarek. Zato hujska in laže, obrekuje in psuje v nadi, da bo razpalila paroksizem strasti ter mogla ljudstvu zopet ukrasti nekaj mandatov. In ljubljanski škof pošilja na to pekelnsko delo roso božjega blagoslova...

Naivne mase klerikal. volilcev so vredne pomilovanja. Sramotno pa je, da »Slovenec« svoje gorostasnosti nekaznovano servira tkzv. klerikalni inteligenci. Morda je pa tudi ona tako omejena in veruje, da je sploh mogoče, da bi se vršile v urejeni državi take stvari, kakor jih »Slovenec« natvezuje P.-P.jevcem. Mar tudi ona ne ve, da obstoji v naši državi popolnoma neodvisna vrhovna kontrola, katere člani so tudi osebno odgovorni za vsa državna izplačila? Ali tudi ona pozabja, da je »Slovenec« pred vstopom v vlado skoraj ravno tako pisal o ropanju državnih kas, kakor sedaj, ko so pa prišli poslanci SLS na vlado je moral prenehati, ker se je vsa agitacija o ropanju državnih blagajn izkazala kot neresnična? Ali vedo klerikalni inteligenti, da ni res, da je vlada «brez kontrole in da sedaj lahko vsakdo samo krade«, ko stoji nad vlado kot kontrolni organ še skupščinski finančni odbor, v katerem so dovolj krepko zastopane vse parlamentarne skupine? Ako bi bilo resnica to, kar piše »Slovenec« sta kriva ropanja in tatvin na državni blagajni predvsem tudi klerikalna dva poslanca, ki sta še danes člana finančnega odbora in ne dvigneta svojega glasu.

Ne, gospodje okoli ljubljanskega škofa! Tako se narod ne vzgaja k omiki, tako se narod ne vzgaja k morali in tudi ne k politični zrelosti. Ni le nekrščansko in nemoralno, da pišejo škofovi listi tako, kakor pišejo, marveč tudi žalostno in sramotno za SLS in za vse Slovence.

Volilni razgovori in volilne intrige

KANDIDATNE LISTE NARODNEGA BLOKA. FEDERALISTI IN DAVIDOVIĆEVCI ZAMAN IŠČEJO KOMPROMISA. ULOGA DR. RAVNIHARJA

Beograd, 15. novembra. Razgovori o skupni volilni taktiki nacionalnega bloka tečejo povolino dalje. Danes dopoldne so o skupnem nastopu konferirali ministri Pašić, Pribičević, Maksimović, Lukinić, Trifković in podtajnik Vilder. Tekom razgovora se je pokazalo, da glede enotnega postopanja Narodnega bloka ni nikjer resnih težkoč. Glede podrobnosti se bodo najprej sporazumevali okrožni, odn. oblastni odbori obeh strank, in le kjer bi se pojavile težkoče bo končno odločevala centrala.

Posebno pozornost je danes vzbudila konferenca vojvodinskih radikalov z g. Pribičevićem. Zadnje dni so blokaški listi širili govorico, da je sicer za vsa druga okrožja že dosežena osnova za enotni nastop Narodnega bloka, za Vojvodino pa ne, češ da so tam strankarska nasprotstva nepremostljiva. Te vesti so se izkazale za izmišljene.

Voditelji federalistično - davidovićevskega bloka se neprestano posvetujejo, kako bi mogli doseči enotni nastop. Ves trud se razbija na odporu HRSS, ki odklanja ponudbe klerikalcev in spahovcev.

Danes dopoldne sta konferirala Korošec in Davidović, ki je m. dr. poročal tudi o svojem razgovoru z ljubljanskim odvetnikom drjem. Ravniharjem. Blokaši si o vlogi drja. Ravniharja še niso povsem na jasnem. Dobili so od njega zagotovilo, da bi se ne upri Davidovićevi kandidaturi v Ljubljani, temveč jo podpiral, a na drugi strani vidijo, da se predstavlja kot voditelj slovenskih radikalov. Njihovi listi so dobili za enkrat naročilo, da podpirajo Ravniharjeve ambicije, ki se ne ustavljajo niti pred ministrskim kabinetom, akoravno se ve, da dr. Ravnihar pravzaprav nikogar ne reprezentira. Z njegovo pomočjo upajo blokaši povzročiti zmede v vrstah Narodnega bloka v Sloveniji ter otežkočiti sporazum med obema strankama. Druga intriga je, ta, da klerikalci lansirajo govorice o nekakem sporazumu med Žerjavom in — slovenskimi republikanci! V torek se sestanejo blokaški šefi v Beogradu, da že enkrat poskusijo, ali je mogoče kak volilni kompromis.

Nocoj je bil od 19. do 20. in četrt na dvoru minister prosvete Svetozar Pribičević, ki je predložil kralju veliko število ukazov v podpis.

Popoldne je vladalo popolno zatišje. Ker je ministrski predsednik Pašić zopet nekoliko obolel, ni prišel v predsedništvo vlade. Izgleda, da niti jutri ne bo mogel prisostvovati velikemu radikalskemu zboru. Minister notranjih del Boža Maksimović je popoldne konferiral z Ljubo Jovanovićem o delu državnega odbora za časa volitev. To delo prične v pondeljek.

Minister Žerjav je dalj časa konferiral s predsednikom vlade Pašićem.

Popoldne sta danes ministra dr. Grisogono in dr. Stojadinović razpravljala o carinski tarifi, ki jo je izdelala prejšnja vlada.

Ministra Andra Stanić in Nikola Uzunović sta danes odpotovala na svečano otvoritev proge Veles - Štip, ki se vrši jutri.

Radić se skriva doma

MUČEN UTIS NJEGOVE STRAHOPETNOSTI V VRSTAH LASTNE STRANKE BREZUSPEŠNA INTERVENCIJA PREDSEDSTVA HRSS.

Beograd, 15. novembra. r. Po uradnih ugotovitvah vesti, da se Radić nahaja v inozemstvu, niso točne. Radić se skriva doma. Bival je nekaj časa v Oroslavju, na posestvu svojega finančnega prijatelja Prpića, potem se je skril v Zagorju, zadnje dni pa se nahaja zopet v neposredni okolici Zagreba. On živi v stalnem strahu, da bo aretiran. Iz dobro informiranega vira je izvedel Vaš dopisnik, da spravlja Radićeva strahopetnost ostale voditelje HRSS v mučne zadrege. Pristaši postajajo nemirni in se sprašujejo, kako se more od njih zahtevati «revolucijonarnega duha», če pa glavni voditelj niti toliko poguma nima, da bi v odločilnem času sam vodil celo gibanje ter se masam pokazal kot prvak v boju. Zato so bili od strani predsedstva HRSS storjeni koraki, da bi se Radić zopet vrnil v Zagreb. Ta intervencija je ostala brez uspeha. Radić se je baje jokal, češ «prav gotovo me zaprejo» in je navzlic vsem prošnjam ostal pri tem, da se še nadalje skriva. Baje hodi preoblečen kot kmet ter si je dal zopet rasti brado. Tudi shujšal je. Seli se od kraja v kraj in baje tudi nima korajže, da bi skrivaj prekoračil granico, kar je prvotno nameraval, češ da ga bodo gotovo prijeli. Da bi nekoliko bolj utemeljil svoj strah, trdi Radić tudi to, da ga nameravajo ubiti in se celo boji «zarote» v lastnih vrstah

Sestanek Ninčić-Mussolini

Beograd, 15. novembra, p. Dne 8 decembra prične v Rimu zasedanje Sveta Lige Narodov, katerega se najbrž udeleži tudi minister Ninčić. Pri tej priliki se Ninčić sestane z min. predsednikom Mussolinijem.

KONFERENCA V BENETKAH.

Beograd, 15. novembra, p. Naš prvi delegat na konferenci v Benetkah dr. Rybař je nocoj odpotoval iz Beograda v Benetke.

DEKONCENTRACIJA V ŠUMSKI UPRAVI.

Beograd, 15. novembra, p. Minister za šume in rude Žerjav je v smislu dekoncentracije šumarske uprave v kraljevini pooblastil šumska ravnateljstva, da sama imenujejo in upokojijo nižje uradništvo in služitelje v smislu ministrskega sveta o likvidaciji pokrajinskih uprav in zakona o oblastni upravi. Odredil je, da se velikim županom dodelijo šumarski referenti in je izdal potrebne naredbe za upravljanje šum imovnih občin na Hrvatskem.

Pogajanja z Madžarsko

Beograd, 15. novembra, p. Včeraj je naša delegacija za pogajanja z Madžarsko zaključila, da se pogajanja o depotih in sekvestrih nadaljujejo v Beogradu. Tekom bodočega tedna se bo razpravljalo vprašanje dolgov v kronah in prenos trgovskih središč zavarovalnih družb. Glede vprašanja o razdelitvi premoženja in o zračnem prometu se morajo dočakati instrukcije vlade. Vprašanje o upokojencih in o prometu (lokalne železnice, obmejne postaje, tranzit, uvoz in izvoz) se bo reševalo po povratku naše delegacije iz Benetk, vprašanje vodnih zadrug pa po povratku naše delegacije iz Budimpešte. Te dni se bo perafirala konferenca o vzdrževanju poti itd.

KRASIN — SOVJETSKI POSLANIK V PARIZU.

Moskva, 15. novembra. Krasin je bil imenovan za poslanika sovjetske vlade v Parizu, obdržal pa bo še vseeno komisarijat trgovine za inozemstvo.

ODSTOP EGIPTOVSKE VLADE.

Kairo, 15. novembra. s. Vlada Zaglul paše je demisijonirala.

Krah v fašistovski parlamentarni večini

GIOLITTI JE PREŠEL V OPOZICIJO. — APEL NA KRALJA. — IZJAVLJEN MUSSOLINIJEV NAČRT ZA SESTAVO NOVE VEČINE.

Rim, 15. novembra, s. V notranje-političnem položaju Italije je danes nastal popoln preokret. Bivši ministrski predsednik Giolitti, ki je doslej podpiral Mussolinija, je prešel v opozicijo. Na večerajšnjem razgovoru med Giolittijem in Orlandom sta se oba državnika sporazumela, da mora krona intervenirati v svrho varstva ustave. Ustava, je izjavil Orlando, je pogodba med kraljem in narodom, ki jo morata upoštevati oba ustavna faktorja. Dolžnost kralja je, da doseže spoštovanje pred ustavo. Ako pa kak šef vlade, kakor Mussolini, izjavil, da hoče kljub nezaupnici ostati na krmilu, potem se je ustava v svojem bistvu kršila in kralj ima pravico in dolžnost, da intervenira.

Nova politična situacija je nastala na ta način, da je vlada po secesiji «bojevnikov» skušala stvoriti skupino iz Giolittijancev, neodvisnih demokratov in zastopnikov onih, ki so se vrnili iz ujetništva v domovino. Pri tem so računali na to, da bo Salandra zavzel blagohotno stališče, Giolitti pa vsaj prijateljsko nevtraliteto. Ta načrt je sedaj Giolitti s svojo jasno odklonitvijo onemogočil. Na vprašanje o svojem stališču je izjavil Giolitti: «Kar se tiče moje osebe, se danes nahajam v opoziciji in bom glasoval proti vladi.»

Vest, da je Giolitti odpovedal Mussoliniju, se je v Rimu razširila z izredno hitrostjo. Izgleda, da je s tem načeto tudi vprašanje nasledništva Mussolinija. Giolitti je stopil zopet v politično življenje, kar niti ne zanikajo listi, ki stoje blizu fašistom. V opozicijonalnih krogih vlada veliko veselje nad tem preokretom ter se meni, da bo fašistovska stranka v kratkem odigrala svojo vlogo.

Milan, 15. novembra, a. Predmet zelo živahne razprave v rimskem časopisju tvori predlog bivših ministrskih predsednikov Orlanda in Giolittija, ki smatrata za potrebno, da v sedanjem položaju intervenira krona.

Giolitti in Orlando se nadejata, da bosta za svojo tezo dobila vso opozicijo in tako moralno prisilila kralja, da stre Mussolinijevo diktaturo.

70 FAŠISTOVSKIH POSLANCEV NE MARA GLASOVATI ZA ZAUPNICO MUSSOLINIJU.

Rim, 15. novembra. v. Koncem današnje debate o zunanji politiki je Mussolini dal nekatera pojasnila ter izjavil, da Italija ni proti ženevskemu protokolu. Nato je stavil vprašanje zaupanja v politiko vlade. Giolitti je izjavil, da mora glasovati proti vladi, ker ne odobrava splošnih smernic sedanje politike.

Rezultat glasovanja je bil nastopen: od 312 prisotnih poslancev (opozicija se sej ne udeležuje) je glasovalo 280 za vlado, 6 poslancev je glasovalo proti vladi, 26 poslancev se je vzdržalo glasovanja. Približno 70 poslancev vladne večine se je pred glasovanjem odstranilo. Glasovali niso bojevniki, proti vladi pa so glasovali pristaši Giolittija.

Današnje glasovanje je značilno za omajano stališče Mussolinija.

NAMERAVAN ATENTAT NA MUSSOLINIJA?

Rim, 15. novembra. Sinoči po zborniční seji so aretirali policijski agenti na trgu Monte Citorio nekega mladeniča, ki se je zelo sumljivo obnašal. Našli so pri njem revolver in ugotovili, da je to neki Armando Vannini, rodom iz Bolonje. Opozicijonalni listi menijo, da je Vannini najbrž skušal izvršiti atentat na kakšno višjo osebo in namigujejo, da je šlo za Mussolinija samega.

Imenovanja v prosvetni upravi

(Glej tudi poročilo na 3. strani!)

Beograd, 15. novembra. p. Kralj je danes podpisal ukaz, s katerim se postavljajo:

Za oblastnega prosvetnega referenta v mariborski oblasti v 3. grupi I. kat. dr. Leopold P o l j a n e c, viš. šol. nadzornik v Ljubljani; za oblastnega šolskega nadzornika za osnovno šolstvo pa Henrik S c h e l, šolski upravitelj v Konjicah, v 1. grupi II. kat.;

Za s r e z k e p r o s v e t n e r e f e r e n t e za osnovne šole v mariborski oblasti:

za srez M a r i b o r levi breg Ivan T o m a ž i č, šolski upravitelj v Mariboru, v 1. grupi II. kat.; za sreze M a r i b o r desni breg in Konjice: Matija L i c h t e n w a l l e r, srezki šolski nadzornik v Mariboru, v 1. grupi II. kat.; za srez Dravograd: Peter M o č n i k, šolski upravitelj v Tolstem vrhu nad Guštanjem, v 1. II. kat.; za srez Slovenigradec: Miloš G r o m o v š e k, šolski nadzornik v Šmarju v 1. grupi II kat.; za srez Šmarje - Rogatec: Kozje Hinko Ž u m e r, šolski upravitelj v Šmarju v 1. grupi II. kat.; za srez Ptuj: Ivan K o r o p e c, šolski upravitelj v Velenju, v 1. grupi II. kat.; za srez ljutomersko - radgonski in dolnje endavski Fran K a r b a š, šolski nadzornik v Ljutomeru, v 1. grupi II. kat. in za srez Murska Sobota: Fran C v e t k o, šolski upravitelj v Bučečovcih, v 1. grupi II. kat.

Vsi imenovani so postavljeni po službeni potrebi.

Avstrijska kriza

Dunaj, 15 novembra, z. Radi praznika se danes niso vršile nikake važnejše politične konference in kriza vlade in parlamenta je še vedno tam, kjer je bila včeraj. Včerajšnja konferenca deželnih glavarjev in finančnih referentov je trajala skupno sedem ur in se je končala šele pozno zvečer. Do jasnega rezultata ni dovedla; pokazala pa je, da vladajo v deželah močne tendence po čim večji, zlasti finančni samostojnosti. Dr. Seipel to zahtevo slej ko prej odklanja.

Odpor proti Kemalovi diktaturi

London, 1[illegible] nov. s. Reuterjev urad poroča iz Carigrada: 18 poslancev je prijavilo izstop iz vladne stranke in namerava ustanoviti lastno republikansko stranko. Voditelji nove stranke, ki pričakuje podpore približno 50 poslancev, zahtevajo, da se odpravi pravica predsednika, da lahko proti razpustu narodne skupščine vloži svoj veto. To je prvi javni spor v turški notranji politiki, odkar obstoja kemalistično gibanje.

Reforma italijanske armade

Rim, 15. novembra. a. Vrhovni armadni svet je pretresal načrt reorganizacije vojske, kakor ga je izdelal in predložil vojni minister Di Giorgio. Vrhovni armadni svet je ta načrt odklonil. Zatrjuje se, da je bila odklonitev skoraj soglasna, ker je za načrt glasoval edino načelnik centralnega generalnega štaba general Ferrari, ki pa je že tudi pred glasovanjem izrazil, da se marsikateri točki ne strinja z novim načrtom. Smatrajo, da je s tem reorganizacijski načrt novega vojnega ministra popolnoma propadel, omajano pa je tudi stališče ministra.

Rekonstrukcija madžarske vlade

Budimpešta, 15. novembra. v. Za zunanjega ministra je bil imenovan Szitovsky, za finančnega ministra Ivan Bud in za poljedelskega ministra Ivan Mayer. Ministrski predsednik Bethlen je bil obenem oproščen vodstva zunanjega ministrstva in poljedelskega ministrstva.

SMRT ODLIČNEGA PRAVNIKA.

Beograd, 15. novembra, r. Sinoči je nenadoma umrl v starosti 65 let Kosta Radovanović, upokojeni sekretar državnega sveta. Pokojnik je bil odličen pravnik in skoraj polnih 30 let sekretar državnega sveta.

POLJSKI POSLANIK V LJUBLJANI.

Beograd, 15. novembra, p. Nocoj je odpotoval v Ljubljano poljski poslanik gospod Okenski, da prisostvuje svečanostim na ljubljanski univerzi v čast poljskemu pisatelju Sienkiewiczu.

Borza

15. novembra:

CURIH: Beograd 7.50, New-York 519, London 34.03, Pariz 27.45, Milan 22.45, Praga 15.45, Budimpešta 0.006950, Bukarešta 2.85, Sofija 3.75, Dunaj 0.0073125.

TRST: Beograd 33.20 do 33.55, Dunaj 0.0322 do 0.0332, Budimpešta 0.0305 do 0.0315, Praga 68.70 do 69.10, Bukarešta 12.50 do 13, Pariz 121.50 do 122.25, London 107 do 107.30, New-York 23 do 23.20, Curih 444 do 447, valute: dinar 33.20 do 33.50, aK 0.0318 do 0.0328, dolar 23 do 23.15, 20 zlatih frankov 91 do 92, uradni tečaj zlate lire 444.89.

DUNAJ: Borza radi praznika sv. Leopolda ni poslovala.

LONDON: Beograd 320, Berlin 18.948, Pariz 87.60, Milan 107.05, Curih 24.02, New-York 463.25, Dunaj 329.000, Budimpešta 345.000, Praga 155.75, Varšava 402.

NEW-YORK: Beograd 145, London 463.06, Pariz 529, Curih 19.27, Milan 433, Dunaj 0.1412, Budimpešta 0.1325, Praga 298.25, Bukarešta 55.

Pripravljajte se za volitve

Preglejte volilne imenike — Reklamirajte izpuščene somišljenike — Rok za reklamacije poteče v torek, 25. t. m.

Kdo ima volilno pravico za volitve v Narodno skupščino?

Volilno pravico imajo po zakonu državljani kraljevine SHS, ki so dopolnili 21. leto. Poleg naših državljanov imajo volilno pravico tudi Slovani po plemenu in jeziku, ki so stalno naseljeni v naši državi. Za naše državljane treba smatrati v tem smislu vse one, ki imajo domovinsko pravico v kateri izmed občin v pokrajinah bivše Avstro-Ogrske ali pa so imeli državljanstvo ali pripadništvo v kateri izmed pokrajin, ki spadajo sedaj k naši državi.

Kot termin, s katerim mora volilec imeti dopolnjeno 21. leto starosti, je naveden v zakonu dan, ko so se začeli sestavljati volilni imeniki. Ker imamo sedaj stalne volilne imenike, se more pravilno tolmačiti ta določba sedaj le tako, da mora volilec imeti izpolnjeno 21. leto starosti z dnem razpisa skupščinskih volitev (t. j. 10. novembra).

Oni naši rojaki, ki so se priselili iz Primorja se po zakonu smatrajo za Slovane po plemenu in jeziku.

Državljanstvo se more dokazati s potrdilom domovinske občine, da je dotičnik v občino pristojen (domovinski list ali pa kratko potrdilo županstva, da ima domovinsko pravico v občini — to je lahko zvezano s potrdilom o bivanju). Poleg državljanstva, oziroma slovanskega jezika in rodu ter starosti je potrebno tudi, da je oni, ki zahteva volilno pravico, bival v dotični občini pol leta ali pa da je javni nameščenec. Nejasno je, do kdaj se računa ta šestmesečni rok, ali do dne razpisa volitev ali do poteka reklamacijskega roka. Pravilno se more tolmačiti stvar tako, da ima volilno pravico, kdor dopolni šestmesečno bivanje do dne, ko poteče reklamacijski rok (25. t. m.). Javni nameščenec ima volilno pravico v občini, kjer biva, z dnem, ko se je tam stalno naselil v lastnosti javnega nameščenca.

Pri vprašanju, v kateri občini ima kdo volilno pravico, odloča dejstvo stalnega bivanja. Ako na primer javni nameščenec stalno biva v drugi občini kot opravlja svojo službo, ima volilno pravico v občini, **k j e r b i v a**, in ne tam, kjer opravlja službo. Za bivališče velja kraj, kjer kdo živi (spi, ima stanovanje, družino, gospodinjstvo itd.). Potrdilo o bivanju mora dati na zahtevo županstvo občine, kjer zahtevnik biva. Značaj javnega nameščenca potrdi urad, kateremu je javni nameščenec neposredno podrejen.

Potrdilo o starosti (rojstne podatke) mora dati na zahtevo takoj matrični (župni) urad rojstnega kraja. Kot dokazilo o starosti, lahko služi seveda tudi rojstni list. Vsa potrdila, ki so potrebna kot dokazila k reklamaciji (bodisi za vpis ali izbris) morajo pristojni uradi izdati takoj (najkasneje v 24 urah, sicer se jih lahko naznani državnemu pravdništvu) brez vsake pristojbine in kolka prosto.

Vsaka reklamacija mora biti opremljena s posebnimi dokazilnimi listinami. Za **v s a k e g a r e k l a m i r a n c a** se mora vložiti **p o s e b n a r e k l a m a c i j a**, skupna reklamacija za več oseb ni dopustna in se mora zavrniti. Ako gre za osebo, ki biva v isti občini, je treba zahtevati od župana (županstva) najprej potrdilo o bivanju in šele nato vložiti reklamacijo (z drugimi dokazili vred). Zgodilo se je že v več občinah, kjer je bil klerikalni župan, da so ljudje vložili reklamacije in zahtevali, da se jim priloži tudi potrdilo o bivanju: to se jim je sicer obljubilo, pa potem ne storilo — in so bile radi tega reklamacije od sodišča (deželnega, okrožnega) zavrnjene.

Kadar torej reklamirate, pazite, da se vam ne zgodi kaj takega: opremite vsako reklamacijo s potrebnimi dokazili (o starosti, bivanju ali značaju javnega nameščenca, državljanstvu ali slovanstvu).

Radić piše dalje

RADIĆEVO DRUGO PISMO. — FALSIFIKATI? — BLOKAŠKA TAKTIKA STRAŠENJA.

Zagreb, 15. novembra.

Radić se je sprožil in mu ne bo kraja. »Hrvat« namreč danes priobčuje kar drugo njegovo volilno pismo iz Švicarske. Piše, piše Radić in prehaja v svoj pravi rokomavharski ton, toda kdo bi po teh prosto agitacijskih libelih mogel za trdno staviti groš, da so pisana in poslana ravno iz Švice. Novo radovednost v blokaških krogih, ki niso posvečeni v vse radićevske hokus-pokuse, vzbujajo skeptične navedbe »Riječi«, da Radić v skritem zapečku piše **falzificirana pisma**. V njih ni niti enega detajla, po katerem bi se dalo trditi, da se Radić giblje po Švici. Svoje agitacijske šlagerje s primesjo paberkov iz zunanjega novinarstva lahko Radić mirno fabricira tudi v kaki mirotvorni zagorski kleti...

V današnjem drugem pismu razlaga Radić, da evropsko novinstvo odslej loči v Jugoslaviji le še »bando korupcionistov in narod poštenjakov.« Nato opisuje svoj sestanek z anonimnim francoskim diplomatom, ki je naravno Radiću razodel mnogo skrivnosti, med drugim tudi to, da bosta Herriot in Baldwin na skorajšnjem sestanku razpravljala o skupnem nastopu v slučaju, da bi Pašić s svojimi militaristi resnično — amputiral nekaj hrvatskih županij od Jugoslavije. Kje bi amputiral Pašić, kam oddal, tega Radić ne pove, a prva dva evropska premijerja bosta o tem razpravljala! Zaskominalo je tudi Radića po Parizu in pravi, da se bo odzval prijateljskemu povabilu ter šel v januarju v Pariz predavat o sporazumu in seljaški internacionali!

Dalje navaja Radić pismo, ki ga je te dni prejel »iz Londona«. Tudi od prijatelja konservativca seveda. Ako bi bil pismo prejel pred dvema mesecema, bi bilo ravno tako seveda od prijatelja laburista. Torej ta angleški prijatelj obeta Radiću vso naklonjenost angleških konservativnih krogov v nadi, da bo v konservativnem centru nastala kaka resna akcija zoper Pašićev balkanizem in da bodo konservativci v »evropski kontroli« naših volitev sodelovali in sicer »tiho in neslišno.« (Aha!) A Radić to diskrecijo obeša na veliki zvon! Dabome, drugače bi tudi svojih trapastih vernikov ne mogel prepričati, da ga je šele to znamenito pismo uverilo, kako plodonosno in blagoslovljeno je bilo njegovo lansko bivanje v Londonu, ko so vladali še labouristi in je njegova lanska serija pisem, Macdonaldu v čast in slavo, končala z neslavno brco Radiću pod križ...

Že se vidi, da bo tudi Radićeva pisarija iz »Švice« ustregala le humoristom. Radiću se posmehujejo tudi najožji prijatelji, ki se pa sicer za voljo »horvatstva« držijo za surko. Isto tako je z njegovimi »prijatelji« v inozemstvu. Odklanjajo ga zaporedoma kot brbljavca in konfuzno figuro. Ravno te dni Willam Martin, politični redaktor ženevskega dnevnika, ki je med vojno celo pledirai za nekako podonavsko federacijo, karakterizira Radića za protislovnega moža, ki ni in ne more biti nikak državnik. Te ženevske karakterizacije pa Radić iz »Švice« ne citira, dasi bi bila edino poštena in točna.

Volilno manevriranje v zagrebškem tisku je v polnem jeku. »Hrvat« poleg olitkih laži in vročičnih senzacij, ki so precej podobne »Slovenčevim«, čeravno še niso povsem tako glupe, kakor klerikalne, še vedno dnevno servira strašna prerokovanja o Obznani. Njegov beograjski dopisnik mu stalno poroča o »peklenskih zaupnih naklepih«, o razpustih vsega kar je v zvezi s HRSS, in z aretacijami. Čuden je ta veliki strah blokašev pred vsem kar še — »bo«, in vsa njihova kampanja bi se dala označiti za taktiko strašenja. Ljudstvo pa se počasi prepričuje, da straši le ponoči in v votlih glavah. Končno navaja tudi »Hrvat«, da se radićevski disidenti Häusler, Lovreković in Martinić snujejo hrvatsko monarhistično seljačko stranko, ki bo »naravno« subvencionirana od vlade. Nje pa se »Hrvat« zaenkrat še ne boji — kakor pravi — in ji tudi ničesar ne prorokuje.

Od danes dalje najgrozovitejši film sezije

Orlacove roke

v glavni vlogi 6091 a

KONRAD VEIDT

Samo za ljudi močnih živcev.

Predstave ob nedeljah ob ½11., 3, ½5., 6, ¼8. in 9., ob delavnikih ob ½5., ¼8. in 9. uri.

Kino Ljubljanski dvor

Politične beležke

+ **Zakaj raje ne molčite?** «Slovenec» meni, da bo z obrekovanjem vlade in ministrov odvrnil pozornost Slovencev od dejanj, ki jih nikdo drugi zagrešil ni kot klerikalni tigri. **Ko so bili klerikalci na vladi so tri mesece brskali po vladnih aktih in vsepovsod, da bi zlasti spravili na sramotni oder vsaj enega slovenskega demokrata.** Mi smo jih k temu, da naj vse razkrijejo in vse povedo, kar vedo o korupciji naših ljudi, celo opetovano javno pozivali, a so molčali, ker ničesar niti povedati, niti dokazati niso mogli. Dejstvo je, da so ostali tudi v najhujšem političnem boju edinole samostojni demokrati, proti katerim ni bila dvignjena nobena obtožba radi nekorektnih dejanj, ravno tako je pa tudi dejstvo, da je bila parlamentarna obtožba radi korupcije sestavljena proti dvema klerikalnima ministroma. Bivši minister Sušnik je bil proglašen za prvaka korupcije za celo državo SHS. Obtožuje se ga javno, da je oškodoval državo pri nakupu tračnic in železniškega materiala, zadnji teden pa je bila razkrita tudi njegova žitna in mokarska afera, s katero je samo država bila oškodovana za 16 milijonov Din, klerikalci v Ljubljani pa so nameravali za svoj volilni fond sami pobasati 2 do 3 milijone Din. Stranka s takimi korupcijami bi bolje storila, da molči o korupciji, ker vsak pameten človek ve, koliko je zanjo ura bila. Zlasti pa je nepreviDno, da natolcuje in obrekuje s korupcijo neomadeževane ljudi škofov list «Slovenec», kateremu je tudi dokazano, da je kot **e d i n i** slovenski list, brez sramu zobal iz vladnega korupcijskega fonda ter se kot vladni podkupljenec na stroške reptilskega fonda vozil po svetu na zabavo. «Slovenec» je tudi **e d i n i** slovenski list, ki je še v rajnki Avstriji zobal iz reptilskega fonda ter bil nagrajen od dunajskega režima, da je pisal proti Slovencem. Dokler je «Slovenec» v Jugoslaviji zajemal iz reptilskega korita, je bilo za Slovence v Beogradu vse dobro, danes ko mu je korito odmaknjeno, pa že zopet piše, da se država podira. Tako dela in piše vsaka propadla duša, ki se da plačati in podkupiti.

+ **Kadar so v nevarnosti žepi klerikalcev.** Vsa prizadevanja «Slovenca», da bi preslepil javnost ter zakril večmilijonsko tatvino na državni blagajni ter na žepih konsumentov, so bila zaman. Vse, kar smo pisali o tej grdi koruptni aferi, ni le res, marveč je tudi že **uradno ugotovljeno** kot resnično. O njej je razpravljal tudi že ministrski svet, kjer je minister prometa ugotovil, da je g. **Sušnik** oškodoval državo za **16 milijonov Din.** Po razkritju klerikalne tatvine, ni bil nihče drugi tako prizadet, kakor klerikalna «Gospodarska zveza», ki je ob 2 do 3 milijone «lepega» dobička. Sedaj, ko so klerikalci zasačeni na ropanju državnih kas in ko se jim je goljufivi profit izmuznil, pa se «Slovenec» dere, da je oškodovana — Slovenija, ter da je oškodovano — slovensko ljudstvo. Da bi pa «Slovenec» odvrnil javno pozornost od klerikalnih lumparij, priobčuje škofov list najgorostasnejše laži o Narodnem bloku, med njimi največ takih, ki so stara in že zdavnaj razkrinkana obrekovanja. Kadar so v nevarnosti žepi klerikalcev, takrat škofov list ne pozna ne poštenja in ne morale, pa tudi ne krščanskih resnic.

+ **O dr. Ravniharju** se pojavljajo v zadnjem času razne čudne vesti. Mož se že več časa mudi v Beogradu, kjer je baje najpreje kot predstavitelj radikalske stranke v Sloveniji zahteval, da se ga imenuje za — ministra brez portfelja, češ da je le pod tem pogojem mogoč sporazum za enotno fronto Narodnega bloka v Sloveniji. Njegova zahteva pa je bila odklonjena. Nato je dr. Ravnihar imel opetovane konference z g. Korošcem in Davidovićem in včeraj nam iz Beograda javljajo, da je prisostvoval celo seji Davidovićevega glavnega odbora. Sinočni «Hrvat» pa poroča iz Beograda, da je dr. Ravnihar izjavil njegovemu dopisniku, da je «prijatelj sporazuma in da je preje nego bi dopustil, da Pribičević zavzame pretežen položaj v Sloveniji, **voljan s celo opozicijo iti proti demokratom — ako bo on nosilec liste**». — **K vsem tem poročilom** je treba dodati, da **dr. Ravnihar** seveda ni **predsednik NRS v Sloveniji**, temveč je le **predsednik mestne organizacije radikalne stranke v Ljubljani. Tudi** sporazum za Narodni blok seveda **ni odvisen od njega, temveč od pogajanj med** delegati obeh strank v obeh oblasteh, ki se že vršijo.

+ **Klerikalni obrekovalci in denuncijanti** klatijo okoli sebe kakor besni. Včeraj je «Slovenec» v posebnem članku denunciral «Jutrovega» — **meterja, ki je** slučajno pozabil staviti v list ime odgovornega urednika in tiskarne. Kavalirji naj bodo potolaženi. Naš **urednik** se ni nikdar skrival pred odgovornostjo in «Jutro» nima navad klerikalne žurnalije, ki je ves čas strahopetno tičala za plaščem imunitete.

+ **Mariborski socijalisti za enotno socijalistično fronto.** Te dni so imeli mariborski socijalistični zaupniki prvi sestanek za volitve, na katerem so predvsem sklenili, da se mora za vsako ceno doseči enotna socijalistična kandidatna lista. Sodruga g. Petejana so pooblastili, da mora v tem smislu tolmačiti želje mariborskih socijalističnih organizacij pri seji centralnega odbora v Beogradu dne **17. t. m.** Mariborski socijalisti imajo odslej vsako sredo sestanke svojih zaupnikov v svrho volilnih priprav. Izdajajo dvakrat tedensko list «Volksstimme», medtem ko slovenskega glasila v Mariboru nimajo več, ampak izdaja socijalistična stranka enoten slovenski tednik «Socialist» v Ljubljani.

OGLEJTE SI 1968a

Remington model 12

Franc Bar, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 5.

Po svetu

— **Pred zaključkom češko-avstrijskih trgovinskih pogajanj.** Dunajski listi poročajo, da se pogajanja med Avstrijo in Češkoslovaško, ki so se vršila že več mesecev, približujejo svojemu koncu. Med obema vladama ne obstojajo nobene važnejše diference za sklep trgovinske pogodbe. Termin za podpis pogodbe pa še ni določen.

— **Smrt grofa Zichija.** V Bratislavi je v visoki starosti 83 let umrl bivši večletni madžarski trgovinski in poljedelski minister dr. Josip grof Zichy. V 80. letih je bil grof Zichy guverner na Reki. Ko so na Madžarskem uvajali civilno poroko, je grof Zichy bil kot eden izmed prvakov katoliške aristokracije, voditelj pokreta, ki se je z vsemi sredstvi boril proti »nemoralni« in »protiverski« novotariji. Znan je njegov izrek, da bo Bog kaznoval Ogrsko, ker uvaja mesto zakramenta svetega zakona hudičev blagoslov konkubinata. Bilo je zamanj. Toda usoda se je grofu Zichyju maščevala: na stara leta je on sam sklenil civilni zakon in prejel »hudičev blagoslov«.

— **Nemška provokacija v Pragi.** Praški »Hackenkreuzlerji« so priredili v soboto pod firmo »»Deutschvölkische Vereine« v vseh prostorih nemškega doma na Prikopih veliko zabavo, katere se je udeležilo tudi več inozemskih hackenkreuzlerskih društev. Plzenjska pivovarna, odnosno njen praški generalni zastopnik je daroval žejnim stebrom nemštva nekaj sodov piva ter dal celo svoje osobje na razpolago. Češki časopisi so zelo ogorčeni nad to provokacijo in nad tem, da je zastopnik Plzenjske pivovarne protektor hackenkreuzlerske parade.

Lysoform

za gospe neobhodno potrebno. 1350

S starim kanonom na dan . . .

»Naj bo, kar hoče! Fantje, pritisnite! Morda bo pa le še počil!»

Dopisi

BLED. Kolektivna obrtna zadruga na Bledu naznanja vsem obrtnikom in prijateljem obrtnega stanu, da priredi v nedeljo dne 16. t. m. veliko obrtno veselico na Bledu. Začetek ob 4. uri popoldne. Spored: srečkanje in prosta zabava. Ker je čisti dobiček namenjen obrtno nadaljevalni šoli na Bledu, nam bodo dobitki (posebno obrtni izdelki) in preplačila dobrodošla. Ker sodeluje iz prijaznosti blejski pestri zbor bo program zares zanimiv. K obilni udeležbi vabi — odbor. 3102

Ježica pri Ljubljani. — S krasnim skioptičnim predavanjem br. dr. Iv. Laha «Ob našem Jadranu» otvori naš Sokol v soboto 22. novembra svojo letošnjo predavalno sezono. Sicer so se res našli v našem kraju zasigurani sovražniki ljudskega izobraževanja in so iz maščevalne škodoželjnosti do naših letošnjih uspehov padli celo tako nizko, da so prepovedali dekletom obisk strokovnih gospodinjskih predavanj le zato, ker je iste prirejalo društvo, ki «ni na katoliški podlagi». Vendar smo obveščeni, da namerava priprosto ljudstvo tudi zanaprej poslušati le svoj lastni razum in odklanja vsaka neresna strašila s katerekoli strani. Pričakujemo, da poset letošnjih predavanj ne bo zaostajal za izvrstnim obiskom dosedanjih prireditev. Vsi podatki o predavanjih se bodo objavljali potom lepakov in v tedniku «Domovina».

VRHNIKA. Naša krajevna organizacija prireja s pomočjo Zveze kulturnih društev vsako nedeljo popoldne predavanja v sokolski dvorani. Ta predavanja so seveda klerikalcem trn v peti in zato so začeli agitirati proti njim celo v cerkvi. In kake zbrane besede zna rabiti naš dični dekan. Njemu so vsi norci, ki imajo željo in veselje se izobraziti. Seveda, njemu dajo največ dobička ubogi na duhu, zato hoče, da bi ljudstvo še nadalje tavalo v nevednosti in temi. Sicer pa, če imate Vi prav, zakaj ne pridete osebno k predavanju in osramotite predavatelja z vašimi edinozveličavnimi dokazi!? Drugič vas bomo povabili, le okorajžite se. V cerkvi pa lahko natvežete ljudstvu kar hočete. Kdo vam pa sme oporekati? Če se ne okorajžite in ne dokažete nasprotnega gosp. predavatelju, Vam ne bo hujskanje v cerkvi prav nič pomagalo, kar svedoči lep nedeljski obisk predavanja. Gospod dekan, ljudsvo je začelo malo bolj misliti in bo vedno bolj samostojno, če je vam prav ali ne. Zato je za vas in vso vašo družbo najbolje, če se povrnete k Kristovemu nauku: Ljubite se med seboj. Naši krajevni organizaciji kličemo: Le krepko naprej! — E n a j s t o š o l c i.

MURSKA SOBOTA. Sokol je priredil dne 12. t. m. igro «Volkašin», ki je izpadla v splošno zadovoljstvo. Svoje vloge so prav dobro pogodili: nevesta Katra g. Prelogova, g. Gregorič kot njen ženin Volkašin in naš splošno priljubljeni slavček Mirko Dujc kot starešina. Da je igra tako dobro uspela, so pripomogli dobri kostumi. Posebno originalen je bil «Volkašin». Zahvaliti se je g. Mimi Šterovi, ki je preskrbela po večini vso potrebno obleko med tem več narodnih noš, ki so domačinom zelo ugajale. Razveseljivo je, da naše prireditve v obilnem številu prav radi posečajo tudi domačini. Upamo, da nas Sokol v kratkem zopet razveseli s kako igro.

KOSTANJEVICA. Ker so razna opravila rajnke vlade «reda, pravice in zakona» predmet dnevnih občudovanj, hočem opozoriti javnost tudi jaz na neki dogodek, ki je povzročil pred kratkim med ljudstvom veliko nejevoljo. Poleti so bili vsi zakupi na versko-zakladnem veleposestvu odpovedani in to baje zaradi boljše ureditve zakupov. Na ponovne zahteve prizadetih je šumska uprava končno vendarle razpisala dražbo državnega zemljišča za revno ljudstvo. Na dražbo je prišlo na vse zgodaj na stotine kmečkega ljudstva. Pridrvel pa je nenadoma občinski tajnik in jo prepovedal. Tako je ukrenil bivši prometni minister Sušnik sporazumno s šumsko direkcijo v Ljubljani. Ljudstvo se je nato razburjeno razšlo. Če pa bi vedelo za vzrok odpovedi, bi se lahko pripetila še kaka nesreča. Nekaj posestnikov je namreč kljub prepovedi — pač pa z dovoljenjem ministra Sušnika — že poprej posejalo odpovedane njive in ti so sedaj zahtevali, da se dražba ne sme vršiti. To je klerikalna morala in zakonitost. Dobro bi bilo, da bi ministrstvo za šume in rude malo posvetilo v ta «sporazum» in napravilo red.

Kino

f— **Kraljica sužnjev,** dunajski Saschafilm, ki se nam obeta za prihodnje tedne tudi v Ljubljani, je doživel te dni svojo »premijero« v Londonu. Kakor zatrjujejo dunajski listi, je bil uspeh popoln in pravi baje londonska kritika, da film ne zaostaja v nobenem oziru za ameriškimi izdelki. Predvajajo ga hkratu v 24 kinematografih.

f— **Film «Orlakove roke»** je vžgal kakor je bilo pričakovati tudi v Ljubljani. Zanimanje publike je veliko, kar je za njo vsekakor dobro znamenje, da še ni pokvarjeno po vsakdanji filmski robi. «Orlakove roke» spadajo namreč res med boljše, literarne filme, kakor jih ni mnogo v filmski produkciji. Težak problem psihološkega razvitka dejanja, je rešil režiser tako spretno, da ta dolg film nikjer ne utruja, ampak vzdrži do zadnjega napeto pozornost vseh gledalcev.

Naši Kraji in ljudje

Učiteljska imenovanja in upokojitve

Oblastni in srezki nadzorniki.

Na predlog ministra za prosveto, g. Pribićevića sta imenovana za oblastnega nadzornika za osnovno šolstvo v ljubljanski oblasti g. Engelbert **Gangl**, referent pri prosvetnem oddelku v Ljubljani, a srezkega nadzornika za mesto Ljubljana Andrej **Rape**, učitelj v Ljubljani. Za srez Ljublana okolica: Mihajlo **Kosec**, šolski upravitelj v Trebnjem, in Andrej **Škulj**, učitelj v Ljubljani. Za srez Brežice-Sevnica-Laško: Fran **Drnovšek**, šolski upravitelj v Sevnici; srez Kamnik: Miroslav **Pretner**, učitelj v Ljubljani. Srez Kočevje: Božidar **Betriani**, šolski upravitelj v Kočevju. Srez Kranj: Vilibald **Rus**. šolski upravitelj v Kranju. Srez Krško: Leopold **Levstik**, šol. upravitelj v Krškem. Srez Litija: Ivan **Bezeljak**, šolski upravitelj. Srez Logatec: Franc **Merljak**, učitelj v Ljubljani. Srez Novo mesto: Davorin **Matko**, šolski upravitelj v Novem mestu. Srez Radovljica: Janko **Baraga**, šolski upravitelj na Koroški Beli.

Upokojeni oblastni in srezki nadzorniki in učitelji.

Dosedanji šef prosvetnega oddelka za Slovenijo v Ljubljani. Fran **Vadnjal**, je stavljen na razpoloženje.

Umirovljeni so s pokojnino, ki jim pripada po službenih letih: dr. Janko **Bezjak**, pokrajinski nadzornik za srednje šole v Ljubljani. Josip **Novak**, oblastni šolski nadzornik za osnovne šole ljubljanske oblasti. Fortunat **Lužar**, oblastni šolski nadzornik za osnovne šole mariborske oblasti. Janko **Bajec**, šolski upravitelj v Št. Vidu pri Ljubljani. Avgust **Pirc**. stalni učitelj v Ljubljani. Avgust **Peberaj**, stalni učitelj v Št. Vidu pri Ljubljani.

Imenovanja in premestitve.

Za stalno učiteljico na Dobrovi je imenovana Lucija Tranjuš, učiteljica v Ljubljani; v Zuženčeku za stalno učiteljico Ema **Zamejic**, učiteljica v Rečicah; v Cirkovcah za stalno učiteljico Helena **Raunicher**, učiteljica v Lajtersbergu pri Mariboru; na Viču pri Ljubljani Emilija **Kaligar**. učiteljica v Ljubljani. v Olimlju Irena **Firn-Slemenšek**, učiteljica v Hočah; v Tržiču za šolskega upravitelja na osnovni šoli Hinko **Paternost**, učitelj na Trati; v Ljubljani za stalno učiteljico Alojzija **Dostal** učiteljica na Ptujski gori; v Sv. Lenartu pri Škofji Loki za stalnega učitelja Rupert **Smolik**, učitelj v Starem trgu pri Rakeku; v Radečah Marija **Šterk-Jurca**, učiteljica v Hajdini; v Begunjah pri Cerknici za šolskega upravitelja Valentin **Doljak**, učitelj v Hotedršici; v Št. Vidu pri Cerknici za šolskega upravitelja Alfred **Vodopivec**, šolski upravitelj v Begunjah pri Cerknici; na Vrhniki za šolskega upravitelja Emil **Schiffrer**, stalni učitelj na Vrhniki, za stalnega učitelja pa Ivan **Štrekelj**, šolski upravitelj istotam; v Doljnem Karteljevu za šolskega upravitelja **Srečko Borštnik**, učitelj v Novem mestu.

Na prvi meščanski šoli v Ljubljani za ravnatelja Maks Hočevar, srezki šolski **nadzornik za osnovne šole v Ljubljani in meščanske šole v ljubljanski oblasti. Na vadnici državne moške učiteljske šole v Mariboru za stalnega učitelja Fran Fink**, srezki šolski nadzornik za osnovne **šole v Mariboru in za meščanske šole v mariborski oblasti.**

Za šolskega upravitelja v Cerkljah pri Krki Karel **Rostohar**, srezki šolski nadzornik v Krškem; za šolskega upravitelja v Kropi Josip **Pleničar**, srezki šolski nadzornik v Radovljici; za šolskega upravitelja v Dobovi Simon **Gajšek**, srezki šolski nadzornik v Brežicah: za šolskega upravitelja v Šmartnem pri Paki Avgust **Rozman**, šolski upravitelj v Št. Ilju pri Velenju; za šolskega upravitelja v Stopreah Slavko **Černigoj**, srezki šolski nadzornik v Litiji in šolski upravitelj v Sv. Križu pri Rogaški Slatini: za šolskega upravitelja v Olimju Štefan **Firm**, srezki nadzornik v Ptuju in šolski upravitelj v Hočah.

Na moški osnovni šoli Ptuj-okolica za šolskega upravitelja Ivan **Žolnir**, srezki šolski nadzornik v Prevaljah: v Gančanih za šolskega upravitelja Aleksander **Neržima**, srezki šolski nadzornik v Murski Soboti: za stalnega učitelja v Kočevju Alojzij **Peterlin**, srezki šolski nadzornik v Kočevju; v Mekinjah za šolskega upravitelja Ivan **Primožič**, srezki šolski nadzornik v Kamniku.

V prosvetnem oddelku v Ljubljani: za ravnatelja Ferdo **Juvanc**, srezki šolski nadzornik v Logatcu, za stalnega učitelja Urh **Pavlica**, stalni učitelj v Ljubljani; na IV. deški osnovni šoli v Ljubljani za šolskega upravitelja Fran **Škulj**, srezki šolski nadzornik v Ljubljani; v Sv. Križu pri Rogaški Slatini za šolskega upravitelja Miloš **Verk**, učitelj v Sv. Križu pri Rogaški Slatini; v Hočah za šolskega upravitelja Ivan **Robnik**, šolski upravitelj v Sv. Jurju ob Pesnici; za stalno učiteljico Ema **Robnik Regoršek**, učiteljica v Sv. Jurju pri Pesnici; v Št. Vidu nad Ljubljano za šolskega upravitelja Ivan **Šmajdek**, šolski upravitelj na Krtini; na Krtini za šolskega upravitelja Ivan **Štrukelj**, srezki šolski nadzornik v Ljubljani in šolski upravitelj na Viču; v Novem mestu za stalno učiteljico Josipina **Ahačič**, stalna učiteljica v Mokronogu; v Lajtersbergu-Krčevini pri Mariboru za stalnega učitelja Ivan **Klemenčič**. učitelj na Ptujski gori; v Sv. Jurju pri Taboru za stalnega šolskega upravitelja Ferdo **Rosenstein**, šolski upravitelj v Sv. Petru pri Mariboru; v Boh. Bistrici za stalnega šolskega upravitelja Fran **Silvester**, učitelj v Ljubljani; v Svetakovcih za stalnega šolskega upravitelja Ambrož **Rusjan**, stalni šolski upravitelj v Dobu; v Radovljici za stalnega šolskega upravitelja Drago **Hude**, stalni učitelj v Radovljici, vsi po službeni potrebi.

Kraljevska dvojica na bojiščih

Veles, 13 novembra.

Čim bolj se je bližala kraljevska dvojica osrčju Makedonije, tem večje je postajalo navdušenje prebivalstva, ki je priredilo na več krajih vladarski dvojici naravnost triumfalne sprejeme. Iz Skoplja, kamor je prispel kralj četrti dan svojega potovanja po južni Srbiji, je brzojavno pozval komandanta armije, generala Boža Teržića in načelnika armijske inženjerije, polkovnika Žarka Protića, da ž njima na terenu samem razpravlja o sodelovanju vojske pri nadaljni izgradnji proge Štip - Kočane, za slučaj finančnih težkoč pa je izrazil željo, da naj bi vojska sama izgradila to progo. Iz istega razloga je poklical kralj v Veles tudi velikega župana skopljanske oblasti, Vildovića.

Iz Velesa je krenil kralj v spremstvu generala Hadžića, dvornega maršala Damianovića in šefa javne varnosti Žike Lazića z avtomobilom v Štip in Kočane, v kraje, kjer so se vršili za časa srbsko - bolgarske vojne l. 1913. srditi boji, ki so končali s popolnim porazom Bolgarov. Štip je bil v trenutku v zastavah in ulice nabito polne ljudstva, posebno pred oficirskim domom pri vhodu v mesto. Tu so pričakovali kralja tudi vladika Serafin, veliki župan bregalniške oblasti, Dobrica Matković, komandant bregalniške divizijske oblasti, general Nikolajević in štipski župan Mitrović. Ko se je ob 10. dopoldne pojavil kraljev avtomobil na kamenitem mostu Bregalnice, je pričel narod viharno vzklikati vladarju. Župan Mitrović se je iskreno zahvalil kralju za njegovo skrb za te kraje, posebno za važno progo. Ko je bil kralju predstavljen predsednik «Udruženja proti bolgarskim banditom», je pripomnil kralj: «A, gospodina Kalamatijevića že davno poznam po njegovem delovanju!» Brbka Sokolica je izročila kralju šopek cvetja. Po službi božji v cerkvi sv. Nikole je prišel kralj nenadoma v osnovno šolo, kjer se je živahno razgovarjal z učitelji in učenci. Andjelku Jevremoviću, najboljšemu učencu zavoda, je poklonil 1000 Din. V prvem razredu je vprašal učiteljico Ivanovićevo, od kdaj je v Štipu in ali je zadovoljna? Učiteljica je odgovorila: «Prestavljena sem bila sem na lastno željo, ker sta padla tu dva moja brata za osvobojenje Srbije.» Posebno živahno se je zanimal vladar za malarično stanico v Štipu, ki deluje tamkaj z velikim uspehom.

V Kočane, ob srbsko - bolgarski meji, je prišel kralj čisto nepričakovano. Pomešal se je takoj med seljake, se ljubeznivo pomenkoval ž njimi o vsakdanjem delu in njihovih željah. Pred povratkom v Štip se je predstavil kralju kratovski vojvoda Miko Stanković, vodja preganjalnega oddelka, ki ima velike zasluge za očiščenje kratovskega okraja od bolgarskih četaških tolp. Kralj se je vojvodi iskreno zahvalil za njegovo patrijotično delovanje in se dolgo ž njim razgovarjal.

Popoldne se je kralj vrnil v Štip, kjer je v oficirskem domu izrazil željo, da se gradnja železniške proge nadaljuje brez prestanka, ako država dela ne bi mogla izvršiti v svoji režiji, pa naj je nadaljuje vojska sama. Vladar je bil izredno razpoložen. Po kosilu se je vrnil z avtom v Veles, kjer ga je pričakovala kraljica, nakar se je vrnil z dvornim vlakom v Beograd.

Železnica Rogatec-Krapina

Rogaška Slatina, 15. novembra.

Skoro vsak dan čitamo v časopisih o bližajoči se otvoritvi železnice Ormož - Ljutomer - Murska Sobota. Tudi mi Slatinčani čestitamo tamkajšnjim prebivalcem, saj vemo predobro, kakega pomena je zanje njihova železniška proga. A kdaj se bo tudi nam izpolnila želja, da se prvič popeljemo preko Krapine v Zagreb? Celih 20 let je že preteklo, odkar je dograjena proga od Rogatca do hrvatske meje, do Lupinjaka, ki čaka, zaraščena s travo, na nadaljevanje proge v Krapino. In vendar nam ne manjka več kakor oko li 12 km in imeli bi direktno progo Zagreb - Rogaška Slatina - Grobelno. Potniki iz južnih delov naše države, posebno gostje iz Rogaške Slatine, bi se na ta način izognili dolgega ovinka preko Zidanega mosta in Grobelnega, ker bi jim bila pot iz Zagreba preko Zaprešić na Krapino dosti bližja in udobnejša. Kakega pomena bi bila ta proga baš na zdravilišče Rogaška Slatina, to si lahko vsak predstavlja, posebno pa še za zimsko sezono, ki je letos prvič otvorjena!

Kakor se čuje, so inženjerji progo med Krapino in Rogatcem letos že izmerili in bodo tekom zime spravili ves materijal od ormoške železnice semkaj, tako da jo lahko prično graditi v prihodnji pomladi in bi se gostje v prihodnji letni sezoni že vozili direktno preko Krapine v Rogaško Slatino. Želimo, da bi se merodajni faktorji kar najintenzivneje zavzeli za to progo, da bi bilo delo prihodnje poletje v resnici končano.

Po umoru Boška Boškovića

Cetinje, 13. novembra.

V bjelopoljskem okraju kjer je prišlo radi umora srezkega načelnika Boška Boškovića do krvnega maščevanja črnogorskega plemena Boškovićev nad muslimani, ki je zahtevalo mnogo žrtev, je nastopil vsled intervencije vojaštva in orožništva zopet popoln mir. Tudi muslimani, ki so iz strahu pred pravoslavnimi Črnogorci pobegnili v gore, so se večinoma že vrnili na svoje domove. Orožniške in vojaške patrulje križarijo neprestano po vsej okolici. Tekom včerajšnjega dne ni bilo več opaziti nobene večje skupine Kološincev. V Bjelo polje je prispel inšpektor ministrstva za notranje zadeve, Predić, in pričel takoj s pomočjo oblasti preiskavo. Ministrstvo pravde je bilo naprošeno, da pošlje v Bjelo polje posebnega sodnika, ki naj bi preiskal vse zločine, izvršene povodom te krvave krvne osvete. In teh je veliko: vršili so se namreč uboji, požigi in tudi masakriranja.

Posameznosti spopada med Kološinci in muslimani še vedno niso znane. V boju proti morilcem Boška Boškovića so sodelovali tudi seljaki iz okolice Belega polja. Medtem ko je oblast iskala ubijalce, so se seljaki sami formirali v večjo skupino in pričeli na lastno pest zasledovati morilce. Dva dneva, 10. in 11. novembra, je bilo vse v pripravljenosti, kakor pod komando. Da ne bi prispeli pravočasno vojaki in orožniki, bi bile posledice še mnogo večje. Ljudstvo je namreč radi razbojništev Mekonićeve tolpe, ki ji gredo muslimani na roke, silno razkačeno in to tem bolj, ker smatrajo nekateri muslimani Mekonića celo za narodnega junaka. Njegova slika v uniformi arnavtskega kapetana se dobi skoro v vseh arnavtskih in muslimanskih hišah.

Policija je dobila nalog, da se vsemu prebivalstvu, brez razlike vere, odvzame orožje. To velja seveda tudi za Kološince.

Velike tatvine premoga

Ljubljana, 15. novembra.

V Reichovi tovarni za barvanje oblek in čiščenje perila se je že dalj časa opažalo, da se izrabi v obratu neprimerno več premoga, kot se ga je pa porabilo svoječasno pri isti obsežnosti obratov. Za stvar se je pričela zanimati tudi policija, ki je poslala na opazovanje več detektivov.

Pred par dnevi je dobila tvrdka zopet večjo pošiljatev premoga, ki je bil naložen v vagonih na glavnem kolodvoru. Varnostni organi so ob tej priliki bili prav posebno na preži in res so opazili, da je k enemu izmed naloženih vagonov delavec Anton Babnik, doma iz Malega vrha, stanujoč sedaj na Ljubljanski cesti št. 92 v Zeleni jami, prišel z vozom prevoznika Ivana Pirca. Zvrhoma napolnjen voz je potem zapeljal domov v Zeleno jamo. Tu so ga ustavili detektivi in ga povprašali, kje je nabavil premog. Babnik se je sprva nemalo prestrašil, videč, da se nahaja v škripcih, nato pa je izpovedal, da je premog kupil na kolodvoru. Pri zaslišanju pozneje pa je spremenil prvotni zagovor in izjavil, da je premog kupil od delavca Reichove tvrdke, 28letnega Avgusta Marenčeta, ki je doma iz Trške gore. Dne 12. t. m. je bil nato na svojem stanovanju na Sv. Petra nasipu aretiran tudi Marenče, ki je po dolgem zasliševanju priznal, da je v sporazumu z Reichovim hlapcem Karlom Gorencem kradel premog kar na debelo že skoro celo leto in ga nato prodajal. Spravila sta v promet na ta način okrog deset vagonov. Pridobila sta zase tudi prevoznika Janka Tomca, ki je stovil ž njima v zvezo ter jima odkupil, seveda za neprimerno nižjo ceno kakor so cene premogu v navadi, sedem vozov premoga in ga nato prodajal naprej. Prevoznik Andrej Zalaznik je v zadnjem času odkupil dva voza in ga spravil v promet v mestu.

Tekom včerajšnjega dne so bili vsi osumljenci aretirani in po zaslišanju predani sodišču. Ker presega vrednost ukradenega premoga vsoto 10.000 dinarjev, pride slučaj pred porotno sodišče.

Hajduk Života

Pri Požarevcu je bil pred kratkim zavratno napaden tamkajšnji trgovec Vladimir Radivojević, ki ga je neznan razbojnik najprej težko ranil, nato pa oropal. Preiskava je dognala, da je izvršil razbojništvo zloglasni hajduk Života Živanović. Že celih 27 let dela ta premeteni razbojnik policiji preglavice. Života ima interesantno zgodovino in se v marsičem razlikuje od navadnih razbojnikov.

Života Živanović je rojen v vasi Lugačini pri Požarevcu. Že kot 12letni pobič je prišel v Beograd in se učil za čevljarja. Bil pa je nemirnega duha in nagnen k hudodelstvu, zato mu seveda ni dišala čevljarska kreftra, ter se je raje posvetil postopanju. Kmalu je zaslovel med beograjskimi malopridneži kot eden največjih dolomrznežev. Vsi pa so ga cenili radi njegove bistroumnosti in se ga obenem bali radi njegove surovosti. Policija je neprestano pazila nanj Živanoviću je seveda kmalu začelo presedati stalno nadzorstvo s strani orožnikov in zato je sklenil, da pobegne v takratno Avstro-Ogrsko. Njegov načrt je pospešilo še dejstvo, da so ga vojaške oblasti potrdile za vojsko. Da pa ne bi prišel v tujo državo praznih rok, je medpotoma ubil v Savamali neko žensko in jo oropal.

V Avstriji je živel spočetka jako ugodno, ker je užival kot srbski vojaški begunec popolno podporo tamkajšnjih oblasti. Avstrija ga je celo hotela poslati kot svojega vohuna v Srbijo, toda Živanoviću to nikakor ni bilo po godu, ker se je bal aretacije in kazni. Ker pa ni mogel direktno zavrniti poziva, je lepega dne pobegnil iz Avstrije v Rumunijo. Po stari navadi pa je pred odhodom v Rumunijo na Madžarskem oropal nekega fabrikanta parnih kotlov.

A tudi v Rumuniji ni dolgo miroval. V Turn Severinu se je sprl z nekim ladijskim kapitanom radi neke ženske in ga v prepiru udaril s tako silo s trdim predmetom po glavi, da je kapitan kmalu nato umrl.

Preganjan od rumunske policije, je pobegnil zopet na Madžarsko in se nastanil v Budimpešti. Ker je medtem že izbruhnila svetovna vojna, mu ni bilo težko skrivati se pred madžarsko policijo, ki je imela takrat preveč drugega posla, kakor da bi zasledovala njega. Ko so l. 1915. nemške in avstro-ogrske čete zasedle Srbijo, se je Živanović z madžarsko vojsko vrnil v svojo domovino in je bil nekaj časa pri okupacijskih oblastih zaposlen kot strokovnjak za srbske stvari. Čim pa je opazil, da postaja za Avstrijo situacija vedno bolj neugodna in da bodo trozvezne vlasti poražene, je Života Živanović pobegnil kot komita v gore. Od tam je prihajal v dolino in je pljačkal Srbe in Avstrijce, ko pa so morale avstro-ogrske čete Srbijo izprazniti, pa samo Srbe. Čeprav so ga oblasti ponovno pozvale, da naj se javi, je kljub temu nadaljeval svoj praktični poklic in kakor smo že omenili, ravno pred kratkim izvršil svoj najnovejši zločin nad Vladimirem Radivojevićem.

Sport

HAZENA LJUBLJANA : ZAGREB.

Danes nastopi kakor smo že poročali, hazenska reprezentanca Ljubljane proti reprezentanci Zagreba. Da se naša javnost nekoliko natančneje seznani s to krasno žensko igro, navajamo nekoliko podatkov o postanku in razširjenju hazene. Hazena, ki jo pri nas imenujemo »rokomet«, je češkega izvora. Sestavil je to igro 1905 prof. Kristof iz Frage. Javno pa je bila igrana prvič šele dve leti kasneje. Prva pravila, ki so bila v mnogem slična nogometnim, so izšla leta 1909. Na novo jih je stiliziral J. Přidal. Oficijelno so se ta pravila priznala 6. februarja leta 1921. Hazena se je vedno bolj in bolj širila, ne samo na Češkoslovaškem, temveč po vsej Evropi. Mnogo navdušenih pristašinj ima zlasti v Avstriji, Poljski, Franciji, Jugoslaviji, Madžarski itd. V naši državi se goji hazena najbolj na Hrvatskem, v Vojvodini in Srbiji.

Igra sama ima vse pogoje za pravilno in vsestransko razvijanje in krepitev telesa. Na internacionalnem kongresu federacije ženskih sportov leta 1921. v Parizu je bila hazena sprejeta s polnim razumevanjem. Leta 1922. je pri ženskih lahkoatletskih tekmah v Monte Carlu slavila pravcate triumfe. Omeniti moramo še, da se ta igra ne izvaja samo po damah, temveč mešano z gospodi. V poslednjem času pa se ustanavljajo tudi samo moški klubi, ki goje hazeno.

Za današnjo tekmo, ki se vrši ob 14.15 na prostoru »Ilirije«, se otvorijo blagajne pol ure pred pričetkom.

SLUŽBENE OBJAVE LNP.

(Iz seje p. o. z dne 12. novembra.)

Črtajo se s pravom nastopa z dnem 26. nov. 1924. za SK. Merkur naslednji igrači: Bauer, Gornik, Koren, z 12. maja 1924 Löschnigg L., Pollak, Löschnigg Fr.

Protesti I. S. S. K. Maribora proti tekmi z S. V. Rapidom se zavrne.

Izžrebali so se protivniki za obvezne tekme med klubi I. razreda in II. razredom. Protivniki so: Jadran : Svoboda, Primorje : Slavija, Hermes : Lask, Ilirija : Slovan. Tekme se vršijo v spomladanski sezoni. Prvorazredni klubi morajo postaviti svoja prva moštva. Termini tekem se določijo med klubi samimi. — S. K. Mura se pripozna kot redni član L. N. P. — Tajnik.

s— **Odborova seja JZSS.** se vrši v ponedeljek 17. t. m. ob 20. v damskem salonu kavarne »Emona«. — Tajnik II.

s— **Slovan : Primorje.** Prejeli smo: »Jutro« št. 265, z dne 11. t. m. je v sportni rubriki prineslo poročilo, da se je vršila v nedeljo 9. t. m. prijateljska tekma Primorje I. : Slovan I., ki je končala 5 : 2 za Primorje. Naznanjamo Vam, da ta dan naše I. moštvo ni igralo nobene tekme, pač pa je nastopila naša rezerva, ojačena z petimi igralci I. moštva v treningu proti Primorju.

Na splošno zahtevo še danes v nedeljo 16. t. m.
Jackie Coogan
Elitni Kino Matica.
Neskrajšani orkester svira pri vseh predstavah.

Tarzan
pride 23. novembra
v kino „Ideal“.

Pride!
Kdo pride?
Ona pride!
Kdo je ona?
M...a C...a!
Kaj je ona?
Kraljica sužnjev.
Kdaj pride?
? ? ? ? ? ?
Odkod pride?

Pecivni prašek in
Vanilin sladkor.
1989

ZA
JESEN IN ZIMO
so vse novosti
KAMGARNA
SUKNA
DOUBL
LODEN
COUVERCOUT
PALMERSTON
za moške obleke in suknje
FLAUŠ
SUKNO
TRAVERS
KASAN
KAMGARN
za damske kostime in obleke
PLIŠ
KRIMER
BARŽUN
ASTRAHAN
DEFTIN
za damske plašče in jope
v bogati izberi ter najdovršenejših kakovostih došle.
Oglejte si zalogo in izložbe in prepričani boste, da se kvalitativno najbolje kupi pri
LENASI & GERKMAN
LJUBLJANA
1978a

Neprekosljivi so le
EXCELLA
šivalni stroji.
Nedosežni v konstrukciji in materijalu. Izredno nizke cene. 1983a
Oglejte si jih pred nakupom!
J. GOREC, Ljubljana
(palača Ljublj. kred. banke).

Domače vesti

JERUZALEM V PALESTINI.

Skoraj bi ga bili prenesli v okolico Ormoža! Bilo je pa tako-le:

Stoji, stoji postaja, na novi progi Ormož - Murska Sobota, ki jo otvorijo v soboto. Postaja je tik pred vasico Ivanjkovci, v kateri domuje rodoljub Lovro, ki je dober gospodar, pa tudi dober demokrat in naš prijatelj.

Uro hoda od Ivanjkovcev pa na gričku cerkvica stoji, en župnik tam prebiva. To je farna cerkev Svetinje. Župnišče je poleg in mežnarija.

Še poldrugo uro dalje priromaš v Jeruzalem, kjer prav po jeruzalemsko nič ne krste in tudi ni treba, kajti tam raste najboljše vince, kar ga je v vinorodnih totih štajerskih goričah.

Ali že kaj duhaš?

Še nič, dokler ne veš, da je bil pred kratkim v teh krajih gospod Sušnik, naš bivši minister saobračaja. Vedeti pa moraš drugič tudi še, da je župnik svetinjske fare gori na griču gorak prijatelj gosp. Sušnika. In potem treba tretjič vedeti, da je gosp. Sušnik bil pred kratkim s svojim prijateljem župnikom na Jeruzalemu. Jeruzalem na Štajerskem, nima hiš, pač pa ima nekaj zidanic. In vino! V teh zidanicah, ali v eni njih, sta pa pred kratkim sedela neki župnik in neki minister. — Ali sedaj kaj duhaš?

Še nič? Moj dragi, ali ne veš kaj so Ivanjkovci? Ali nisem povedal, da je ta slavna občina rodni kraj prijatelja Lovra, ki ima sicer nekaj zasluga za novo železnico, toda je velik grešnik pred gosp. Koroščem in gosp. Sušnikom, kajti on je demokrat. In Jeruzalem? Gosp. Sušnik kot branitelj svete vere natančno vé, da je Jeruzalem že v sv. pismu zelo važna postaja. Kaj so Ivanjkovci proti Jeruzalemu, kaj je prijatelj Lovro proti Jeruzalemu (čeravno ga ima precej v svojih kleteh)! Gosp. Sušnik se je ogorčen in navdušen vrnil v Beograd. In izšel je njegov ferman: Nič Ivanjkovci, temveč Svetinje (radi gosp. fajmoštra na hribu) — Jeruzalem (radi vina in sv. pisma) se imenuj nova postaja.

Kar minister reče, to velja. Na železniški direkciji so hitro šli preslikat tablo. Pa se spomni brihtna buča: Kaj, pa če gosp. Sušnik meditem . . . Kaj bo potem s tablo? Previdnost je kakor potrpežljivost božja mast. In na tabli je ostalo «Ivanjkovci» na eni, «Svetinje - Jeruzalem» na drugi strani. Slava! Sedaj se ne more zgoditi nobena nesreča.

Zgodila se je sicer, toda ne tabli, temveč gosp. Sušniku, in Ivanjkovci so prišli zopet do časti in slave. V soboto se ustavi prvi lokamatifa pred njihovim imenom in še tik pred Lovrovo hišo povrhu.

Jeruzalem se vrne v sv. pismo ter v Palestino. Nekaj ga bo pa šlo — se bojimo — v soboto tudi med čestite slavnostne goste vse od Ormoža do Murske Sobote. Jeruzalemca namreč. In možnarji bodo pokali pri zidanicah na gričku Jruzalemu. Al' bo luštno!

M. A. C.

*

* **Odelenje za izvršitev volitev.** Kralj je podpisal ukaz, s katerim se načelnik samoupravnega odelenja v ministrstvu notranjih zadev, Kosta Katić, imenuje za šefa novoustanovljenega odelenja, ki bo izvršilo skupščinske volitve.

* **Smrtna kosa.** V Gorici je umrl včeraj g. Ivan Kačič, ravnatelj tamošnje podružnice Ljubljanske kreditne banke. Pokojnik je bil sin notarja g. Ivana Kačiča v Šoštanju, znanega narodnega delavca na bivšem Štajerskem, čigar rodbina je slovela kot vzgledna rodoljubna hiša, kjer se je občevalo samo v našem jeziku. Kačič je umrl v najlepši dobi, star komaj 40 let in je bil izvrsten uradnik. Goriški Slovenci bodo vrlega moža težko pogrešali. — Včeraj zjutraj je umrl v Ljubljani po daljši bolezni g. Andrej Stuppan, hišni posestnik in bivši kavarnar. Rodoljub, švicarski Nemec, se je popolnoma uživel v naše razmere, spoštoval naš narod in jezik in se nikdar vmeševal v politiko. Pred leti je prodal kavarno in se umaknil v privatno življenje. Pogreb bo danes ob 3. popoldne na evangeljsko pokopališče. Blag jima spomin, žalujočim pa naše iskreno sožalje!

* **Osebna vest.** Iz upravne v sodno službo je prestopil komisar obmejne policije v Mariboru g. dr. Albin Juhart. Prideljen je okrožnemu sodišču v Celju.

* **Zamude vlakov od italijanske meje.** Včeraj se je vozil iz Postojne v Ljubljano neki naš trgovec z brzim vlakom, ki bi moral odiiti iz Postojne ob 10.10. Toda službujoči uradnik je pustil 5 minut pred odhodom brzega vlaka tovorni vlak naprej, čeprav je dospel brzi vlak iz Trsta brez zamude in v redu ter bil že pripravljen za odhod. Posledica je bila, da je moral brzi vlak brez potrebe stati še 13 minut v Postojni. Poleg tega se je moral ustaviti na progi proti Rakeku, ker je vozil pred njim tovorni vlak. Na ta način je imel brzi vlak 25 minut zamude in to samo vsled krivde italijanskega uradnika v Postojni. Take nepotrebne zamude razburjajo potnike in tudi niso v interesu mednarodnega prometa.

* **Slavnostna otvoritev železnice Ormož-Murska Sobota.** Kakor nam poročajo, se novozgrajena železniška proga Ormož-Ljutomer-Murska Sobota slavnostno otvori dne 22. t. m. Povabljenci ter zastopniki javnih oblasti in korporacij prispejo v Ormož 22. novembra ob 10.40. Pred odhodom slavnostnega vlaka v Ormožu pozdravi udeležence železniški ravnatelj dr. Andrej Vrečko in naprosi g. ministra, da otvori promet na novi progi. Dostop na slavnostni otvoritveni vlak imajo samo uradni železniški organi in od političnih oblasti dozovorno z občinami in korporacijami določeni udeleženci. Otvoritveni vlak odhaja iz Ormoža ob 11. in prispe v Ljutomer ob 12.26, v Mursko Soboto pa ob 16.08. Iz Ljubljane se udeleženci odpeljejo dne 21. t. m. ob 23. ponoči.

* **Spremembe v potniškem prometu na progi Ljubljana-Vrhnika in Celje-Velenje.** Pričenši z 20. novembrom vozi na progi Vrhnika-Ljubljana gl. kol. dnevno redno mešani vlak št. 6939, z odhodom iz Vrhnike ob 6.17 in prihodom v Ljubljano gl. kol. ob 6.54. Z istim dnevom izostane dosedanji vlak št. 6931, ki je odhajal iz Vrhnike ob 5.58 in prihajal v Ljubljano gl. kol. ob 6.31. Nadalje vozi od 20. novembra dalje na progi Velenje-Celje dnevno redno nov mešani vlak št. 4881a z odhodom iz Velenja ob 12.10 in prihodom v Celje ob 14.15.

* **«Miklavž prihaja».** Pod tem naslovom so izšle v «Učiteljski tiskarni» tri Miklavževe scene, na kar opozarjamo društva, ki nameravajo prirediti «Miklavža». Cena 6 Din, glasbene točke 4 Din.

* **Otrok brez rok in nog.** V selu Kamenmost v Dalmaciji je te dni neka kmetica porodila otroka moškega spola, ki nima ne rok, ne nog, sicer je pa otrok popolnoma zdrav.

* **Najden utopljenec.** Dne 3. t. m. je bilo potegnjeno iz Mure tik Malih Bakovcev truplo 40 do 45 let starega moža. Utopljenec je imel na sebi sivo, temno obleko in nove temne čevlje na zadrgo. Našlo se je pri njem deset komadov stodinarskih bankovcev in enega za tisoč Din. Na truplu utopljenca, čigar identiteta se ni mogla dognati, ni bilo videti nikakih znakov nasilstva, vsled česar se misli na samomor. Truplo je bilo pokopano v Krogu. Vse pri njem najdene stvari pa hrani županstvo občine Krog.

* **Nevaren goljuf aretiran.** V Zagrebu je bil pretekli četrtek aretiran in sodišču izročen Konrad Runove, rojen leta 1883. v Slovenigradcu, ki je Hermini Marakovićevi poneveril večji znesek na račun najemščine za neko posestvo, katerega pa Runove sploh nima. Zasleduje ga pa tudi ljubljanska policija radi goljufije, izvršene na škodo Ignacija Kotnika v Kozjaku. Državno pravdništvo v Celju je izdalo za njim tiralico, ker je baje ukradel 1000 dinarjev Jelki Januševi, Antoniji Završek pa obljubil zakon in ji izmamil 200 dinarjev. Runove je dejanje deloma že priznal.

* **Kar Vi potrebujete, to je Elsafluid.** To pravo domače sredstvo, ki odpravi Vaše bolečine! Paket 3:6 dvojnat, ali 2 specijalni steklenici z zavojnino in poštnino 62 Din pri lekarnarju Eugenu V. Fellerju, Stubica Donja, Elzatrg 245, Hrvatska. 2023

* **Kateri pisalni stroj si naj nabavimo?** Da bomo z nabavo pisalnega stroja zadovoljni, je merodajni več vidikov: dobra konstrukcija, preciznost, trpežnost, priročnost, dober materijal, pa tudi lična oblika. Med dvaindvajsetimi pisalnimi stroji raznih sistemov, ki so bili uvedeni v strokovnih šolah: v nekdanji zasebni trgovski šoli Ant. Rud. Legata v Mariboru, v trgovski šoli dr. Finka v Gradcu in v sedanji šoli za stenotipijo Ant. Rud. Legata v Mariboru, se je pisalni stroj «Continental» najbolj obnesel. «Continental» je izdelek svetovno znane tvornice «Wanderer» v Schönau pri Chemnitzu, kjer izdelujejo tudi slovita motorna kolesa in avtomobile tipa «Wanderer» ter seštevalne stroje «Continental». Pisalni stroj «Continental» velja sedaj med strokovnjaki kot najboljši med vsemi pisalnimi stroji. Tudi v deželah, kjer so pisalni stroji doma, prednjači «Continental» kot najbolj priljubljena marka. To izborno marko ima v samoprodaji za vso Slovenijo tvrdka Ant. Rud. Legat, Maribor, Slovenska ulica 7, telefon 100. Tvrdka nima nobene podružnice! Za izborno kakovost tega pisalnega stroja jamči dejstvo, da je «Continental» v severni Sloveniji povsod uveden in najbolj razširjen. Najboljša reklama zanj so vsi, ki ga imajo, ker ga hvalijo. Vprašajte in prepričali se bodete! 3001

* **Ugodna priložnost** za dame, gospode in otroke. Radi popolne opustitve trgovine razprodajam po tovarniških cenah galoše in snežne čevlje svetovno znane znamke Treforn Heldingborgs; tudi posamezne pare. Naročila sprejema Apolo, Ljubljana, Stari trg 19. 3114

* **Božične nagrade.** V naši današnji številki dobe cenjeni čitatelji zelo zanimivo objavo glede 300 nagrad v vrednosti nad enega milijona dinarjev. To objavo priporočamo v splošno uvaževanje, ker gre za resen natečaj. Žrebanje se bo vršilo ob najstrožji kontroli. Njegov namen je, da se na ta za prebivalstvo izredno ugoden in koristen način uvedejo izvrstni parfumerijski izdelki tvrdke «Aida» v Zagrebu, B-cesta 19a. 5531a

Bosch električna razsvetljava za kolesa, višek moderne tehnike! J. GOREC, Palača Ljubljanske kreditne banke. 6018a

Iz Ljubljane

u— **Odlična poljska gosta v Ljubljani.** Današnje Sienkiewiczeve proslave v drami se udeležita tudi poljski poslanik v Beogradu g. minister Okenski in generalni konzul poljske republike iz Zagreba g. baron Himmelstjerna.

u— **Književnik Branislav Nušić** se pripelje v torek dne 18. t. m. z brzovlakom v Ljubljano ter se osebno udeleži svečanostne predstave, ki jo priredi isti dan zvečer ob pol 8. ljubljanska drama. Občinstvo opozarjamo, da je začetek torkove predstave že ob pol 8. uri zvečer.

u— **Šikane na ljubljanski carinarnici.** Prejeli smo: Revež vsak, kdor ima opravka z ljubljansko carinarnico. Potov in sitnosti je gotovo dvakrat preveč, neuljudnosti preko mere. G. upravnik je sicer v vsakem oziru uljuden in postrežljiv, ne moremo pa tega reči o nekaterih drugih uradnikih. Tako se je zgodilo v petek, dne 14. t. m., da je g. rukovodja carinskega odseka nagnal iz svoje uradne sobe neko stranko z besedami: «Idi napoljel» To je gotovo višek neuljudnosti. Stranka je prosila, da se ji zacarinijo v četrtek zvečer došli živi raki in ribe (13 kg), čimprej mogoče, ker je blago zelo pokvarljivo. Carinilo se je od 8.15 do 11.35. Drugje je urejeno, da se za hitro pokvarljivo blago lahko deponira zastavnina, nakar se blago takoj izroči, a zacarini naknadno. Zakaj pa to pri nas ni mogoče? Škodo, ki jo imajo stranke vsled prepočasnega carinjenja, je velika. Poglejmo, kako vzoren red vlada po carinarnicah sosednjih držav. Zahtevamo, da se ti nedostatki čimprej odpravijo in smo prepričani, da o g. upravnik poskrbel, da se prihodnjič ne bodo ponavljale take netaktnosti.

u— **Izreden občni zbor** gremija trgovcev v Ljubljani se vrši v pondeljek dne 24. novembra točno ob pol 8. uri zvečer v gremijalni zborovalnici (palača Ljubljanske kreditne banke), Aleksandrova cesta, I. nadstr. Dnevni red: Ureditev delovnega časa v trgovskih obratih, določitev odpiranja in zapiranja trgovskih obratov ter slučajnosti. V slučaju nesklepčnosti se vrši uro pozneje ravno tam z istim dnevnim redom drug občni zbor, ki pa sklepa veljavno ne glede na število navzočih članov.

u— **Zgodovina slovanskih umetnosti.** Tretje predavanje v ciklu umetnostno zgodovinskega društva se vrši v pondeljek dne 17. t. m. ob 18. uri v univerzitetni zbornici. Predava dr. Vojeslav Mole: Umetnost Dalmacije. Vstopnice pri blagajni.

u— **Promenadni koncert** muzike Dravske div. oblasti se vrši danes, dne 16. t. m. ob 11. uri v Zvezdi. (Kapelnik dr. Jos. Čerin). Spored: 1.) Linke: Uverture «Gospa Luna». 2.) Smetana: Fantazija iz opere «Prodana nevesta». 3.) Meyerbeer: Slavnostni marš iz opere «Profet». 4.) Parma: «Caričine amaconke», opereta. 5.) Brodil: «Iz Niša in okolice», srbske pesmi.

Nibelungi!!!

u— **Plinska kuha.** Včeraj popoldne je otvorila gdč. Zemljanova ciklus poučnih predavanj o pravilni kuhi na plinu. Tekom zanimivega predavanja je navedla velike prednosti plina v kuhinji, podala pa je tudi mnogo zelo važnih in praktičnih navodil, kako naj se s plinom ravna, da ostane plin ceno kurivo. S praktičnim poskusom (kuhalo se je za 4 osebe kosilo, obstoječe iz gov. mesa, kolerabic, riža in buhtelnov) je bil prenešen dokaz, da je plinska kuha mnogo cenejša nego kuha na premogu, ako se s plinom pravilno in varčno ravna. Za zgoraj navedeno kosilo se je porabilo le okrog 900 l (0.9 kub. metrov) torej za 1.80 Din plina, medtem ko stane premog za kuho iste množine jedil 3.30 Din. Kuhanje je trajalo le četrt ure. Jedila so bila okusna in niso imela niti najmanjšega duha po plinu. V dobro vsake gospodinje bo, ako se seznani s pravilno kuho na plinu. Voditeljici gospodinjske šole na Mladiki pa čestitamo k prvemu koraku za modernizacijo naših kuhinj. Pri tej priliki bi svetovali mestni plinarni, da po možnosti zniža instalacijske stroške na minimum, da bodo prednosti, katere nudi plin, lahko deležni tudi uradniški in sploh neimoviti sloji. Komunalno podjetje ima do vseh slojev enake dolžnosti. Žena uradnika.

u— **Dobrim srcem!** Pri tvrdki Tičar v Selenburgovi ulici so naprodaj fotografične razglednice iz doline Hrastnica pri Škofji Loki, ki v živih slikah kažejo vso grozoto strašnega neurja v avgustu. Ker je čisti dohodek namenjen v korist poplavljencem, prosimo občinstvo, ki je blagega srca in ni pozabilo na brate v nesreči, da pridno sega po teh razglednicah. Saj so tudi lep spomin. Cena kosu 5 Din.

u— **Policijske prijave.** Od petka na soboto so bili prijavljeni policiji sledeči slučaji: 1 tatvina, 1 poškodba tuje lastnine, 1 zaplemba kolesa sumljivega izvora, 2 prestopka žaljenja straže, 1 prestopek obrtnega reda, 1 nezgoda, 5 prestopkov cestnega policijskega reda, 1 prekoračenje policijske ure in 1 poskušen samomor. Aretacije so se izvršile tri in sicer: ena radi poneverbe in prepovedanega povratka in dve radi prestopka tatvine.

u— **Kaj vse kradejo.** Neznani storilci so v petek pobrali z železnih drogov na Opekarski cesti, Stranski poti in pred konjušnico v Trnovem železne tablice z označbo hidrantov. Čemu bodo tatovom služili ti kosi železa, je pač več kot zagonetno.

u— **Vsled bede** se je poskusil 26-letni železolivar Rudolf Požinek, doma iz Sv. Lovrenca pri Celju, v petek okrog 7. ure zvečer obesiti na kostanj na Cankarjevem nabrežju. Mladenič je že visel, k sreči pa so ga kljub temu, da je bilo zelo temno opazili pasanti, ki so ga rešili in ker je bil še pri polni zavesti, predali stražniku. Pri zaslišanju na stražnici je samomorilni kandidat izjavil, da si je hotel končati življenje vsled bede in ker ne more najti nikoder službe.

u— **Nov plašč in star greh.** 24-letna služkinja Ana Hutaž, doma iz Kamnika, je v petek popoldne stopila na dolenjskem kolodvoru iz vagona. Ker je ni pričakal nobeden domačih, niti njen ljubček, je pristopil k njej stražnik in ji napovedal aretacijo. Sprva ni mogla verjeti, ko so ji pa na stražnici povedali, da nosi že čez pol leta plašč gospe Ivane Šorli iz Vodmata, katerega si je ob neki priliki «izposodila», je presenečenje prešlo. Anici to zimo ne bo treba nositi plašča, ker se bo grela v zaporu.

u— **Boris Popov,** član opernega gledališča, poučuje solo-petje. Sprejema stranke od 17. novembra od 14. do 16. ure v prostorih pevskega društva «Ljubljanski Zvon», Narodni dom, I. nadstr. desno. Preizkušnja glasu 50 Din.

u— **O kongresu Male ženske antante v Beogradu** poroča Al. Štebijeva v pondeljek dne 17. t. m. ob 17. uri v damski sobi «Emone». Splošno žensko društvo vabi članice, da se udeleže sestanka.

u— **Ne zamudite ugodne prilike!** Vsled opustitve trgovine, velika prodaja vsega manufakturnega blaga, sukna, angleških šifonov, platna za rjuhe po vsakih sprejemljivih cenah pri Jos. Bedraču, Aleksandrova cesta 12. Posebno velika izbira v angleških šifonih, modnem blagu za kostume in krila. Za državne in privatne uradnike posebno ugodna prilika. 3034

u— **Klub ljubiteljev sportnih psov** vabi člane in prijatelje kluba k predavanju g. ravnatelja Tepine o «Čistokrvnosti, rodovniku in oceni psa» v restavraciji «Zvezda» v torek dne 18. t. m. ob 20. uri. 3099

u— **«Nestel» na Tržaški cesti 14** toči pristna vina; sprejema po dogovoru abonente na dobro domačo hrano. 2012

u— **Telovadba za dame.** Zdravstveni in estetski razlogi so rodili med damami željo, da otvori «Atena» poseben tečaj za damsko telovadbo tudi letošnjo sezono. Želji je društvo ugodilo ter sprejema nadaljne priglase ob pondeljkih in četrtkih od pol 6. do pol 7. ure v licejski telovadnici, Bleiweisova cesta. 3107

u— **Danes vsi v Tomačevo** k «Kovaču», kjer boste postreženi z okusnimi domačimi krvavimi in mesenimi klobasami. Točijo se prvovrstna vina po solidni ceni. Vreme je lepo, ne zamudite prilike! 3112

u— **Klub kolesarjev in motociklistov «Ilirija»** priredi danes, v nedeljo dne 16. t. m. v zgornjih prostorih Narodnega doma ob pol 20. uri običajno veliko sportno veselico s plesom, bogatim srečolovom itd. Predprodaja vstopnic pri g. J. Gorcu, palača Ljubljanske kreditne banke. — Priporočamo vsem prijateljem kolesarskega sporta, da prireditev obiščejo in s tem moralno in gmotno podpro neumorni klub, ki že dolga leta tako požrtvovalno deluje za povzdigo sportnega kolesarstva v Sloveniji. Klub je izdatne podpore vreden in v polni meri potreben

Bar EMONA Bar

- - Popoldanske čajanke s plesom - -
(Five o' clock tea)
Vsako nedeljo in četrtek od 17 do 20. ure, pričenši z nedeljo dne 16. novembra t. l.
Original Jazz-band — Velikomestni aranžma
Vstop prost — Cene zmerne
Vodstvo:
Jan Fiala, kavarnar in restavrater
Aranžma:
Vlček, dipl. prof. plesa

Tel. 108 **Kino „Tivoli“** Tel. 108
Danes v nedeljo dne 16. t. m. zadnji dan II. dela 6094
„Zlata lobanja“
Od ponedeljka 17. do srede 19. t. m.
Ženski ropar.
Ljubavna igra iz dežele 1000 jezer in slapov, po istoimenskem romanu Juhan Aha.

NOVA DOBAVA!
Nizke cene! Bluze, Svileni jumperji, Pletene jopice, Nogavice, Dežniki 1967a
F. & M. Rozman, Ljubljana, Židovska ulica 4

Iz Celja

c— **Sestanek JDS** za mesto Celje se vrši v pondeljek dne 17. t. m. ob 20. uri v rdeči sobi Narodnega doma. Polnoštevilna udeležba!

Iz Maribora

a— **Oblastno načelstvo JDS** za mariborsko oblast je imelo v petek zvečer v tajništvu daljšo sejo, na kateri je bilo obširno razpravljeno o pripravah za volilni boj. Sklenjeno je bilo, sklicati za 23. t. m. sejo višjega oblastnega odbora z delegati vseh krajevnih organizacij. Tej seji bo prisostvoval tudi minister dr. Žerjav, ki se bo prejšnji dan mudil pri otvoritvi železnice Ormož - Murska Sobota.

a— **Poljski minister Slovanski Čitalnici.** Včeraj je prejela Slovenska Čitalnica v Mariboru od poljskega prosvetnega ministra dr. Boleslava Miklaszewskega iz Varšave pismeno zahvalo za čestitke ob priliki prepeljave kosti poljskega pisatelja Sienkiewicza v domovino. Poljski minister z zadoščenjem poudarja dejstvo, da so nevenljiva dela velikega poljskega pisatelja znana in cenjena tudi na jugoslovenski zemlji.

a— **Počitnice v šolah.** Včeraj je v Mariboru nenadoma pritisnil hud mraz. Ker pa nekatere šole še vedno niso zakurjene, so morali poduk odpovedati (n. pr. na gimnaziji, ženskem učiteljišču in trgovski šoli) ter poslati mladino domov.

a— **Sprememba v podružnici Narodne banke.** Te dni se je vršila v podružnici Narodne banke v Mariboru revizija, kjer se je ugotovilo prekoračenje kredita, radi česar je bil ravnatelj g. Skušek razrešen s svojega mesta.

a— **Pomladni odmevi v Mariboru.** Tudi na naši severni meji se je letošnjo jesen veselo sprehajala ljubka pomlad. Že četrtič po prevratu so razcveteli na Aleksandrovi cesti pred frančiškansko cerkvijo štirje kostanji, baš ko je odpadlo rumeno listje. Celi venec belih cvetov je dolgo krasil gola debla. Potem so se vsuli cveti, vnovič pa je pognalo zeleno listje. Tu kostanji že sedaj par let redno cvete na pomlad in jeseni. Tudi po vrtovih in okoliških hribih je privabilo toplo jesensko sonce pomladne čase iz umirajoče zemlje. Še pred par dnevi je prinesel v našo podružnico «Jutra» štiriletni dečko Dušan Defranceschi, sinček višjega revidenta, krasen šopek cvetočih trobentic z zelenimi listi in koreninami. Utrgal jih je doma na vrtu, kjer je bilo baje še polno teh pomladnih cvetk. Učiteljica ga. Tribnik nam je prinesla od Urbana cvetoče jagode. Včeraj pa je končno zajela vso dolino in hribe močna slana in uničila s pomladnim tudi jesensko cvetje. Le po izložbah še gledamo umetno vzgojeno deco naših vrtnarjev, razkošne rože za tople sobe in dvorane onih, ki imajo denar. Drugi si bodo prinašali črešnjeve vejice, da jim razcveto v vazah in ogrejejo zimsko puščobo, ko bo ležalo zunaj po vejah ivje in čakalo snežne odeje. Sedaj pa še greje solnce in tudi trate so še žive in zelene.

a— **Promenadni koncert** vojaške godbe se vrši ob lepem vremenu danes ob 11. uri v mestnem parku.

a— **Pogreša se** od 3. t. m. v Mariboru 60-letni upokojeni žandarmerijski stražmojster Josip Potočnik. Ker je pisal svoji sorodnici Ceciliji Aristovnik v Skalah pri Velenju, da se namerava usmrtiti ren ni izključeno, da je izvršil samomor.

Kino Ideal
predvaja samo še danes, nedeljo,
film
Tri tedne ljubavi
V glavni vlogi Konrad Nagel.
Razkošna ljubavna drama iz knežjih krogov, scenerije iz Benetk so krasne. Priporočamo ogledati si vsakomur ta film, ker nihče ne bo obžaloval poseta. S smelostjo trdi podjetje, da je to eden najlepših, do sedaj v Ljubljani predvajajočih se filmov.

Prednaznanilo:
Ponedeljek 17. do srede 19. t. m.
Prepovedana zemlja
ali
Prestolica tibetskega papeža.
Zadnji „Vita“-film z najboljšimi močmi: Erika Glässner, Vilma Banky in Oskar Beregi. 6095a

Tarzan
pride 23. novembra v kino „Ideal“.

Iz življenja in sveta

Mama Ferguson

Prva ženska guvernerka v Zedinjenih državah.

Clichè d'après Matin

Kakor znano, pri zadnjih volitvah v Zedinjenih državah niso izvolili samo zveznega predsednika ampak tudi del senata, vso poslansko zbornico in guververje posameznih držav. Ameriški guverner pomenja mnogo več kakor evropski prefekt, veliki župan itd., ker je neodvisen od centralne vlade v Washingtonu in ima vsled samostojnosti posameznih državic zelo velik in vpliven delokrog. Guverner pomenja za svojo državico to, kar washingtonski predsednik za celo Unijo. Zato je boj pri volitvah tudi za ta mesta zelo srdit.

Kako daleč je v Ameriki že prodrla zavest enakosti med žensko in moškim, priča dejstvo, da je bila kljub temu pri zadnjih volitvah za guvernerko v državi Texas izvoljena ženska in sicer gospa Ferguson. Njen soprog je bil pred njo že dvakrat guverner, a je moral zadnjič prezgodaj odstopiti, ker so mu očitali malverzacije z državnim denarjem. Gospa Fergusonova, ki je vsled svoje dobrotvornosti in vsled svojega humanitarnega delovanja silno popularna in splošno znana pod imenom «mama Ferguson», si je nadela za nalogo, da svojega moža rehabilitira in dokaže njegovo nedolžnost. Zato se je pustila sama kandidirati za mesto guvernerja in je pri volitvah res prodrla, kljub temu, da so imeli njeni protivniki v očitkih proti njenemu možu v rokah učinkovito orožje.

Herriot na lovu

Fatalna slika francoskega ministrskega predsednika.

Kakor večina popularnih državnikov, ki so se z lastno pomočjo povzpeli iz narodove mase do najvišjih in najodličnejših pozicij v svetovni politiki, ima tudi francoski ministrski predsednik Herriot usodo, da se more neštetokrat in ob vsaki priliki pustiti fotografirati. Tako se je nedavno udeležil tudi lova na jerebice v bližini Pariza. Nekdo izmed lovskih gostov ga je fotografiral baš v trenutku, ko drži v roki ustreljeno jerebico. Seveda je ta slika, ki jo prinašamo danes tudi mi, krožila par dni nato po vseh francoskih listih. «Temps», vodilno glasilo sedanje Poincare-Millerandove opozicije, je porabil to priliko za žgočo satiro, v kateri kritizira in persiflira — seveda s svojega stališča — Herriotovo politiko. «Temps» izvaja nekako takole:

«Gospod ministrski predsednik je šel na lov, a je pozabil puško doma. Morda jo je tudi namenoma pustil, ker ni treba, da bi bil lovec. Mesto puške je vzel s seboj palico. A ker je bil na lovu vseeno in ni mogel streljati, je imel dovolj časa za filozofska razmišljanja. Tik pred njim je padla na tla od drugega lovca smrtno zadeta jerebica. Se toplo jo pobere g. Herriot, drži jo v levi roki in težke misli ga obhajajo, ko strmi z otožnim pogledom na to žrtev človeka. Nehote misliš, ko gledaš sliko, na Hamleta in njegov monolog: «Biti — ne biti.» G. Herriot, moderni Hamlet, sovraži zločin in služi

Clichè d'après Matin

pravici. Na lov gre brez orožja in ko drugi streljajo, razmišlja on, kako bi se dalo urediti življenje, da bi mogli ljudje in živali živeti v bratski vzajemnosti. A ko on razmišlja, padajo jerebice druga za drugo. In ruski sovjeti more istočasno v množicah svoje nasprotnike, ko vlada g. Herriota razpravlja o svetovnem miru in priznava legalnost sovjetskega režima. «Biti ali ne biti?» Kje je rešitev življenske tajne? Zakaj so ljudje, ki se nočejo ljubiti, odkar so na svetu, zakaj so gluhi za evangelij gospoda Edouarda Herriota? O jerebica, ki si nedolžno letala po zraku in si iskala hrane, pa ležiš sedaj mrtva v roki g. Herriota, kaj ti pomaga, da ima ta gospod samo palico in ne puške? Zakaj gospod Herriot ni razorožil tudi svojega tovariša, ki ti je poslal kroglo v nežno telo? Ali ni tudi on sokriv tvoje smrti? Lovci pač streljajo in boljševiki more, lova ni brez smrti in boljševizma ne brez krvi. Herriot je šel s palico na lov, a krogle so vseeno morile. Herriot priznava in pozdravlja sovjete, a ti vseeno more...»

Po predsedniških volitvah v Ameriki

Clichè d'après Matin

Predsednik Zedinjenih držav Calvin Coolidge pozdravlja po svoji zopetni izvolitvi množice, ki mu priredijo ob nepričakovano sijajni zmagi burne ovacije.

Zlato ne bo več zlato?

Že včeraj smo kratko poročali o senzacijonalnem uspehu, ki so ga baje dosegli v New Yorku. Ameriški znanstveniki so že par mesecev delali samostojne poskuse za pridobitev zlata iz živega srebra. V to svrho so se posluževali znane teorije dr. Mietheja, profesorja na tehnični visoki šoli v Charlottenburgu. Kakor znano, je napravilo letos poleti odkritje profesorja Mietheja, vodje fotokemičnega laboratorija na tehniški visoki šoli v Charlottenburgu, kateremu se je posrečilo napraviti zlato iz živega srebra, velikansko senzacijo. Profesorju Mietheju in njegovemu asistentu dr. Stammreichu se je namreč posrečilo ugotoviti v posebnem aparatu, kjer sta spravila živo srebro do izhlapevanja in spustila potem skozi paro 20—200 ur 4000—2000 Wattov električnega toka, razpad živosrebrnega atoma. Kot produkt razpada se je pojavilo pravo zlato.

Dasi je znanstvena vrednost odkritja zelo velika, vendar profesor Miethe ne priznava temu odkritju nobenega praktičnega pomena. Ta metoda pridobivanja zlata, pravi profesor Miethe, je namreč silno draga. Za kilogram zlata (nekaj čez 2800 predvojnih zlatih mark) bi bilo namreč potrebno najmanj za 20 milijonov zlatih mark živega srebra in električnega toka. Po njegovem mnenju je vrh tega izključeno, da bi se dala na ta način napraviti poljubna množina zlata.

Po najnovejših vesteh iz New Yorka je tamkajšnji profesor Shelden izpopolnil Miethejevo iznajdbo in ovrgel njegove skeptične napovedi. Dočim je Miethejevo postopanje praktično neporabno, je iznašel Shelden način, ki proceduro dobivanja zlata iz živega srebra znatno poceni in omogoča napravljanje zlata v poljubnih množinah in znatno pod ceno porabljenega živega srebra. Shelden celo samozavestno napoveduje, da bo mogel v par mesecih napraviti več zlata, kakor bi ga potrebovala Nemčija za plačilo vseh svojih reparacijskih obveznosti.

Ako se vest o Sheldovi iznajdbi obistini, bo postavljen na glavo ves današnji denarni sistem vseh držav. Zlato bi izgubilo velik del svoje vrednosti in bo prenehalo biti merilo za svetovno denarno gospodarstvo, ki se bo moralo postaviti na popolnoma drugo bazo. Težko si zamislimo silen preobrat, ki bi s tem nastal. Bržkas pa za enkrat še nismo tako daleč in bo tudi Shelden omagal in odrekel, kakor jih je že toliko pred njim.

Komponist Gabriel Faure †

Poročali smo že o smrti tega slavnega francoskega komponista. Rojen je bil leta 1845. Njegovi glavni deli sta operi «Pelleas et Melisande» in «Promethée». Poleg tega je vglasbil celo vrsto koncertnih skladb in nokturnov, preludijev in barkarol. Leta 1920. je bil imenovan za častnega ravnatelja pariškega konservatorija.

Faurejev pogreb se je vršil 8. t. m. Pokopali so ga na državne stroške s svečanostmi, ki niso dosti zaostajale za onimi ob pogrebu nesmrtnega Anatola Francea. Na deset tisoč ljudi jim je prisostvovalo s predsednikom republike, ministri in umetniškimi veličinami na čelu. Pevski zbor konzervatorija in najslavnejši solisti pariških oper so se poslovili od pokojnika z njegovimi lastnimi deli.

Prinašamo danes zadnjo sliko velikega komponista in sliko, ki kaže ogromno množico udeležencev ob pogrebu.

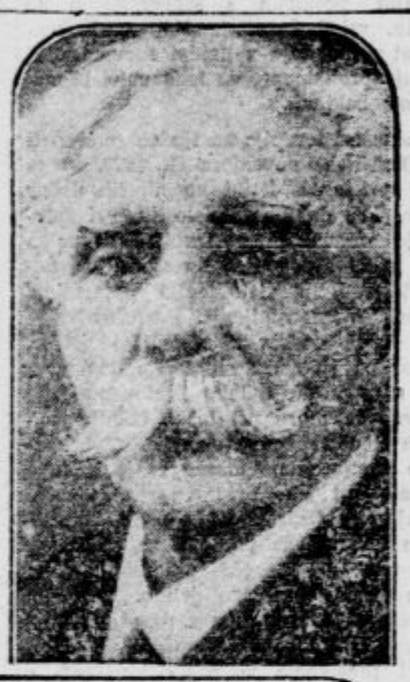

Clichè d'après Matin

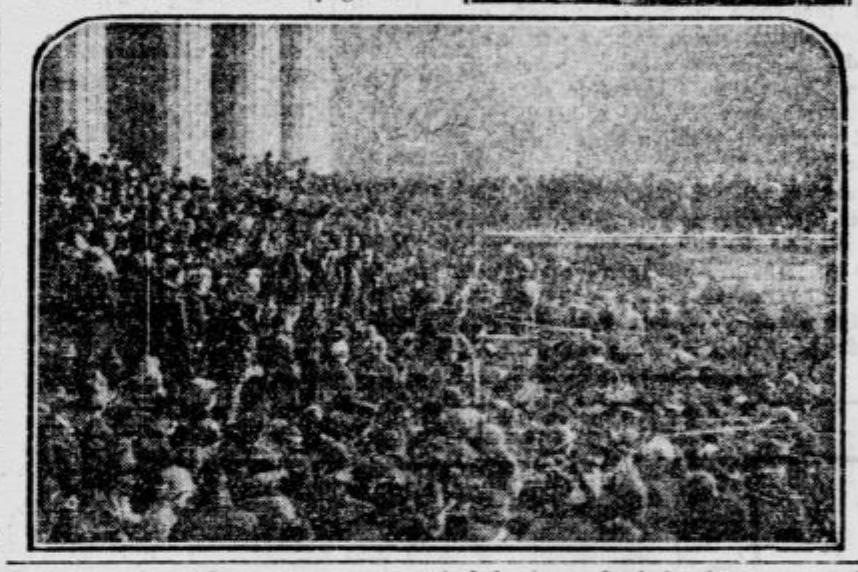

Clichè d'après Matin

Ogromno tihotapstvo na Donavi

Pred kratkim so zaplenili organi finančnih oblasti v dunajskem donavskem pristanišču, štiri iz Bolgarije došle tovorne parnike podonavske paroplovne družbe, ki so dospeli na dunajsko postajo po Donavi in so bili natovorjeni z nezacarinjenimi bolgarskimi cigaretami. Carinska oblast je dobila namreč lepega dne sporočilo, da bodo štirje tovorni parniki imenovane paroplovne družbe v nekaj urah pasirali pri Hainburgu avstrijsko mejo, prinašajoč s seboj iz Bolgarske ogromne množine bolgarskih cigaret. Radi tega je odšlo takoj 25 organov višjega carinskega urada v Hainburg. Kmalu za njimi so v resnici zaporedoma sledili tovorni parniki Helios, Saturnus, Uranos in Kronos. Finančni uradniki so s signali opozorili vodje ladij, naj takoj obstanejo. Ker pa se ladje niso odzvale, so se jim peljali carinski uradniki v čolnih nasproti in jih ustavili. Nato so odšli na krov, se legitimirali kapitanom in naznanili, da bodo izvršili revizijo.

Revizija je imela presenetljiv uspeh. Izkazalo se je namreč takoj, da se je skušalo vtihotapiti v Avstrijo ogromne množine bolgarskih cigaret, velike količine rožnega olja, torej blaga, ki je podvrženo posebno visoki carini. Ko so prispeli vsi štirje tovorni parniki na Dunaj, jih je vodja finančne patulje zaplenil z blagom vred. Preiskava je dognala, da je bilo pri vtihotapljenju materijelno interesirano vse ladijsko osobje, od kapitana do kuharskega pomočnika. Da so mogli za tihotapsko blago izplačati nekaj naprej, so se mornarji lotili ladijskih blagajn, očividno prepričani, da bodo spravili blago tekom 24 ur na trg in potem vrnili «izposojene» zneske. Ker so obdolženi mornarji brez vsakih sredstev, nikakor ne bi mogli plačati naložene jim ogromne kazni, ki znaša nad milijardo avstrijskih kron. Donavska paroplovna družba je zato izjavila, da je sama pripravljena plačati del kazni, ako bi smatrale oblasti tihotapsko afero s tem za odpravljeno.

Toda avstrijske oblasti vrše sedaj še nadaljnje poizvedbe, da ugotove tudi prejšnja tihotapstva po Donavi. Carinske oblasti so zbrale že precej obtežilnega materijala, ki dokazuje, da so se vtihotapljale že dalje časa ogromne množine nezacarinjenega blaga iz podonavskih držav v Avstrijo. Predvsem gre za tobak, špirit, vino in druge predmete, za katere je določena visoka carina.

Na drobno! Na debelo!

Trikotažo, flanelaste rjuhe,

razne flanele, porhante, vsakovrstno modno blago itd. kupite ugodno pri tvrdki

Crobath Franc, Kranj, ustanov. 1885.

?

Helena

?

H. V. Gerbić:

Oslovska istorija

1.

Znano je, kako so v blaženi Hercegbosni nekdaj visoki gospodje za zeleno mizo skrbeli za blagor ljudstva. Kadar jim je bilo dolgčas in so jih bolele prazne gumbnice. Sicer ne.

Najbolj je ležal na duši gospodom visoke zemaljske vlade napredek kmetijstva in živinoreje. Skrbeli so torej zlasti za čistokrvne plemenjake, da se izboljša zanikarna mrha bosansko-hercegovska.

Cela komisija dvajsetero mož, samo imenitne glave, se je odpeljala na Tirolsko nakupit najboljše pleme. Transporti plemenskih bikov in krav so prihajali v deželo in osrečevali ubogo bosansko paro... In v gumbnicah so se velezaslužnim gospodom zabliskali novi križci in nove zvezde.

Slava, ki je obdala ime oddelnega predstojnika, očeta krasne ideje, ni dala spati njegovemu tovarišu, čigar najvažnejši posel je bil, da namaže dan na dan nekaj podpisov koncem lepega ministerijalnega papirja.

Pa si izmisli bistra glava: čemu neki imamo v Hercegbosni osle? — Takoj je bil koncipiran, aprobiran in ekspediran nujni narodnogospodarski predlog:

Herceg-bosanski osli se morajo poplemeniti, ker... kajti... z ozirom 1.)... 2.)... 3.)... itd.

In predlog je bil preštudiran, aprobiran in realiziran: v Hercegbosno so priromali vagoni plemenitih dolgouhcev. Nato se je razglasilo: Kmetijski oddelek bo osle razdeljeval brezplačno na posodo, t. j. osli ostanejo državni, erarični osli, a njih potomci last kmetov. Vlada si pa pridržuje predpravico do nakupa posebno lepih osličkov. — Toda osle plemenjake bodo izročali le imovitim seljakom, ker le ti jih bodo dobro oskrbovali, jih vestno krmili in ravnali ž njimi po predpisih umnega oslorejstva.

V tem zmislu je razglašal občinski telal (klicar, nekak birič) tudi v B. s svojim zateglim glasom:

«Uuuh, počuj, narode dobri, dolazio je haber (razpis) visoke kraljevske zemaljske vlade... itd.»

Alija Burić je pravkar srebal svojo črno v Mujagini kavarni. Tedaj je poslušnil in nato pomislil:

«Ej, šentane! (zlomka) Ne bilo bi napačno, dobiti takegale magarca zastonj. Moj konjič že ni nič več vreden. Koliko bi mi zalegel takle eraričen magarac pri domačiji in kupčiji! — Poskus ne stane nič; morda se da gospodu poglaviti vendarle preprositi..»

Odšel je na glavarstvo. Čakal je in čakal, končno pa mu je pandur otvoril duri. Alija se je začel pred kotarskim glavarjem klanjati do tal, medtem pa se je z roko dotikal prsi.

«No, Alija, kaj te je dovedlo k meni?» — se je nasmehnil poglaviti, znan kot izredno dober mož. «Eh, nehaj, nemaj že in povej na kratko, kaj bi rad! — No, ali bo kaj? — Saj veš, da ne utegnem... Kaj si prinesel dobrega?»

Alija pa se je klanjal dalje in govoril:

«Velespoštovani moj poglaviti gospodine, Allah ti dal vsako srečo! Kaj bi ti jaz, bedna para mogel donesti dobrega? Saj veš, siromak ostane siromak. S prošnjo se drznem priti k tebi, ki blagovoli obrniti milostno svoje oči na ponižnega hlapca!»

«Torej povej že, kaj bi rad! Morda se da storiti; ako ne, pa odideš brez zamere.»

«Magarca mi daj, poglaviti gospodine, zemaljskega vladnega magarca!» je prosil Alija. «Allah blagoslovi tebe, deco tvojo in deco dece tvoje. Samo magarca, vladnega magarca mi daj, saj ti je vseeno, komu ga daš na rejo, — meni pa bo silno pomagano.»

Smehljajoči glavarjev obraz se je zresnil:

«Alija, ni možno, kar prosiš. Magarci se smejo dodeljevati samo posestnikom, ki jamčijo, da jih bodo dobro krmili in oskrbovali. Oslov plemenjakov ne gre uporabljati za težke tovore, ker bi se sicer izpridili. Tega ti, brate, ne moreš obljubiti; pretegnil bi ga, pohabil... ne, ne, ni mogoče, Alija.»

Toda Alija se ni dal ugnati; obetal je, da bo skrbel za vladnega magarca kot za svoje dete, ga gleštal in oskrboval ter do pike natančno izpolnjeval vse predpise. In klanjal se je, zamahoval z desnico na prsi, čelo in usta ter prisegal pri Allahu in Muhamedu...

Dva tedna nato so dodeljevali osle posameznim posestnikom, in tudi Alija je ves srečen odgnal svojega. Kar poskakoval je od radosti. Obetal je poglavitemu, da si omisli takoj lepo in zdravo oslico in vzredi ž njo celo obitelj kapitalnih osličev. Zdaj pa se je že smejal v svojo brado:

«Ej, dragi moj poglaviti, obljubiti in izpolniti je tudi v Hercegbosni še vedno dvoje!» — in krenil je s plemenjakom oslom k Mujagi na džezvo kave. In potem je šel še v gostilno na rakijo, da proslavi ž njo svojo oslovsko zmago.

Pozno v noči se je Alija težko skobacal na magarca plemenjaka, da ga je odnesel domov...

2.

In potekali so meseci, poteklo je leto in potekalo je že drugo leto. Vladni magarac pa ni dobil niti oslice, niti dobre oskrbe, jedva osata, a neznosno dela in batin. S plemenjaka je popadalo meso, da ga je bilo samo okostje.

Alija je včasih pogledal osla, se počehljal za ušesom in mrmral: «Kaj je magarcu? Pač slaba sorta. Svaba je nasamaril (oslepariil) vlado. A šta! Saj sem ga dobil dober kup. Bog visoko, poglaviti daleko!»

In tovoril je z oslom dalje drva, žito, polne zaboje, kupe težkih vreč.

Nekega dne, ko je Alija gnal svojega magarca zopet neusmiljeno otovorjenega preko gorovja, pa se je plemenjak hipoma ustavil baš pod strmim klancem. Alija je prigovarjal oslu, ga suval v rebra, dregal pod rep, a zaman. Magarac se je razkoračil, položil ušesa nazaj in trmasto tiščal glavo k tlom.

«Hoj, Svaba!» je kričal Alija in usekal osla po ledjih. Osel je jedva zmignil z ušesi, a genil se ni naprej. Tedaj se je razjezil Alija, vzel batino in začel pretepati osla po zadnjem koncu; ga suvati s čevlji, vleči za ušesa in klofutati po gobcu; a «Svaba» se ni premeknil. Samo tresel se je ir trmoglavo buljil v tla.

Zdravljenje jetike s pomočjo zlata

Znani danski raziskovalec, profesor Möllgaard, je iznašel, kakor smo svoječasno že na kratko poročali, nov način zdravljenja jetike — z zlatom. Kopenhagenski zdravnik Knut Secher, ki je preizkusil novo sredstvo na ljudeh, je podal o tem načinu zdravljenja obširna poročila. Möllgaardovo sredstvo se imenuje sanocrysin in je preparat iz zlata. «Dosedaj,» piše dr. Secher, «so smatrali kemoterapijo proti tuberkulozi za jako nevarno, ker bi morale povzročiti bakterije pri razpadu močno zastrupljenje organizma.» To se je pokazalo tudi pri sedanjih poskusih s sanocrysinom na živalih, vsled česar je Möllgaard kombiniral postopanje z nekim serumom, ki vsebuje protistrupe, da tako uniči učinek strupov bakterij.

Poskuse s terapijo na ljudeh so izvršili na Danskem novembra l. 1923. in so imeli pri sveži jetiki na pljučih dober uspeh. Pri daljših obolelostih, pri katerih je organizem zastrupljen že dolga leta, je že mnogo težje reagirati na nepričakovano, z zlato soljo povzročeno pomnožitev zastrupljenja. Posrečilo se je sicer tudi ozdravljenje «hitre» jetike, vendar pa je v teh slučajih redno računati s tem, da je tako postopanje jako nevarno in more pri težko bolnih pacijentih končati tudi s smrtjo. Tuberkulozno vnetje prsne mrene se je istotako izkazalo kot jako pripravno za ta način zdravljenja. Ozdravljeni so bili bolniki, ki so bolehali že pol leta na eksudatu. Vrh tega je mogoče preprečiti na ta način poznejšo pljučno jetiko. Z novim sredstvom se nastopa z uspehom tudi proti jetiki trebušne mrene in žlez. Otroci prestanejo ta način kuriranja v splošnem dobro, kar je najbrže v zvezi s tem, da imajo še sveže in nepokvarjene organe. Zdravljenje tuberkuloze se vrši z vbrizgavanjem v kri, ali pa, kakor pri kostni in členski jetiki, z vbrizgavanjem v tuberkulozne tkanine.

Uporaba proti kožni tuberkulozi se še ne da presojati z gotovostjo, velike vrednosti pa je vsekakor pri lupusu. Težko pa je na vsak način reči že sedaj, kako se bo razvijala usoda na ta način zdravljenih bolnikov pozneje, ker niso izključene reakcije.

Blazna hitrost

Francoski vojaški pilot kapetan Bonnet, čigar sliko prinašamo, je te dni dosegel na letalu z motorjem 600 KS sko-

Cliché d'après Matin

ro nepojmljivo hitrost 389 km na uro in s tem potolkel dosedanji rekord, ki je znašal «samo» 375 km. Ako bi letel aeroplan z isto hitrostjo iz Ljubljane do Maribora, bi rabil za to pot, ki jo predrvi najhitrejši brzovlak v poltretji uri, samo 20 minut.

× **Sedemnajstletni roparski morilec.** Sodišče za mladoletne zločince v Frauensteinu v Nemčiji je obsodilo 17letnega gimnazijca Kesslerja, ki je poleti umoril ter oropal berlinskega študijskega svetnika Marka, v 10 letno ječo, kar je za mladoletne najvišja zakonita kazen.

× **Usoda ladje.** Ameriška križarka «Trenton» je dobila nalog, naj odpotuje v severni del Atlantskega oceana in ložene, kaj je z usodo jadrnice «Lief Ericksson», ki je odpotovala meseca junija iz Bergena na Norveškem in bi morala dospeti že pred poldrugim mesecem v Newyork. Ladja je dobila ime po glavarju Vikingov, ki je po tradiciji kot prvi odkril Ameriko pet sto letij pred Kolumbom. Jadrnica si je stavila za cilj, da hoče priti v Ameriko ob popolnoma enakih razmerah in na isti poti kot Erikson. Ladjo so nazadnje videli dne 8. septembra ob grenlandski obali. Jadrnica je dolga samo 12 metrov, in je torej le večji čoln.

× **Preprečavanje neviht.** Vojaški letalci v Severni Ameriki so napravili zanimive poskuse, ki so se jim večinoma obnesli. Iz višine so namreč stresli na goste oblake pod seboj večjo množino elektriziranega peska. Na ta način so mogli preprečiti dež nad dotičnim krajem in v enem primeru celo majhen snežni metež.

× **106-letna starka išče ženina.** Londonski listi poročajo, da je v nekem angleškem provincijalnem listu objavila 106 let stara žena Bettsy Penich, menda danes najstarejša živeča Angležinja, naslednji oglas: «Iščem resnega ženina, ki bi mi omogočil, da končam svoje dni v blagostanju.» Ali je imel oglas kaj uspeha, tega listi še niso povedali.

× **Nova ekspedicija na Mount Everest.** Angleško geografsko društvo je sklenilo organizirati za leto 1926 novo ekspedicijo, ki naj poskusi še enkrat priti na najvišji vrh sveta.

× **Praznik čokolade** je v Mehiki naš praznik Vseh svetnikov. Kakor pri nas ob Miklavžu parklji in miklavžki, tako mrgoli ob Vseh svetih v Mehiki mrtvaških glav iz čokolade v vseh velikostih. S tako glavo mora biti obdarjen vsak član rodbine s služabništvom vred. Mehikanska služkinja, ki bi na ta dan od svoje gospodinje ne dobila poštene lobanje iz čokolade, bi smatrala to za tako žalitev, da bi takoj odpovedala svojo službo.

× **Zanimv rekord.** Tudi mnoge ljubljanske gospodične tipkarice so znane po svojem točnem in brzem pisanju na stroj. Toda vse te naše frajlice bi izgubile svoj dober glas, če bi se njihovi šefi zmislili in zahtevali, da morajo vnaprej meže tipkati na stroj. V Londonu pa bi to ne bilo že tako čudno. Kajti tam opravlja kakih sto oslepelih tipkaric svojo službo v raznih pisarnah v splošno zadovoljnost. Najznamenitejši slučaj pa se je seveda pripetil v Ameriki, kjer so zabeležili pred kratkim sledeči rekord: Gospodična Green, ki je od rojstva slepa, a se je kljub temu bavila s strojepisjem, je na posebnem pisalnem stroju, prirejenem za slepe, prepisala rokopis (40.000 besed) knjige o radiografiji v popolno zadovoljnost avtorja in v razmeroma kratkem času.

× **Ženske kandidatke za Noblovo nagrado.** Za Noblovo nagrado v literarnem oddelku, ki je bila priznana letos poljskemu pisatelju Reymontu, sta bili pred lagani tudi Norvežanka Sigrid Undse in Italijanka Grazia Deledda, ki pa sta se morali umakniti imenovanemu poljskemu pisatelju.

× **Visoka starost.** Gospa Malika Urdang v New Yorku je ravnokar obhajala 111letnico svojega rojstva. Starka pa ni edina v rodbini dočakala nenavadno visoko starost. Njen rodni brat ima tudi že deset križev. Najmlajši njen sin si bo v kratkem naložil deveti križ, pa mu vseeno še stroga mati navija ušesa. Razumljivo, saj je od 89. do 114. leta še šmentano daleč in rešpekt se mora ohraniti tako ali drugače. Mati gospe Malike je dočakala 102 leti, oče 98 let in dve sestri se že bližati stoletju. Omembe vredno je, da srečna rodbina ne pozna nikakega recepta, ki bi se ga bilo treba držati za dosego tolike starosti.

× **Newyorški roparji** so se letos razmeroma rano pričeli pripravljati za božičnico. Pred nekaj dnevi so izvršili koncentrirani napad na diamante in jih «osvobodili» v enem dnevu za bajno vsoto 150.000 dolarjev. Policija se je podvizala, da zaščiti obiskovalce gledališč in pa izložbe. Pomnožene so takozvane leteče patrulje, ki so noč in dan na nogah v posebno važnih mestnih delih. Aretirani so bili skoro vsi stari znani policijski gostje, četudi se jim ni moglo trenutno dokazati krivde. Bolje vrabec v roki, nego golob na strehi. Tega načela se drži tudi newyorška policija, ki je gotovo najmodernejša v svojih sredstvih za izsledovanje zločincev.

Da je imel Adam v raju

svinčnik „Penkala", ne bi bil sprejel jabolka od Eve, ne da bi bil odklonil odgovornosti za usodepolne posledice, kajti svinčnik „Penkala" je vedno pripravljen za pisanje. Elastičen je kot pero in pише, ne da bi ga bilo treba ostriti.

Dobiva se v vsaki papirnici za 15 Din. Tam se dobiva tudi izvrstno zlato nalivno pero „Penkala".

Elegantni damski svet

si nabavlja odslej radi priznano nizkih cen pluches (plis), fino blago za damske plašče, svilo za podloge, kožuhovino za obšive plaščev samo pri tvrdki

Drago Schwab, Ljubljana.

Plašči pariških milijaderk

Cliché d'après Matin

Prinašamo danes drugo serijo svetovnoznanih pariških modelov. Od leve na desno so: «Rosine», originalni cape iz hudsonske vidre; «Ristori», plašč iz hermelina in bele lisice; «Richelieu», plašč iz astrahana s hermelinovimi vložki na ovratniku in «Romeo», plašč iz vidre z ovratnikom in manšetami iz rjave lisičje kože.

Upehal se je Alija. Solnce je pripekalo na golo pečevje in zrak je bil vroč kakor iz pečnice. Alija si je snel turban ter si brisal potno lice. Naenkrat je sivec počasi okrenil svojo glavo, pogledal gospodarja z velikimi temnimi očmi in žalostno zarigal. Kakor bi klical na pomoč, je donelo njegovo riganje, plašno, odsekano, hripavo. In potem je osel klecnil na kolena, se zvrnil postrani in molil jezik iz gobca.

«Hoj, ti šejtan (vrag)! Ali se boš tule valjal? Jaz naj te pa čakam na tej vročini?» je kričal Alija, si ovezoval čelo s turbanom, nato pa brcal osla z okovanimi opankami.

A magarac je iztegnil noge in vrat ter se ni genil več...

«Allah akber (Bog pomagaj!), poginil je prekleti Švaba! Tega pa vendar nisem pričakoval. Jaz nisem kriv, Bismillah (Bog mi je priča), da je bil tako zanikarna para.... A kaj poreče poglaviti, kadar zve?... Kaj naj storim sedaj? Kako naj spravim tovor v dolino in kam z mrhovino?»

Alija je raztovoril živinče, se vsedel pod razbeljeno skalo, si sesvalkal cigareto in pušil ter se globoko zamislil...

Štirinajst dni nato je pandur zopet odprl duri, in Alija se je zopet do tal klanjal pred poglavitim, zamahoval z desnico in momljal venomer:

«Selam, selam!» (Zdrav, zdrav!)

Toda sicer dobrotno lice poglavitega se to pot ni in ni hotelo nabrati v prijazne gube. Kot bodalca so srželi njegovi ostri pogledi, in trepetajočemu Aliji je bilo, kakor da mu prodirajo v grudi.

«Selam, maksus selam, poglaviti!» je brbljal Alija; «klanjam se ti do tal, dobrotnik... Prišel sem na tvoj ukaz. Allah naj zre vedno dobrohotno na tebe, tvoje potomce in potomcev potomce!»

«Kaj je z oslom, povej!» je zagrmel končno srepogledi poglaviti.

Hvala Allahu in njegovemu svetemu prerоku! Končno je treščilo. Boljša je nevihta in ploha, nego mrtva, dušeča tišina pred njo. Alija se je oddehnil.

«Eh, kaj naj bi bilo, poglaviti?» se je potuhnil Alija in se delal bedastega. «Hvala na pitanju. Magarac je pač magarac.»

«Malopridnež, vse vem! Ugonobil si ga. Poginil je magarac, erarični magarac, zemaljska last!»

«Vem, poglaviti... Pa kaj morem jaz za to, da je poginil magarac?»

«Ti si kriv! Brigal se nisi zanj, krmil ga nisi, zlorabljal, trpinčil si ga, od muke in gladu je poginil!»

Alija se je zravnal. Ej, dobro, da ve, kaj mu očita poglaviti; zdaj se mu že lažje živje.

«Ne, ne, zlati gospodine poglaviti. Sam Allah mi je priča, da sem skrbel zanj kakor za rodnega sina. A mrha je in ostane mrha. Nasamaril te je ž njim prekleti Švaba. Poginil je pasji sin, ker je bil bolan in zanikarn. Prav gotovo bolan je bil ves čas, gnil skozi in skozi. Džehena (pekel) naj me kar precej požre, ako ne govorim čiste istine!»

«Zakaj mi pa nisi takoj javil, da je živinče bolno? Poslali bi bili živinozdravnika...»

«Kako naj javim, da je bolan, ko mi pa pasji sin ni ničesar povedal!»

«Nesramnež, zdaj boš bril še norce? Zaprem te, da boš črn, in magarca mi plačaš s polno ceno!»

Burića je poparilo. Poglaviti je bil od jeze rdeč kakor kuhan rok in na čelu so mu nabrekniile žile. Zdaj se ž njim ni šaliti. Alija je torej ubral najmilejše strune in prosil s tresočim se glasom:

«Nemoj se toliko srditi, sladki moj poglaviti, radi jednoga magarca! Hvala Allahu in Muhamedu, dokad imamo tebe, bit će magarca!»

Glavar je okrenil Buriću hrbet, kajti smeh mu je pretresal drob. Potem pa je zabeležil Alijo med državne dolžnike..

No, magarac ni bil plačan seveda nikoli, kakor niso bile plačane ne krave, ne biki...

Po slovanskem svetu

Akademik N. P. Kondakov

1844.—1924.

Dne 1. novembra je poteklo 80 let, odkar se je rodil znameniti ruski arheolog in utemeljitelj zgodovine bizantinske, oziroma stare ruske umetnosti, profesor Nikodim Pavlovič Kondakov. Kot učenec nepozabnega prof. F. Buslajeva je končal slavljenec leta 1865. univerzitetne študije v Moskvi in postal leta 1873. univerzitetni profesor v Odesi.

Že prva dela Kondakova «Spomenik Harpij iz Male Azije in simbolika grške umetnosti», oziroma «Zgodovina bizantinske umetnosti ter ikonografije na temelju miniatur grških rokopisov» so mu priborila sloves prvega poznavalca bizantinske umetnosti ne samo v Rusiji, temveč sploh v Evropi. Še bolj je zaslovela njegova velika «Zgodovina bizantinskega emajla», ki je izšla l. 1892. v luksuzni izdaji A. Zvenigorodskega.

Leta 1888. se je preselil veliki učenjak Kondakov v Petrograd in postal leta 1889. akademik, to je reden član ruske akademije znanosti. V teku teh let je izšlo v kratkih presledkih šest zvezkov «Ruskih starin», veliko delo, «Ruski zakladi», o nakitu in dr. iz X.—XIII. stoletja. Revolucija 1917. je z drugim zvezkom prekinila monumentalno delo «Ikonografija «Bogomatere», toda neumorni učenjak je odnesel svoje zbirke fotografij tudi v pregnanstvo. Že kot begunec je napisal dva zvezka študij o «Ruski ikoni» in III. del «Ikonografija Bogomatere» (o italijanski madoni), ki bo kmalu izšel. Po preselitvi iz Rusije je bival Kondakov spočetka v Sofiji, po dveh letih pa je prejel povabilo iz Prage, kjer predava sedaj že od leta 1922. na tamkajšnji Karlovi univerzi. Njegova sedanja predavanja obdelavajo za vse slovanske narode enako zanimivo snov o vlogi naših še napol divjih prednikov pri ustvarjanju evropske kulture. V zvezi s proučavanjem slovanskih narodnih okraskov, je tudi predavanje Kondakova na I. mednarodnem bizantinskem kongresu v Bukarešti spomladi l. l. o barbarizaciji obleke bizantinskega dvora, ki se je izneveril vsled vzhodnih stepnih vplivov široki antični odeji.

Nemogoče je na kratko omeniti številna dela, ki so nastala po potovanjih Kondakova po Rusiji, v Carigrad, na Atos, v Kavkaz, Italijo in Palestino. Omenim le njegovo «Makedonijo. Arheološko potovanje» (1909), ki je imelo poleg znanstvenega tudi mednaroden pomen.

Že leta 1916. je počastila francoska vlada Kondakova «kot znamenitega bizantinista in naslednika slavnega Du Cangea» z redom Grand Officier častne legije. Lansko jesen je postal Kondakov član pariške Academie des Inscriptions. Ob priliki proslave njegove 80letnice, ki se je vršila v Pragi, je postal Kondakov še doktor honoris causa Karlove univerze, ker spada že več let med najstarejše člane češke akademije znanosti. Izmed številnih drugih govorov je treba še omeniti ruski pozdrav praškega bolgarskega poslanika prof. Mihalčeva. Poslanik je izročil slavljencu imenom sofijskega ministrstva prosvete najvišji bolgarski red «Za umetnost in znanost» in mu sporočil, da je sofijski magistrat sklenil imenovati po Kondakovu eno izmed mestnih ulic. Praška ruska založba «Plamja» je izdala o priliki 80letnice kratek življenjepis prof. Kondakova z odlomki iz spominov njegovih kolegov in učencev. «Vsi sodobni ruski arheologi,» piše profesor Žebeljev, «so prišli iz šole Kondakova, tako velik je vpliv njegovega delovanja.» Profesor Rostovcev pa piše iz Amerike, da velja isto tudi za zgodovinarje. Šele delo profesorja Kondakova je pokazalo, kako globoko sega ruska kulturna zgodovina, kjer se križajo od najstarejših dob vplivi Evrope z vplivi Daljnega in Bližnjega Vzhoda.

Boljševiki so neusmiljeno pogazili delovanje akademije znanosti in visokih šol. Prof. Kondakov, učenjak svetovnega slovesa, živi v svojem 80. letu kot begunec. Njegov najboljši učenec, I. Smirnov, pa je umrl že v Rusiji kot žrtev stradanja, kateremu so sistematično izpostavljali boljševiki akademske kroge. Kljub temu pa slavljenec čvrsto nadaljuje v Pragi svoje življenjsko delo in je že zbral okoli sebe krožek ruskih visokošolcev. Njih skromni pozdrav svojemu «učitelju in velikemu ruskemu učenjaku» je bil na praški slavnosti prečitan menda kot zadnji.

Naj bi profesor Kondakov doživel še srečno vrnitev v svobodno domovino, za katero deluje s tako ljubeznijo tudi v pregnanstvu!

Wladyslaw Reymont, ki je dobil, kakor smo že poročali, Noblovo nagrado za letošnje leto, je drugi Poljak, ki si je priboril to najvišje in najdragocenejše svetovno odlikovanje. Prvi Poljak z Noblovo nagrado je bil Henrik Sienkiewicz; čuden slučaj je hotel, da je padla izbira zopet na Poljaka baš v dneh, ko so Sienkiewiczevi ostanki prispeli k večnemu počitku v rodno zemljo. Reymont je danes 56 let star in v polnem razvoju svojega umetniškega delovanja. Pisateljevati je začel že kot mladenič z novelami in slikami, ki so jim sledili kmalu tudi romani. Njegovi motivi so vzeti iz domačega življenja, mestnega in kmečkega. Eden njegovih najboljših romanov so «Kmeti», ki so mu tudi največ pomogli do Noblove nagrade.

Vladislav, kralj poljski, dobi nedaleč bolgarskega mesta Varne ob Črnem morju lep spomenik na svojo smrt, ki jo je našel pri Varni v boju s Turki. Ob priliki vzidave temeljnega kamna tega spomenika so se razvile v Varni manifestacije nekdanje bolgarsko-poljsko-madžarske (Vladislav je bil tudi madžarski kralj) skupnosti in bodočega prijateljstva.

Nova književna revija v Češkoslovaški. Češkoslovaško časopisje poroča, da prične z novim letom izhajati v Pragi nova književna-umetniška revija pod naslovom «Tvorba». Pri reviji bodo sodelovali mladi češki književniki. Poleg teh so obljubili svoje sodelovanje tudi starejši ugledni pisatelji in kritiki ter več domačih in inozemskih oblikovnih umetnikov. Revija bo prinašala tudi literarne priloge inozemskih avtorjev.

SIENKIEWICZEV GROB,

kamor so položili telesne ostanke velikega poljskega pisatelja, ki so jih prepeljali iz Švice.

ALEKSANDER DUMAS

ZVESTOBA DO GROBA

(LA DAME DE MONSOREAU)

Prvi del.

I.

SAINT-LUCEVA SVATOVŠČINA.

Na tolsto nedeljo leta Gospodovega 1578. započela je sijajna veselica v prekrasnem dvorcu, katerega je rodbina Montmorency dala pred kratkim zgraditi na levem bregu Seine, skoraj vštric kraljevskega Louvra. Montmorencyji pa so bili takrat skoraj enaki v rangu s kraljevsko obiteljo, s katero jih je vezalo bližnje krvno sorodstvo. Veselica je pričela že zarana s prireditvami za ljudstvo, kateremu je ta dan napočil rožnat in vesel. Saj se je danes imela proslaviti svatovščina Franje d'Epinyja, grofa de Saint-Luca, prijatelja kralja Henrika III. in enega njegovih najbližjih dvorskih miljencev. Imel pa se je oženiti z gospodično Jeanne de Cossé-Brissac, hčerko francoskega maršala. Ljudski veselici, ki naj bi trajala ves dan, je imela zvečer slediti intimna veselica v imenovanem dvorcu Montmorencyjev.

Veliki obed je bil sicer pripravljen v kraljevskem Louvru. Kralj pa, ki je le prav nerad dovolil to ženitev, je prišel k slavnosti strogega, že bolj mrkega lica, ki ni bilo prav nič primerno za takšno radostno priliko. Tudi oblekel se je mrko in strogo, da se je obleka skladala z izrazom kraljevskega lica. Bil je v onem temnem žametnem odelu, v katerem nam ga je Clouet naslikal na možitvi lepe Joyeuse, in ta pojava kraljeva, polna mrkega veličanstva in slabe volje, je kakor mrzel curek vplivala na veselo razpoloženje gostov, zlasti pa na razpoloženje mlade neveste, katero je kralj pogledoval izpod čela vsakokrat, kadar mu je prišla pred oči. Sicer se pa resno obnašanje kraljevo pri tej veseli priliki vkljub kontrastu ni nikomur zdelo čudno, kajti izviralo je iz — dvorske tajnosti, ki je pa bila splošno znana in o kateri je vse govorilo tudi danes, čeprav s primerno previdnostjo.

Jedva se je v glavnem gostija končala, že se je kralj naglo dvignil in vsi gostje so bili primorani, da slede njegovemu vzgledu. Slediti so morali celo oni, ki so globoko v svoji notranjosti upali, da jim bo dano še delj časa sedeti za tako bogato obloženimi mizami.

Sain Luc z dolgim ljubeznivim pogledom obodri svojo mlado ženico, kakor da jej mora dati poguma za pogovor z nemilostnim kraljem, potem se z nje približa Veličanstvu in ga nagovori:

„Sire, ali mi bo Vaše Veličanstvo izkazalo čast in se udeležilo plesa, katerega prirejam zvečer v palači Montmorency?"

Henri III. se okrene k njemu pol jezno, pol žalostno. Ker ga je pa Saint Luc prosil globoko sklonjen in izredno ponižnega, skoraj skesanega lica, mu kralj vendarle odgovori:

„Da, gospod, Mi pridemo na vašo veselico, čeprav zagotovo ne zaslužite tega dokaza Našega prijateljstva!"

Sedaj se tudi gospodična de Brissac, ali od danes dalje gospa grofica de Sain Luc, v znak zahvale ponižno nakloni pred kraljem, toda on jej obrne hrbet, ne da bi odgovoril zahvali.

„Pa kaj vendar ima kralj proti vam?" vpraša pozneje mlada žena svojega soproga.

„Draga prijateljica," jej Saint Luc odgovori, „to vam povem kesneje, ko se bo velika njegova jeza že zopet razblinila."

„Pa se li bo kdaj?" tesnobno vpraša nevesta.

„O, ne boj se!" jej veselo zagotovi mladi mož.

Gospodična de Brissac še ni bila dovolj dolgo gospa de Saint Luc, da bi si bila upala še več vpraševati, zato je spravila za enkrat svojo radoznalost v globino svojega srčeca, sklenila je pa, da se še povrne na razgovor drugič, ko bo v ugodnejšem taktičnem položaju in ko bo ona mogla diktirati svoje pogoje soprogu, ki jih bo moral gladko sprejeti za ceno njene milosti.

Kralja Henrika III. so torej pričakovali v dvorcu Montmorency zvečer, ko se pričenja naša povest. Ura je pa že odbila enajsto, in kralja še vedno ni bilo... Saint Luc je povabil na ta sijajni ples vse one, ki so se šteli med kraljeve prijatelje, in katere je smatral tudi za svoje. Povablejni so bili vsi princi in vsi njihovi ljubljenci in miljenci in ožji pristaši, vojvoda d'Alençonski, ki je postal vojvoda d'Anjou onega dne, ko je Henri III. postal francoski kralj. Toda vojvoda d'Anjou, ki je izostal že od opoldanske prireditve v Louvru, je po vsem videzu nameraval izostati tudi z večernega plesa v palači Montmorency. Sicer je pa baje pravkar bolehal na lažjih kozah, ki so mu pa vendarle toliko skazile lice, da je izgledal, kakor da ima dva nosa mesto enega. Na ta razrvani nos pa je merila zasmehljiva popevka, ki je krožila po mestu.

Kralj in kraljica Navarska sta se pa umaknila v svojo Bearno, odkoder sta otvoreno vojevala na čelu svojih čet, Hugenotov.

Tudi vojvoda d'Anjou je bil po svoji navadi v opoziciji, toda v megleni, tajni, tihi opoziciji, in še v njej se je držal vedno bolj v ozadju, pred sebe je pa v prvo vrsto potiskal svoje prijatelje, ki se očividno niso prav nič izučili ob vzgledu La Molejevem in Coconnasovem in ob njuni strašni smrti. Vedelo se je tudi splošno, da so ti plemiči, pristaši Anžovinca, in kraljevi plemiči med seboj kakor pes in mačka, kar je najmanj dvakrat ali trikrat na mesec povzročalo spopade in dvoboje. Pri teh spopadih je navadno ta ali oni obiežal na mestu mrtev, ali pa vsaj težko ranjen.

Katarina de Medicis, kraljica mati, je bila na vrhuncu svojih častihlepnih želja. Njen najbolj ljubljeni sin je dosegel kraljevski prestol, za katerim je ona toliko stremila, za njega in za sebe. Sedaj je pod njegovim imenom vladala dejansko ona, pri tem se pa delala, kakor da se za politične posle sploh ne briga in da skrbi edino le za svoje rahlo zdravje.

Saint Luc je že prihajal nstrpen in nemiren, ko je videl, da ne pride na njegovo slavje nikdo s kraljevega dvora, vendar je skušal pomiriti svojega tasta, že vsega nesrečnega radi grozeče kraljeve odsotnosti. Bil je, kakor ves svet, tudi on prej prepričan, kako iskreno je prijateljstvo, ki veže njegovega zeta s kraljem, upal je, da se tudi v tem oziru njegova hči omoži zelo ugodno, toda evo, vse kaže, da je Saint Luc padel v nemilost! Saint Luc se je na vse načine trudil, da svojemu tastu dopove ono gotovost, katere niti sam ni imel, prijatelji njegovi pa, Maugiron, Schomberg in Quelus, oblečeni v svoje sijajne dvorske kostume, vsi blesteči v svojih našivkih in perjanicah, so še bolj podžigali tastovo nezaupljivost s pretiranim, glasnim in nekoliko porogljivim javkanjem in obžalovanjem.

„Bože moj," tarna Jacques de Levis, grof d'Quélus, „danes pa zares mislim, da si izgubljen. Kralj se ljuti na tebe, ker nisi upošteval njegovih prijateljskih nasvetov in si se vseeno oženil, čeprav veš, kako želi, da bi se naša zvestoba koncentrirala le nanj samega... a vojvoda d'Anjou je srdit, ker si se preje norčeval iz njegovega nosu in ponavljal znano pariško popevko o tem nosu..."

Ilirska posojilnica
r. z. z o. z.
Ljubljana
Kralja Petra trg štev. 8
obrestuje hranilne vloge po 8 %
1977a
Večje in stalne vloge po dogovoru najugodneje
Jamstvo za vloge čez 1,000 000 dinarjev.
Popolnoma varno naložen denar!

A.: Stoite, prijatelj! Povejte mi nemudoma kje je tista trgovina, ki po vsej Ljubljani slovi radi solidne postrežbe in zmernih cen?
B.: Saj to pri nas ve vsako dete. To je tvrdka A. Sinkovec nasl. K. Soss, Ljubljana, Mestni trg 19. 2031 1

Velika izbera najnovejših damskih klobukov
Novosti vedno v zalogi
Barborič - Završan
Ljubljana, Mestni trg št. 7.
Točna postrežba. Cene nizke.

PERJE
za zglavnike, puh za pernice, žimo, afrik in cvilh za žimnice, platno za prtiče in vse drugo posteljno perilo, odeje šivane in flanelaste, preproge, zastore, posteljne in kavne garniture, namizne prte, prodaja v velikanski izberi in čudovito nizkih cenah veletrgovina R. Stermecki, Celje, št. 331. Ilustrovani cenik zastonj! Trgovci dobe engros ceno.

Aleks. Gjud ml.
Ljubljana, Kongresni trg št. 6.
Higienično urejeni moderni damski česalni salon.
Zaloga slovite specialitete za dame: Kamlor krema kraljice Marije.
Specialiteta: 1888a 11
Lasni obročki in vsa lasna dela.
Odprto: od ½8. do 12. ure in od ½2. do 7. ure, ob sobotah do 8. ure zvečer.

U vseh specerijskih prodajalnah se dobi
JUHAN
najboljši pridatek k hrani.

PARNA ŽAGA!
Proda se kompletna garnitura: lokomobila, polnojarmenik, krožna žaga, brusilni stroj, transmisija in jermeni. Vprašanja na upravo „Jutra" pod šifro „Parna žaga". 2095a

Pravi angleški KOKS
za industrijo in kovinske obrti
PREMOG IN DRVA
v vsaki množini dobavlja
JOSIP SVETIČ
LJUBLJANA
Resljeva cesta 3.
1912 a

Tovarna vijakov
Splošne stavbene družbe, Maribor
Aleksandrova cesta 12.
2001/a
Vijaki za les vsake vrste in vsake velikosti, zakovice za pločevino iz železa, bakra, medenine in aluminija.

Najjeftinije izvorno vrelo za 2002a
ARMATURE, SISALJKE HIDRANTE i ŠTRCALJKE
Sve vrsti kod: Teudloff-Koncern
Jugoslaven. d. d. za promet armatura, sisaljka i strojeva
ZAGREB, Paromlinska c. 1 (Paromlin) Pošt. pretinac 270

6790a
Za Miklavža in božič
velika izbera vsakovrstnih bonbonov, obeskov za božično drevo, čokolade, pecivo, leota, domačega in prvovrstnega inozemskega izdelka iz tovarn „ORION" (Maršner), Praga, in Heller, Dunaj. — Na debelo.
Josip Vitek
Ljubljana, Krekov trg štev. 8.

Najstarejša slovenska plaskarska in ličarska delavnica
IVAN BRICELJ
Dunajska cesta 16
se priporoča.
Izvršitev točna. Cene zmerne.

IVAN ZAKOTNIK LJUBLJANA
Dunajska cesta št. 46
Telefon št. 379 mestni tesarski mojster Telefon št. 379
Vsakovrstna tesarska dela, moderne lesene stavbe, ostrešja za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike; stropi, razna tla, stopnice, ledenice, paviljoni, verande, lesene ograje i. t. d.
Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov.
Parna žaga. Tovarna furnirja.

LOKOMOBILI 10-600 HP
WOLF-LANZ novi ili potpuno generalno popravljeni i iskušani sa TVORNIČKIM JAMSTVOM i MONTAŽOM
Sirovouljni - Diesel - upojni plin - motori
BRAĆA FISCHER D. D. ZAGREB
Pantovčak 1 b. Pogledajte naše veliko skladište.
1878a

Brzojavi: TRGOVSKA
TRGOVSKA BANKA, D. D. V LJUBLJANI
Telefoni: 139, 146, 458
PODRUŽNICE: Maribor, Kamnik, Konjice, Novo mesto, Ptuj, Rakek, Slovenjgradec, Slovenska Bistrica.
DUNAJSKA CESTA št. 4 (v lastni stavbi)
KAPITAL in REZERVE Din 19,000.000
Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulatneje.
EKSPOZITURI: Logatec, Prevalje.

„Saj ni res!“ ugovarja Saint Luc zaradi lepšega in ker ga sliši njegov tast. „Kralja zato ni, ker je menda šel na neko romanje, saj veš, da je pobožen. A vojvoda ni prišel, ker ga jezi, da nisem povabil še več drugih ljudi, ki jih šteje med svoje prijatelje.“

„Tak daj no!“ ga zbada Maugiron. „Saj si vendar pri obedu videl kraljevo lice! Tako vendar ne izgleda človek, ki se odpravlja na romanje! Kar se pa tiče vojvode Anžovinskega, bi tvoj izgovor utegnil veljati za njegovo osebo. Zakaj pa so odsotni tudi njegovi ožji pristaši? Le glej! Popoln solnčni mrk! Nikogar ni tukaj, pa niti onega znanega anžovinskega vseznalca Bussyja!“

„Gospoda moja,“ oglasi se tudi vojvoda de Brissac in obupano tima s staro glavo, „tudi meni se zdi, da pomeni današnja odsotnost, da je moj zet padel v popolno nemilost. Samo ne razumem, kako se je neki naš vedno udani in zvesti dom mogel Njegovemu Veličanstvu tako zameriti? Joj, kakšna nesreča!“

Stari dvorjan dvigne roke k nebu v znak največje bolesti in užaljenosti, kakor da hoče apelirati na Najvišje Bitje. Mladi gospodje pa se spogledujejo s Saint Lucem in nazadnje prasnejo v prešeren smeh, ki je starega vojvodo še bolj vznemiril. Vedel je, da je na dvoru še mnogo bolj ko drugod... škodoželje največje veselje.

Naenkrat pa se ta čas oglase pri vratih plemiči, sluge, vsa množica: „Njegovo Veličanstvo! Evo ga, kralj prihaja!“

„Hej!“ veselo vzklikne stari vojvoda. „Sedaj je vse dobro! Ničesar se več ne bojim! Sedaj naj bi se še pojavil vojvoda d'Anjou, pa bo moja gotovost popolna!“

„Jaz pa,“ zašepeta Saint Luc, ki je svojega gospodarja predobro poznal, „se bolj bojim kraljeve prisotnosti kakor odsotnosti, kajti slutim, da prihaja samo zato, da se mi nekoliko prijateljski osveti in mi skuha kako prav žaltavo...“

Vkljub tej svoji bojazni pa ženin najbolj pohiti h kralju in z radostjo opazi, da je kralj zares menjal svojo opoldansko obleko in da sedaj ni oblečen mrko, marveč veselici primerno v svetlomoder atlas, in da nosi svojo nojevo perjanico in nekatere med najlepšimi dragulji francoske krone.

Toda glej... istočasno, ko vstopa kralj Henrik III. skozi velika vrata v dvorano z ene strani, pojavi se na drugih velikih vratih, baš na nasprotni strani, isti Henrik III., v enaki obleki, z istimi perjanicami, z istimi dragulji in z istim obrazom... Tudi frizura mu je enaka, in brada, kakor so jo takrat nosili, je ne samo iste barve, marveč za las natančno enako nasukljana. Množica, ki se je že kakor val zagnala, da pljusne okrog kralja, katerega je najprej zagledala, se zaustavi, zmede, obrača in obstane sredi dvorane zapanjena. Eni bi radi k enemu kralju, drugi k drugemu, nikdo pa ne ve, kateri je pravi. Henrik III. opazi to zmedo, pa se našopiri in zanoslja visokomerno:

„Hej, gospoda! Kaj naj to pometni?“

Mesto odgovora se začne množica hahljati.

Kralj je bil že po svoji čudi zelo nestrpen in je sedaj že kar pričel mršiti čelo, a Saint Luc, ki je spoznal pravega kralja, se mu približa in pravi ponižno: „Sire, to je na oni strani Chicot, vaš dvorski šaljivec, ki se je oblekel za las natančno tako kakor Vaše Veličanstvo in je slovesno vstopil pri drugih glavnih durih ter sedaj daje svoje roke gospem in gospodičnam, da mu jih poljubljajo!“

Henrik III. se zakrohota. Chicot si je smel na njegovem dvoru marsikaj dovoliti. To ni bil navaden dvorski norec, marveč resničen šaljivec in plemič. Zaprav je bil *de* Chicot, bretonski plemič, ki je pa moral pretrpeti nekaj preganjanj s strani gospoda de Mayenne, kraljevega ujca, in se je zatekel pod kraljevo varstvo. Ujec in nečak sta bila huda neprijatelja. Kraljevo zaščito pa je šaljivec plačeval z mnogimi okrutnimi resnicami, katere je povedal včasih svojim in kraljevim protivnikom, včasih pa kralju samemu.

„Ej, mojster Chicot!“ klikne kralj. „Zdi se mi, da sta dva kralja tukaj preveč!“

„Potem dopusti, da ostanem jaz še dalje kralj, ti pa bodi vojvoda d'Anjou, svoj lastni brat! Potem boš morda slišal reči, ki jih kot kralj ne slišiš, in njegovi privrženci ti morda povedo kaj, da boš vedel, ne kaj d'Anjou govori, ampak kaj misli in kaj dela!“

„Zares!“ pritrdi kralj in se zlovoljno ozre. „Kakor vidim, mojega brata, vojvode d'Anjou, ni tukaj!“

„To je razlog več, da zavzameš njegovo mesto! Dogovorjeno torej, jaz sem Henrik, a ti Franjo d'Anjou! Jaz bom vladal, ti boš plesal po moji piščalki. Jaz bom mesto tebe izvrševal vse bedarije, ki jih včasih izvaja krona, ti se boš pa zabaval na moj račun!“

Kraljev pogled se ustavi na Saint Lucu.

„Prav ima,“ odgovarja kralj Chicotu, „jaz bom plesal!“

„Očividno sem se varal, ko sem se bal, da se kralj ljuti na nas,“ si misli vojvoda de Brissac. „Kralj je namerč prav dobre volje!“

Saint Luc se je med tem približal svoji mladi soprogi, ki sicer ni bila lepotica v občem ne najbolj simpatičnem smislu besede, bila je pa dražestna mladenka črnih oči in las, lepih belih zob, ljubkih oblik in z izredno belo poltjo ter je vrhu tega izgledala prav duhovito.

„No,“ ga vpraša tiho, „kaj si mi pravil, da mi kralj ni naklonjen! Odkar je vstopil, se mi neprestano smehlja!“

„Po obedu v Louvru ste se izrazili drugače, ljuba moja Jeanne!“

„Njegovo Veličanstvo je bilo brez dvoma slabo razpoloženo, sedaj pa...“

„Sedaj je še mnogo huje, draga moja, kajti kralj se smehlja s stisnjenimi ustmi! Ljubše bi mi bilo, da bi mi kazal zobe. Mož je zahrbten. Uboga moja prijateljica, pazi se, kajti kralj nama pripravlja kako prav neljubo iznenadenje! Oj, ne glejte me tako nežno, prosim vas!... Raje kažite, da se sploh ne zanimate zame, kakor da sva se vzela bolj iz računov kakor iz ljubezni. Hrbet mi obrnite. Evo, baš prihaja prijatelj Maugiron. Ustavite ga, zadržite, zapletite ga v razgovor in bodite ljubeznivi. To ne bo večno trajalo.“

„Ej, to je pa čuden ukaz, dragi gospod soprog,“ se nasmehne ženica, „in če bi ga dobesedno izvršila, bi se moglo misliti...“

„Ej,“ vzdihne Saint Luc, „največja sreča bi danes bila, da bi ljudje kaj posebno neumnega mislili...“

Henrik III. je med tem nekoliko poplesal, toda Saint Luca ni spustil iz oči niti za hip. Očividno je nekaj pletel. Včasih ga je dal poklicati k sebi in mu povedal kako novo šalo ali ga vprašal kaj prav postranskega in nevažnega, ali pa mu je iz svoje škatlice ponudil sladkega sadja, in Saint Luc je na kraljeve šale odgovarjal z zmernim, nekoliko ironičnim smehom, a njegove bonbone je sprejemal in jih hvalil kot posebno slastne. Včasih pa je Saint Luc moral v sosednjo dvorano, da pozdravi tega ali onega gosta, s katerim še ni spregovoril dotlej, toda vsakokrat ga je dal kralj po pažu poklicati k sebi, kakor da je srečen le, kadar ima svojega prijatelja v svoji bližini.

Naenkrat pa doseže kraljeva ušesa neki ropot, ki je prihajal sicer od zunaj, ki je pa bil vseeno dovolj jak, da ga je tenkoslušni in nekoliko nezaupljivi ter vedno pozorni kralj zaslišal.

„Ej, ej,“ vpraša kralj, „kaj pa to pomeni? Zdi se mi, da čujem Chicotov glas! Čuješ li, Saint Luc, zdi se mi, da se je z nekom sporekel.“

„Da, sire,“ odgovarja Saint Luc, „da se je z nekom sporekel.“

„Stopi in poglej, kaj je in se kmalu vrni s poročilom!“

Saint Luc se požuri.

Zares se je Chicot v sosednji dvorani drl, pri tem pa nosljal, kakor je kralj često govoril, kadar je bil nekoliko vznemirjen: „Boga mi, jaz sem vendar dal nekaj prav pametnih zakonov! Če ti ne zadostujejo, izdal jih bom še več, in še vdno več dokler jih ne bo dovolj! Če ne bodo dobri, jih bo vsaj mnogo! Ali boga mi, gospod de Bussy, šest pažev je pa vendarle preveč!“

In Chicot se našopiri, izvije bedra, se z roko nasloni ob bok in tako oponaša kraljeve kretnje, da so gledalci hoteli kar popokati.

„Kaj blebeta Chicot o Bussyju?“ vpraša kralj in že zopet nekoliko namrši čelo.

Saint Luc mu baš hoče pojasniti, ko se množica razmakne in se v tako nastalem hodniku med množico pokaže šest sijajno oblečenih pažev v pozlačenih oblekah z verižicami okrog vratu, na prsih pa nosijo grb svojega gospodarja, a ti grbi so obdani z nizem različnih draguljev. Za njimi pa stopa lep, ponosen mlad mož visokega čela, ki koraka visoko zravnan, oholega in prezirnega pogleda. A njegova enostavna obleka iz črnega baržuna je v očitnem nasprotju s presijajno obleko njegovih pažev.

„Evo ga, to je Bussy,“ šepetajo gledalci. „Grof de Bussy d'Amboise!“

In vsa množica plane njemu naproti in potem odstopa v stran, da mu napravi prostora.

Maugiron, Schomberg in Quélus pa se postavijo h kralju, kakor da ga nameravajo braniti pred namišljenim napadom.

„Glej no,“ spregovori Maurigon in cika s svojimi besedami na nepričakovano pojavo gospoda de Bussyja in na odsotnost vojvode d'Anjoua,... „glej no, sluga je že tu, kje je neki gospodar?“

„Potrpi no,“ mu zasmehljivo odgovarja Quélus, — zasmeh je veljal Bussyju, — „potrpi! Pred slugo prihajajo slugini sluge. Gospodar sluge bo morda prišel za gospodarjem prvodošlega sluge!“

Tekoči vosek **Jelka** je višek vseh mazil za parkete in linolej.

OBJAVA.

Za jesensko in zimsko sezono priporočam svojo bogato zalogo storjenih oblek za gospode, decke in otroke, modnih raglanov, usnjenih suknjičev, sukenj «Hubertus», gumastih plaščev, kakor tudi otroških raglanov.

Za naročila po meri imam bogato zalogo najraznovrstnejšega angleškega in češkega blaga. 6065a

Za moderno prvovrstno izvršitev jamči

Franc Cverlin
krojaški mojster
Maribor, Aleksandrova c. 28.

VINO
PODRUŽNICA
vinarske zadruge
„LJUTOMERJAN“
za ljutomerški in ormožki okraj
v Ljubljani, Stara pot štev. 9
poleg vojaške bolnice
nudi svoja zajamčeno
pristna ljutomerška vina
po ugodnih cenah in pod solidnimi plačilnimi pogoji.
VINO 6577a

Perhavec & Valjak
tovarna za izdelovanje likerjev, deserinih vin in sirupov
v Mariboru, Meljska cesta 3
Priporoča za nastopajoče jesensko dobo zlasti svojo veliko zalogo izbornega vermuta, ki je priporočljiv zlasti rekonvalescentom in je splošno davno znano krepilno kakor tudi zdravilno sredstvo proti različnim notranjim boleznim.
5292-a

Vsled starosti in bolehnosti se odda ali v last ali v zakup velika, prvovrstno opremljena

Kavarna

s priklopljeno gostilno. Ista se nahaja v mestu z živahnim prometom, nasproti kolodvora in ima več tisoč dinarjev dnevnih dohodkov.

Dopisi pod „Redka priložnost“ na naslov „Rapid“, Maribor. 6073a

Restavracija 6095a

enonadstropna hiša s krasnimi prostori za vsaki obrt in s takojšnjimi stanovanji se da takoj v najem proti odkupnini restavracijskega inventarja in najnižji odstopnini. Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Restavracija“.

Najboljši
angleški premog
(7800 kalorij) in
prvovrstni koks engros
dvakrat izdatnejši od domačega premoga,
po najnižjih cenah, takoj dobavljiv.
Naročila in pojasnila
ing. A. ŠTEBI, Ljubljana
Dunajska cesta 1a. 6017a

Mnogo denarja si prihranite
ako si nabavite čevlje in nogavice, ki jih ima v zalogi tvrdka 6077a
Anica Traun, Maribor, Grajski trg 1.
Nogavice, svilene flor 38 Din.

6036a
Išče se
zanesljiv opravnik turbine in opravnik jeza.
Samo reflektantje z dolgoletnimi izpričevali in priporočili naj se javijo pri Elektrarni Fali, d. d., Fala ob Dravi pri Mariboru.

6034a **OKLIC.** E 201/24/10

Na javni dražbi dne 5. decembra 1924. ob ½10. uri se bodo prodale pri tem sodišču nepremičnine, obstoječe iz hiše s trgovinskimi prostori, vl. št. 1099 Krško, njiva vl. št. 188 Leskovec, travniki, pašniki, vinogradi, gozd vl. št. 410 Krško.

Natančnejši podatki in dražbeni pogoji so na razpolago in vpogled pri tem sodišču, soba št. 2, med uradnimi urami.

Okrajno sodišče v Krškem
odd. II, dne 16. oktobra 1924.

Kuharica
starejša, samska ali vdova brez otrok
se išče za kuhinjo do 35 oseb za zdravilišče na nekem otoku v severnem Jadranu.
Stanovanje in oskrba v hiši. Ponudbe s izpričevali in zahtevo glede plače do najkesneje 25. t. m. na upravo „Jutra“ pod naslovom: „Jadran“. 6048a

Novo obleko
imate, ako daste posušeno kemično čistiti in barvati v
I. kemični čistilnici in barvarniji
JOS. REICH
Poljanski nasip štev. 4
Podružnica: Šelenburgova ul. 3
19028-1

Strešno lepenko lesni cement
dobavlja najceneje v vsaki množini 5981
Jos. R. Puh, Ljubljana
Gradaška ul. 22. Tel. 513.

DRVA
trboveljski
premog
H. Petrič
LJUBLJANA
Gosposvetska c. 8
Telefon 343.
15-4-a

Skrobarnica v Jabuci pri Pančevu
je začela z delom in ponuja v naročevanje meseca decembra t. l. nastopne proizvode (z znamko «Vojvodina»):

Skrob v kosih, v zabojih po 25 in 50 kg netto.
Skrob v kristalih, v zabojih po 56 kg, vsak zaboj pa vsebuje ustrezno količino zavojev 3·2—3·3 kg.
Skrob v kristalih popolnoma nadomešča rižev skrob.
Skrob v prašku in **skrob za industrijske svrhe**, kakor bel in rumen dekstrin v vrečah po 85 kg brutto za netto.
Skrob z znamko „Vojvodina“ je po izjavi naših in tujih strokovnjakov najboljši koruzni skrob sveta.
En poskus zadostuje, da se vsak o tem prepriča. 6039a

Vsa pojasnila daje
Pančevačka kreditna banka, d. d., Pančevo
lastnik skrobarnice v Jabuci.

EVGEN LOVŠIN 4860-a
„RUDE IN KOVINE“
LJUBLJANA, Miklošičeva ulica štev. 15.
Telefon st. 727. Brzojavi: Rude
Zagreb: Preradovićeva ulica st. 23. - Telefon 26-80.
Beograd: Jovan T. Marković, Karadjordjeva ulica, palata „Bristol“. Telefon st. 668.
Cink, svinec, kositer, baker, svinčena pločevina, cinkova in pocinkana pločevina Cinkarne d. d., Celje, žveplenokisla glina, katran itd.
Kupujemo po najvišjih cenah: stari baker, stari svinec, remelted-cink, kovinaste ostanke itd.

Pravkar zopet došle zadnje novosti damskih klobukov v apartnih oblikah ter modnih bravah
Novosti usnjenih in športnih klobukov
Zalni klobuki stalno v zalogi

Modni salon Marija Götzl
Ljubljana, Kongresni trg št. 8

Preoblikanja in popravila točno po naročilu in najhitrejši postrežbi
Oglejte si bogato zalogo v salonu!
Cene brezkonkurenčne 5746a

SINGER ŠIVALNI STROJI so na vsem svetu poznani kot najboljši
Singer šivalni stroji, Bourne & Co., New York 709/a Prodaja na obroke
Ljubljana, Šelenburgova ul. 3
Centrala za SHS: Zagreb Marulićeva ul. 5
Zastopstva v vseh mestih

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama.

Nedelja, 16. ob 11.: Sienkiewiczeva proslava. Izv. Ob 20.: «Paglavka». Izv.
Pondeljek, 17.: Zaprto.
Torek, 18.: «Sumljiva oseba». Slavnostna predstava ob 60letnici rojstva Branislava Nušića. Izv.
Sreda, 19.: Zaprto.
Četrtek, 20.: «Zora, dan, noč». E.
Petek, 21.: «Pri Hrastovih». A.
Sobota, 22.: «Šestero oseb išče avtorja. C.
Nedelja, 23.: «Sumljiva oseba». Izv.
Pondeljek, 24.: «Paglavka». B.

Ljubljanska opera.

Nedelja, 16. ob 16.: «Majska noč». Popopol. predstava. Znižane cene.
Pondeljek, 17.: Zaprto.
Torek, 18.: Zaprto.
Sreda, 19.: «Rigoletto». B.
Četrtek, 20.: Cavalleria rusticana, V vodnjaku. D.
Petek, 21.: «Trubadur». Gostovanje tenorista Jana Mesteka iz Plzna. F.
Sobota, 22.: «Rusalka». E.
Nedelja, 23.: «Prodana nevesta». Gostovanje tenorista Jana Mesteka iz Plzna. Izv.
Pondeljek, 24.: Zaprto.

Mariborsko gledališče.

Nedelja, 16.: «Zrinjski».

France Bevk: Kajn

(H krstni predstavi v mariborskem gledališču 12. t. m.)

Rapallski večer smo obhajali resno in dostojno. Slavnostnega govornika, pisatelja Finžgarja, na žalost ni bilo. Njegov govor, vsebujoč lepe misli o zedinjenju Jugoslovenov, pa je prečital predsednik tukajšnje podružnice Jugoslovenske Matice. Posetil nas je pisatelj Bevk, da prisostvuje vprizoritvi svoje drame. Pozdravili smo ga kot zastopnika zasužnjenih bratov onostran meje, pozdravili tudi njegovo delo. V delu samem pa smo videli bolj sliko, kakor dramo, zato smo gledali dejanje na odru bolj s srcem, kakor z razumom, sodbo nam je narekovalo bolj čuvstvo, kakor strogi zakoni dramatske umetnosti. Priznanje gre pač tendenci, ne moremo ga pa izreči Bevkovi drami.

Pisatelj je obdelal kajnovski problem in ga postavil na Brda, v sredino fašistovskih nasilj. Slovenski Kajn je fant Angelo, človek tuje krvi, spočet v Aleksandriji, kjer je bila njegova mati žena kmeta Gravnarja, zaposlena kot dojilja, da pozneje s prisluženim denarjem podpre domačo hišo. Vrnila se je omadeževana, s tujim plodom v telesu. Dete je doraščalo po materini smrti v sovražnem ozračju, brez ljubezni, tujec med tujci. Gnalo ga je po svetu, toda prihod fašistov ga je spet našel doma. Nič čudnega ni, če se je obrnil k prihajačem, saj so mu bili bližji, kakor bratje in sestre, sorodnejši od očeta, prijaznejši kakor stara mati, ki ga je črtila že pri rojstvu. Problem bi torej ne bil najslabše zasidran, toda pisatelju ni bilo toliko mar za motne globine Kajnove duševnosti, kakor za njegov zločin. Zato ne zasleduje razvojne linije poznejšega izdajstva, nego se izgublja v blastanju za vnanjimi efekti, črta negotovo in mestoma nedosledno. Docela neverjetno je, da bi Angelo še kot odrasel človek ne poznal skrivnosti svojega rojstva, ko ve o njej vsa vas. Pisatelj je sam čutil to vrzel, zato polaga Jožetu, Angelovemu bratu, v usta besede: «Tako skrivnost pove človeku samo njegov najboljši prijatelj, ali pa najhujši sovražnik...» Ali to ne drži: pisatelj je pač na ta način hotel spraviti dejanje v tek, pa si je izbral najprikladnejši trenutek. Bratovo razkritje izpodbije Angelu poslednjo moralno oporo, vpiše se med fašiste, izzove se na veselici incident z laško trobojnico in izda brata. Nato proda dom najogabnejši figuri v drami, trgovcu Gorjanu, dasi je pravi lastnik oče, ki še živi. Morda je taka prodaja dopustna v fašistovski Italiji. Vsekakor je malo verjetna, kakor je malo verjeten ves nadaljni potek dejanja. Razjarjeni fašisti, obveščeni o oskrumbi laških barv, pridrve v avtomobilih, da zažgo hišo, še prej pa odženejo karabinjerji Jožeta, sestro in očeta. V hiši ostaneta samo Angelo in stara mati, čuvarica in osvetnica domačega ognjišča. Ona zaklene hišna vrata, ključ pa vrže v žerjavico. Tako pričakuje fašistovskega pohoda. Že se bližajo, Gorjan pa v zadnjem trenutku opozarja Angela, naj pride iz hiše, ker bi sicer bilo prepozno. Ker ta ne more najti ključa, odhiti Gorjan domov po sekiro, toda med tem se že izvrši požig. Stara mati in Angelo pogineta, pred smrtjo pa si razkrijeta do čistega svoje medsebojno sovraštvo. Recimo, da so vrata premočna, okna zamrežena, streha krita s težkimi korci: ali ne bi bilo najenostavnejše, da stopi Gorjan pred fašiste, se legitimira kot njihov zaupnik, razbije z njihovo pomočjo vrata in jim pokaže Angela v črni srajci...? Toda ne, Gorjan mora po sekiro. Iz neumljivih razlogov ga ni nazaj, čeprav se odigrava po njegovem odhodu še precej dolg dialog. Logične vrzeli... večje in manjše, toda človeku jemljejo možnost sleherne ilazije.

Tudi poedine figure so risane slabo: Gorjan ves v temi, človek brez duše; indiferentni stari Gravnar, neodločni Jože. Najboljša je še stara mati, žena s skoro demonskimi potezami. Vobče je pa stvar efektna, tudi sujet ni slab, žal, preslabo obdelan. Če bo avtor dramo popravil, bo nemara vršila važno nalogo na podeželskih odrih: interpretirala trpljenje naših ljudi v Primorju.

Kolebanje dejanja in negotovost risbe nastopajočih oseb sta vplivala na igralce. Dasi je bila igra živahna in so se vsi igralci potrudili, se jim vendar ni posrečilo ustvariti verjetnih tipov. G. Železnik kot Angelo je podal dostojno kreacijo, ni pa znal najti glasov prave bolesti in divjega obupa. Toda krivda zadeva iz navedenih razlogov bolj avtorja, kakor njega. Težko vlogo stare matere je mesto obolele ge. Bukšekove igrala jako dobro gdč. Kraljeva, zlasti če upoštevamo, kako malo časa je imela na razpolago. Ugajala sta tudi g. Grom kot Gorjan in g. Kovič kot sosed Peter. Jožeta je podal g. Pirnat, ki kaže dokaj talenta in mnogo dobre volje. Na odru je še nesiguren in ne razpolaga docela s svojim glasom. Ostale, manj pomembne vloge so igralci rešili povoljno. Režija tokrat ni bila na višku, kar se je posebno mučno opažalo v tretjem dejanju.

Občinstvo je predstava kljub vsemu zelo navdušila in je avtorja ponovno poklicalo na oder. Prejel je venec, mariborska dekleta pa so ga obsipala s cvetjem. Precejšen del petičnejše mariborske inteligence se ni odzval klicu rapallskega dne, o čemer so pričale zevajoče lože. Toliko več je bilo naše mladine. Njeno prekipevajoče navdušenje je srečno maskiralo nerazumevanje teh predstavnikov naroda. — Gustav Šilih.

Tarzan
pride 23. novembra v kino „Ideal“.

Zo ti je užitek: Mirim čokolada!
1951/a

Letopis Matice Srpske

V Novem Sadu je pričela v oktobru t. l. izhajati mesečna revija pod starim imenom «Letopis Matice Srpske». Izdaja jo Matica Srpska, naša najstarejša književna institucija, pod uredništvom dr. Marka Maletina, matičinega tajnika. Doslej sta izšli dve številki, oktobrska in novembrska, ki pričata po svoji bogati, raznovrstni vsebini, da nam je v «Letopisu» nastala ena najboljših revij, kar jih imamo v kraljevini.

V uvodnem članku prve številke navaja R. Vrhovac, predsednik M. S., pod naslovom: «Šta bismo hteli», katerim problemom posveča «Letopis» osobito pozornost, to je problemom naše narodno-politične sedanjosti, demokratizmu, parlamentarizmu, agrarnemu vprašanju itd. Zaključuje, da bo «Letopis» književna in znanstvena revija, otvarjajoča svoje strani vsakomur, kdor hoče in more da poda objektivno in dokumentirano svoj prilog k reševanju katerega-koli od navedenih ali kakršnega si bodi problema iz najširšega obsega, pojma kulture. Poleg tega je razumljivo, da misli «Letopis» obračati pažnjo osobito Vojvodini, saj izhaja v stari duševni metropoli srbske Vojvodine.

V prvi številki imamo vrsto člankov, ki se tičejo aktualnih nalog kulturnega dela v Vojvodini. Tu je temeljit članek Nikole Radojčića o «Problemih Vojvodine», članek znanega ekonomskega strokovnjaka dr. Emila Popovića s Pecije: «Stanje poljoprivrede u Vojvodini»; Mirko Bogović razpravlja o «Krizi vojvodjanskih gradova», Kosta P. Mirosavljević o «Industriji i trgovini u Vojvodini», Milivoj Matić o «Gradjevinstvu u Vojvodini», Daka Popović o «Kolskem saobraćaju u Vojvodini», dr. Mita Kostić o «Istoriji Karlovaca».

V drugi številki piše dr. Tihomir K. Gjordjević o «Proučavanju Vojvodine», Vasa Stajić o «Posleratni književnosti Vojvodine», dr. Nikola Ignjatović o «Pravosudju u Vojvodini», dr. Dušan Popović o «Posledicama velike seobe» (u Vojvodini); sličnih je še nekaj krajših sestavkov.

Socijalnopolitične ter gospodarske probleme sploh obravnavajo: Milutin Jakšić, ki razpravlja o «Važnosti agrarne reforme», dr. Mirko Kosić o «Napuštanju sela», dr. B. Konstantinović o «Narodnom zdravlju», dr. Dragoljub Jovanović o organiziranju podjetij, dr. M. Kosić ima sociološko razpravo o našem narodnem edinstvu itd.

«Letopis» misli obračati največjo pozornost tudi ostalim pokrajinam. Že sedaj ima članke: Dragiša Lapčević «Ekonomsko stanje Srbije posle rata», Milan Košanin «Srpska književnost u prošloj sezoni», Anton Melik «Slovenija posle oslobodjenja», dr. Mirko Kosić «Zadrugarstvo u Srbiji».

Spoznavanju naših državnih sosedov služijo članki: Bela Linder «Madžarska i njezini susedi» in «Madžarska u Ženevi», dr. Mirko Kosić «Agrarne reforme u Rumuniji», ki naj bo študijski objekt za premotrivanje agrarnih problemov pri nas doma, in je le eden iz serije sličnih člankov.

Navedli smo le najvažnejše od razprav obnovljenega «Letopisa», da opozorimo našo javnost na to živahno aktualno revijo, ki obeta pod podjetnim uredništvom dr. Maletina postati centralna revija za naše narodne probleme.

Sienkiewiczeva proslava v ljubljanski drami. Danes dopoldne ob 11. se vrši v dramskem gledališču spominska svečanost v čast slavnega Poljaka — Sienkiewicza. Pri proslavi sodelujejo: dr. Vojeslav Mole (govor), gospa W. Wistinghausen (sopran), gdč. Svajgerjeva (klavir), g. Ravnik (klavir) in g. Zathey (bas). Vstopnice za to prireditev so v predprodaji od 10. dopoldne dalje v **dramskem gledališču.**

Zabaven večer v ljubljanskem dramskem gledališču bo danes v nedeljo. Igra se kratkočasna in smehapolna francoska veseloigra «Paglavka». V glavnih vlogah nastopita ga. Nablocka in g. Putjata, ki obenem režira.

Za Nušićevo 60 letnico, ki bo 18. tega meseca, igra ljubljanska drama prvikrat jubilantovo veseloigro «Sumljiva oseba», ki presega, kar se humorja in dovtipov tiče, najbrž vsa dela priljubljenega humorista. V tej veseli obleki pa se skriva seveda tudi ostra satira. Igro režira g. Rogoz, igrajo pa gg. Medvedova, Rogozova, Cesar, Danilo, Kralj, Levar, Osipović, Plut, Putjata, Rogoz, Šest.

Jubilej beograjskega gledališkega suflerja. Sufler beograjskega gledališča g. Dragutin Ostojić bo proslavil v kratkem 20letnico svojega delovanja. Časopisje poroča, da spada g. Ostojić med najboljše suflerje, kar jih pozna beograjska «suflerija». Ko je uprava gledališča vprašala svojega marljivega delavca, na kakšen način želi proslaviti svoj jubilej, je slavljenec prostodušno odgovoril: «Naloga suflerja je težka in važna. Ta naloga pa bo ostala tudi v bodoče težka, dokler ne pridejo tudi za nas taki časi, da boste mogli izhajati brez suflerja kot slavni Hudožestveniki.»

Otvoritev razstave «Manesa v Zagrebu. V nedeljo ob 11. uri dopoldne se v umetniškem paviljonu v Zagrebu na svečan način otvori razstava čeških slikarjev, kiparjev in arhitektov. Zagrebško časopisje prinaša o češkoslovaških umetnikih zelo laskava poročila in poziva občinstvo, da z mnogoštevilnim obiskom podpre češkoslovaške umetnike, ki žele na ta način stopiti v tesnejše stike tudi z našimi umetniki.

Predsednik Masaryk na razstavi naših umetnikov v Pragi. Predsednik češkoslovaške republike dr. Masaryk je posetil te dni slikarsko razstavo naših rojakov Petra Dobrovića in Branka Popovića v paviljonu «Manesa» v Pragi in ostal dalj časa na razstavnem prostoru. Predsednik Masaryk se je o delih naših umetnikov zelo pohvalno izrazil.

Tujski promet na Bledu

K članku «Tujski promet v pretečeni sezoni», priobčenem v «Jutru», dne 25. oktobra smo prejeli iz Bleda:

Že nekako vsakdanja stvar so očitki posameznih ljudi, da je Bled kot letovišče v cenah nesoliden, tako, da je to že naravnost razpito po celi Jugoslaviji. Ljudem, katerim niso znane letoviške cene drugod in ne cene ljubljanskih restavracij in hotelov, tega ne moremo toliko zameriti; da pa povdarja draginjo na Bledu celo oficijelna ustanova za tujski promet na vseh mestih in ob vseh danih prilikah, kakor tudi sedaj v gori navedenem članku, nam je nerazumljivo, ker tej so razmere na Bledu vendar dobro znane. Zgleda, da gre naravnost v škodoželjnem namenu na rovaš Bledu, vsled česar smo primorani podati širši javnosti v zaščito proti takim neprestanim izpadom, nekaj pojasnil.

Pribijemo, da traja sezija na Bledu do 6 tednov in je zapopadena v to kratko dobo vsa naša kalkulacija, ki nam naj izcimi prihranke za naš obstoj za ostalih 46 tednov v letu. — Cene v letoviščih so navadno povsod višje kot v mestih. Na Bledu pa so cene sobam v boljših hotelih iste, kot so n. pr. v Ljubljani v hotelih »Slon« ali »Union«, v hotelih druge vrste pa celo 20 do 30 odstotkov nižje. V istem razmerju so tudi cene prehrani, dasiravno nimamo pri rokah cenenega ljubljanskega trga. Poleg tega se nalaga blejskim stanodajalcem do 70 odstotkov davka od dohodkov na sobah in se restavraterje ter vse obrtnike obdavčuje v naravnost neznosni meri. Nadalje imamo ogromne izdatke na režiji in to že v času predpriprav, ko je Bled še popolnoma mrtev, pri čemur je omeniti posebno takozvani sezijski personal. Dogaja se, da je v hotelu, ki ima zaposlenih 40 uslužbencev, po več dni, ali celo tednov nastanjenih le par letoviških gostov. Sploh pa, kdor Bled količkaj pozna, ve, da na Bledu ni prišel še nobeden hotelir ali gostilničar do blagostanja in nekaj starega je že ironična prislovica, da je njih blagostanje blizu široke vode.

V istem članku se v sapi, ko se Bled karakterizira kot nesoliden v cenah, namiguje za vzgled Rogaška Slatina. Je že prav. Toda R. Slatina je letovišče, ki ima najmanj še enkrat tako dolgo sezijo, kot Bled. Tudi je to državno podjetje, kjer ne de mnogo, če se napravi milijonska izguba; saj to plačajo davkoplačevalci z nami vred. In če vzamemo, da v zadnjem času tudi ni deficita, menimo, da bi se v razmerju z Bledom tam dajala stanovanja lahko polovico ceneje od Bleda, kajti, kakor smo rekli, so tam zasedena po merilu Bleda dvakratno, da ne opomnimo še na posebno ugodnost, ki jo ima R. Slatina s tem, da kot državna last gotovo ne plačuje davkov, ki so Bledu še posebno težko breme. Pa take razlike v cenah sobam le ni. Cene prehrani pa so v R. Slatini iste, kot na Bledu. V letošnji seziji smo dobili jedilni list iz R. Slatine pa smo videli, da so bile iste cene za nekatera jedila pa še celo višje, kot v najdražjem hotelu na Bledu.

Bled tudi ni bil do danes deležen še nikake državne subvencije. Se proti težkočam pri izdajanju potnih dovoljenj od strani naših konzulatov inozemcem, ki so hoteli na Bled, smo se morali boriti. Da celo za Bled najvažnejšo koncesijo je drž. oblast ukinila (igralnica!). Vojne odškodnine tudi ni nikdo lobil in smo si morali po vojni razdrapana poslopja popravljati na svoje stroške, kakor je kdo vedel in znal. Na žalost moramo konštatirati, da v drugih naslednstvenih državah ni tako in da cenijo pomen tujskega prometa vse višje kot pri nas.

So to dejstva, ki jasno dokazujejo neutemeljenost gori navedenega članka in očitkov bodisi od kogarkoli. Zato apeliramo na naslov oficijelnih organizacij, katerih naloga je povzdig tujskega prometa, da mesto takih očitkov, ki so Bledu in s tem tujskemu prometu občutno na škodo, preidejo raje na obdelavo svoje celine. Reklame rabimo za Bled, ne protireklame, vsestranske podpore rabimo, ne zapostavljanja! Če je bil Bledu predvojno takrat Tourist Office vedno na strani in nam izpostavljal vsako leto po par tisoč kron (kar bi danes pomenjalo že lepe svote!) za razne poprave in naprave, izposloval celo brezobrestna posojila, zakaj bi ne bilo sedaj mogoče, ko imamo vendar od sedanje države več pričakovati, nego smo od bivše mačehovske Avstrije. G. dr. Krisper, takratni vodja Tourist Office-a v Ljubljani, je n. pr. tudi pridno zbiral pokrajinske posnetke za kliše, katere je rabil za reklamne brošure, ki jih je v krasnih oblikah izdajal v vseh jezikih. Te brošure so se tujcem razpošiljale in osebno delile brezplačno. Danes mora tujec prospekt drago plačati, če ga hoče imeti. Reklamo kupiti, to je pač vsakomu nekaj neumljivega. Zato bi se vsaj za to moralo najti kritje v podpori. In če že vsega tega ni prav nič mogoče, pa vsaj ne zahajati na kritike, ki tujce od Bleda odvračajo. Vse časnike pa tem potom naprošamo, da se za vse eventuelne napade na Bled, ki bi bila uredništvom poslana, obrnejo pred priobčenjem na Gostilniško zadrugo, Prometno društvo, ali za Zdraviliško komisijo na Bledu za pojasnila.

Gostilničarska zadruga na Bledu.

Vaša kolesa prenovitl, emajlirati in poniklati kakor tudi strokovno shraniti preko zime Vam oskrbi ceno
tvrdka J. GOREC
Palača Ljubljanske kreditne banke in Gosposvetska cesta 14

Že 38 let je
SARGOV
KALODONT
ZOBNA KREMA
nenadkrijivo dobra!
1899

Gaston Leroux'- K. B.

Strašen doživljaj

Tedaj!... Oh, šele tedaj sem razumel vlogo, ki jo je igrala moja lepa soseda v tej grozni in odvratni drami! Obrnil sem se vstran h gospe Gerardovi in opazil, da si je nadevala rokavice... in videl sem tudi, da si je tudi ramena ogrnila v naglici z nekako ruto, ki jih je zakrila popolnoma. Moj sosed na desni, zdravnik, ki je bil edini med vsemi temi pohabljenci, da je imel obe roki, si je tudi oblekel rokavice.

Namesto da sem iskal — seveda brezuspešno — vzrokov tej čudaški novotariji, bi bil gotovo bolje storil, da sem ubogal svèt, naj se ne mudim predolgo na tem kraju, svèt, ki mi ga je ob začetku večera dala prokleta madame Gérard, ki ga pa seveda zdaj ni več ponovila!...

Gospa Gérardova, ki je v začetku te nenavadne pojedine kazala zame zanimanje, v katerem sem zasledil (sam ne vem kako) nekoliko sočustvovanja, se je sedaj izogibala mojim pogledom in se celo udeleževala — kar me je zelo žalostilo — najstrašnejšega pogovora, ki sem ga kdaj slišal v svojem življenju. Ti pritlikavi ljudje so si živahno in med nepopisnim ropotom svojih kavljev in med napivanjem ter trkanjem čaš očitali ali pa hvalili okus, ki ga je imelo njihovo meso! Groza! Lord Wilmore, ki se je do zadnjega vedel dostojno, bi se bil kmalu stepel s kavelji s pohabljencem, ki je imel monokel, ker je ta takrat na splavu dejal, da je njegovo meso trdo ko usnje, in hišni gospodinji je le s težavo uspelo pomiriti oba nasprotnika, zavračajoč pohabljenca, ki je imel monokel — takrat, ko se je ladja potopila, je moral biti še lep mladenič — da meso premlade živine tudi ni bogzna okusno.»

«Na,» se ne more premagati starina Dorat, «dobra šala!...»

Mislil sem, da mu bo kapitan Michel skočil na goltanec, tembolj, ker so se ostali trije ves čas pritajeno hihitali.

Toda hrabremu kapitanu se posreči, da se obvlada. Zasope kakor morski pes, potem pa odvrnedumlhwömmm Doratu:

«Gospod, vi imate še obe roki, in ne želim vam nesreče, da bi šele potem spoznali strašnost mojega doživljaja, ko bi izgubil roko kakor sem jo jaz izgubil tisto noč...»

Pohabljenci so mnogo pili. Nekateri so poskakali na mizo okrog mene in začeli s tako čudnimi pogledi motriti moje roke, da se mi je zdelo nerodno in sem jih skušal kolikor mogoče zakriti: potisnil sem jih globokeje v žep.

Izpregledal sem takrat — o strah in groza! — in razumel, zakaj sta tista, ki sta imela še roke in noge — hišna gospodinja in zdravnik — zakaj sta jih skrbno zakrivala; spoznal sem to, ko sem se srečal z njihovimi očmi, v katerih je zagorelo besno poželjenje. In baš takrat je nesreča hotela, da sem se moral usekniti in pri tem sem z instinktivno kretnjo razkril svojo kožo pod rokavom... v istem trenutku mi je planilo troje kavljev na zapestje in se mi zadrlo globoko v meso. Strašen krik se mi je izvil iz grla...»

«Dovolj, kapitan, dovolj!... Dovolj!» zakričim in prekinem povest kapitana Michela, «prav ste imeli, ne morem poslušati naprej, zbežim...»

«Ostanite, gospod,» ukaže kapitan. «Ostanite, ker bom hitro končal to strašno povest, ki se ji štirje bebci smejijo... Kdor ima v žilah fokijsko kri,» nadaljuje z neizrekljivo zaničljivim naglasom in se obrne k štirim mornarjem, ki se jim je videlo, da si silno prizadevajo, da ne bi prasnili v smeh, «kdor ima v žilah fokijsko kri... na, ta se je dolgo ne iznebi! In kdor je iz Marseilla, je pač rojen neveren Tomaž. Zato govorim vam, gospod, in ne bojte se, najstrašnejše podrobnosti bom prešel, ker vem, kaj prenese srce dostojnega človeka! Scena mojega mučenja se je vršila tako brzo, da se ne spomnim ničesar drugega več kakor nekaterih divjih krikov glasnih ugovorov in ruvanja, in pa besedi, ki jih je ječé izgovorila gospa Gérardova: Predvsem pazite, da ga ne bo preveč bolelo! Hotel sem se skokoma dvigniti, toda okrog mene je bil že sklenjen krog pobesnelih pohabljencev, spodtaknil sem se in padel... in takoj sem začutil njihove strašne kavlje, ki so se mi zapičili v roko in jo zagrabili, kakor zagrabi mesar s kavljem meso!... Da, gospod, da! Nobenih podrobnosti! Obljubil sem vam! Tembolj, ker jih niti sam ne vem... kajti operaciji nisem več prisostvoval. Zdravnik mi je pritisnil na usta mesto zamaška kloroformiranega bombeža. Ko sem se zopet zavedel, sem videl, da sem v kuhinji, in bil sem brez ene roke. Vsi pohabljenci so bili v kuhinji zbrani okrog mene. Nič v si- se niso pregovarjali, in zdelo se mi je, da vlada med njimi najganljivejše soglasje, nad njimi pa je plavala neka otopela pijanost, ki jim je zibala glave kakor otrokom, ki se jim hoče spanja, potem ko so posrebali svojo juho... O, groza, vedel sem, da so me začeli prebavljati... Ležal sem zleknjen na tleh, ves povezan, tako da nisem mogel napraviti ni kretnje, toda slišal sem jih, videl sem jih... Moj stari tovariš Gérard je imel od veselja solzne oči in mi je dejal:

‚Ah, dragi Michel, nikdar bi ne verjel, da si tako mehak!‘

Gospe Gérardove ni bilo več... a tudi ona je morala dobiti svoj delež, kajti čul sem nekoga, ki je vprašal Gérarda, ‚kako se ji je zdel njen košček‘... Da, gospod, takoj bo konec! Takoj!... Ko so strašni pohabljenci zadostili svoji strasti, jih je prešinilo spoznanje o velikosti njihovega zločina. Pobegnili so in gospa Gérardova je seveda pobegnila z njimi... Vrata so pustili za seboj odprta... toda šele štiri dni kasneje so me ljudje rešili... umiral sem že od lakote...

Kajti podleži mi niso ostavili ni koščice!»

(Prevel br.)

Gospodarstvo

Tedenski borzni pregled

Zagreb, 15. novembra.

Promet v efektih je bil ta teden še slabši nego predzadnji. Pomanjkanje gotovine in tudi nizki tečaji uničujejo razpoloženje tako za nakupovanje kakor za prodajo.

Zaključki v bančnih papirjih so bili ves teden malenkostni; največ jih beležijo Eskomptna in Jugo. Nekateri bančni papirji so bili često sploh brez ponudbe.

V industrijskih papirjih je položaj še slabši. Blaga se je preveč ponujalo, toda do zaključka je redkokdaj prišlo. Slavonija, za katero je običajno vedno vladalo zanimanje, je bila ta teden zanemarjena. Od vseh industrijskih papirjev so edino Trbovlje nekoliko neznatno poskočile. Popustili so zlasti Šećerana, Eksploatacija, Slaveks in drugi. Gutmann je sredi tedna popustil, a koncem tedna se je zopet popravil. Razen Brodskega Vagona, Eksploatacije in Slaveksa so bili drugi papirji skoro popolnoma zanemarjeni.

Dinar je bil tudi ta teden prilično stabilen na zunanjih borzah. Povpraševanje po dinarju je bilo nadalje precejšnje, predvsem v Trstu in na Dunaju. Blaga pa je bilo malo na razpolago.

Tudi zagrebško devizno tržišče ni ta teden beležilo znatnejših sprememb. Reči se more, da že kakšne tri tedne vladajo v deviznem prometu enake prilike. V začetku vsakokratnega sestanka se opaža nejasnost, blaga je malo, a proti koncu po razgovorih z beograjsko in zunanjimi borzami se pojavi več blaga, radi česar je borza dnevno končavala s slabo tendenco. Devizni tečaji so v glavnem obdržali višino prejšnjega tedna. Le deviza na Italijo je sredi tedna popustila na 299.5, a še je koncem tedna radi pomanjkanja blaga ponovno okrepila na 301. Narodna banka je ta teden le malo intervenirala, ker prav za prav večja intervenca ni bila nikdar potrebna. Promet je bil slab, ker so se kupci vzdrževali nakupovanja; gibal se je dnevno v višini 6 do 7 milijonov dinarjev.

V današnjem svobodnem prometu se v efektih sploh ni poslovalo. V devizah je bila tendenca zelo slaba. Promet je bil minimalen in to samo v manjših stavkah v devizah na Dunaj, Prago in Švico. Blaga je bilo v izobilju in so bile zanj zabeležene nastopne taksacije: — Dunaj 0.09775, Italija 300.5, London 321.5, New-York ček 69.5, Pariz 367.5, Praga 206.75 in Švica 1336.

Položaj na lesnem trgu

Prilike na zunanjih lesnih tržiščih niso baš ugodne za izvozne države. Izvoz rezanega materijala trpi pod splošno stagnacijo, ki traja že dolgo časa na svetovnm trgu. Cene se v splošnem zboljšujejo. uje.

Pri nas so brez pravega povoda cene znatno poskočile kar se je opažalo pri zadnjih dražbah v Hrvatski in Slavoniji. Po teh cenah se seveda malo kupuje. Posebno Angliji, Franciji in Belgiji naše cene ne konvenirajo Italija še vedno povprašuje po našem mehkem lesu, in sicer največ po drugovrstnem in slabem. Mnogo mehkega lesa izvaža Bosna v južno Italijo, Neapel, Bari in Sicilijo. V Španijo gredo iz naše države jelovina in hrastovi pragi. Drva se izvažajo v Italijo in v Madžarsko. Madžarska jih plača na meji po 2800 do 2900 Din kubični meter.

Najbolj se trgujejo na svetovnem trgu še vedno drva za kurjavo. Češkoslovaška uvaža precejšnje količine v Nemčijo. Po češkoslovaškem rezanem lesu se povprašuje iz Nemčije, Anglije in Holandske, vendar ne pride do večjih kupčijskih zaključkov.

Francoski trg z mehkim lesom je zelo mrtev, ker so stavbna dela v opustošenih krajih zastala in ker primanjkuje kapitala. Cene v Franciji slabijo.

Italija plačuje kubični meter, postavno na meji: jelove deske, od 17 cm dalje, paralelno rezane: 9—10 mm I. in II. 310 lir, III. 255—260 lir; 11—12 mm. I. in II. 290 lir, III. 240—245 lir; 13—15 mm, I. in II. 275—280 lir, III. 230 lir; 18 mm. I. in II. 250 lir, III. 205 lir; 20 mm, I. in II. 245—250 lir, III. 195—200 lir; 25—50 mm. I. in II. 245—250 lir, III. 190—195 lir.

Na rumunskem trgu je položaj skrajno neugoden. Večjih zaključkov sploh ni. Nestalnost valute, občutno pomanjkanje denarja in vagonov ter visoke izvozne pristojbine otežujejo izvoz. Nekaj malega se izvaža v Madžarsko, ki plača kubični meter, mizarsko blago, izbrano 2800 do 2950 lejev, late in štafle 1900 do 2100 lejev, tesano stavbeno blago 1350 do 1500 lejev, postavno na meji.

Konferenca za omejitev izdelovanja opija

Že ob priliki letošnjega zborovanja Zveze narodov, je bilo pokrenjeno vprašanje glede sklicanja mednarodne konference, na kateri naj bi se za vsako državo omejilo izdelovanje in potreba opija. V komisiji, ki se je bavila s pripravami za organizacijo te konference, naš delegat ni privolil v pogoje, ki so bili predlagani za bodoče omejitve v proizvajanju opija iz enostavnega razloga, ker bi omejitve, katere so predlagali delegati drugih neinteresiranih držav, povzročile ogromno škodo izdelovanju opija v južni Srbiji. Ker pa je bil naš delegat takrat v manjšini, je bilo sprejeto stališče ostalih članov komisije in tajništvo Zveze narodov je sklicalo to mednarodno konferenco za omejitev izdelovanja opija.

Pred nekaj dnevi so se sestali v Ženevi zastopniki vseh velesil v Zvezi narodov in izdelali načrt za omejitev izdelovanja in uporabljanja opija ter sklicali konferenco, na kateri bodo zastopane vse države, ki so včlanjene v Zvezi narodov. Konferenca prične dne 17. t. m. in bo končno sestavila besedilo nove mednarodne pogodbe za opium in regulacijo izdelovanja opija.

Vprašanje opija je zlasti za srbske južne kraje velikega pomena, in je zato naša vlada že določila delegate za konferenco v Ženevi, ki bodo branili interese naše države. Delegacija je sestavljena sledeče: Miljutin Jovanović, poslanik v Bernu; dr. Pilja, inšpektor ministrstva za trgovino in dr. Miličević, tajnik centrale industrijskih zbornic.

Tržna poročila

LJUBLJANSKI TRG.

Ta teden je bil ljubljanski trg vedno zadostno založen z blagom, le jajc, kostanja in nekatere zelenjave je bilo sem in tja manj. Cene se čvrsto držijo in so nekaterim živilom celo poskočile.

Govedina se je prodajala povprečno po 20 do 26 Din, teletina po 25 do 32.50 Din, svinjsko sveže meso po okrog 35 Din, slanina, domača po 32.50 Din, hrvaška po 35 do 37.5 Din, mast, domača po 37.50 dinarjev, prtene klobase po 15 Din za kilogram, kranjske klobase po 5 do 10 dinarjev za komad, šunka po 50 Din kg.

Moka ima nadalje nespremenjeno ceno; «0» se je plačevala po 6.25 do 6.50 dinarjev kg; ostale vrste moke so imele zelo različno ceno. Riž 9 do 14 Din, sladkor, kristalni 15 Din, v kockah 17 Din, kava 44 do 75 Din kg. Mleko 3.5 dinarjev liter, smetana 1.25 do 1.50 Din merica, sirovo maslo 60 Din kg. Jajca so se podražila na 2.50 do 3 Din komad.

Sadja je bilo dovolj, namreč jabolk, dočim hrušk ni bilo. Jabolka so se podražila in se prodajala po 1.50 do 5 Din kilogram. Boljše kakovosti so bile mestoma celo dražje. Cene sadju na ljubljanskem trgu so neopravičeno visoke, ker je sadje večinoma slabše kakovosti. Nešplji 3 Din kg, orehi, neluščeni 3.75 Din liter, luščeni okrog 25 Din kg. Tudi orehi so se podražili. Kostanj, ki je zelo slab, se je trgoval po 3 do 3.50 Din liter. Napram prejšnjemu tednu ej torej v ceni nekoliko poskočil.

Kokoš je stala 35 do 70 Din komad, piščanci do 70 Din par. Rac, gosi in puranov ta teden skoro ni bilo na trgu.

Zelenjava se je spričo minule sezone podražila. Solata endivija 0.75 do 1.25 Din glavica, motovilec 1 do 1.50 Din merica, čebula 1.25 do 2 Din kg, česen 0.25 do 0.50 Din glavica. Na trg so prihajale še vedno gobe, toda le manjše količine in po prav visokih cenah. Tako je stal en jurček 6.25 Din.

Novosadska blagovna borza. (15. novembra). Pšenica: baška 75 do 76 kg, pariteta Senta, 3 vagoni 370. Oves: baški, 1 vagon 280. Turščica: baška, 2 vagona 177.5; za december 197.5; za november, 3 vgoni 177.5; sremska, 3 vagoni 175. Moka: »0s«, 1 vagon 560; »0ss«, 2 vagona 575; »2«, 1.5 vagona 490; »6«, 1 vagon 340; »7«, 1 vagon 325. Tendenca nespremenjena.

= **Položaj na žitnem tržišču.** Kupčija je bila ta teden slaba, ker pasivni kraji še uporablajo svoje zaloge. Zato se pričakuje živahnejši promet šele januarja in februarja. Tendenca v pšenici in ovsu je nekoliko čvrstejša. Turščica je v ceni nespremenjena. Zaloge turščice so še velike. Izvaža se le umetno sušena turščica. Nekaj čvrstejše so tudi finejše moke, za katere je več zanimanja. Za črne moke ni posebnega interesa. Moka se izvaža največ v Avstrijo in Češkoslovaško ter preko teh držav v Nemčijo. Pšenica, baška je notirala, 75 do 76 kg, 365—375 dinarjev postavno baške in sremske postaje; srbijanska, 72—73 kg, pariteta v Beogradu, 315—320 Din; bosanska in slavonska, 72—73 kg, 4 do 5 dst. primesi, okrog 325 Din. Moka: baška, baza »0ss« je notirala 560—570 Din postavno baške in sremske postaje; ječmen, baški 62 do 63 kg, 330—340 Din postavno baška postaja; oves, baški rešetan, 270—275 Din; turščica, umetno sušena 225—230 Din postavno baške in sremske postaje. Fižol, beli baški, se je prodajal po 425—430 dinarjev; mnogo se ga je izvozilo.

= **Iz upravnega sveta Jadranske podunavske banke** sta izstopila, kakor nam poročajo iz Beograda dr. Josip Ažman in Ciro Kamenarović. Ta odstop se spravlja v zvezo z afero tržaške banke Adriatica.

= **Nadavek na uvozno carino.** Po naredbi finančnega ministrstva se bo od 1. decembra plačeval 1000 odstotni nadavek na uvozno carino. Na živino, ki se carini po vrednosti, se nadavek ne plača. Za plačanje takse na luksuzno blago ostane še nadalje v veljavi naredba z dne 20. avgusta t. l.

= **Kartel lesnih trgovcev v Osijeku se ne osnuje.** Na sestanku lesnih trgovcev v Osijeku, na katerem se je razpravljalo o vprašanju ustanovitve kartela, ni prišlo do sporazuma. Ideja kartela se je s tem opustila.

= **Kartel industrijcev špirita.** Po neuspehu karteliranja sladkornih tvornic prihaja na vrsto vprašanje karteliranja tvornic špirita in žganja. Industrijskih podjetij te vrste je v Jugoslaviji 8. Največja žganjarija je ona sladkorne tvornice v Crvenki (Bačka). Ta ima dnevno kapaciteto 130 hl rafiniranega špirita. Te tvornice so že često poskušale doseči medsebojni dogovor, pa se niso mogle zediniti. Sedaj pa se zagotavlja, da bo akcija za karteliranje uspela.

= **Znižanje uvoznih carin na sladkor v Poljski.** Iz Varšave poročajo: Gospodarski komite ministrskega sveta namerava reducirati uvozne carine na sladkor, da bi se tako znižale pretirane cene domačega sladkorja.

= **Fuzijska stremljenja dunajskih malih bank.** Z Dunaja poročajo: Finančna uprava namerava pozvati male banke, ki se nahajajo v težkočah, da ali hitro izvedejo likvidacijo ali pa se fuzionirajo.

Sokol

VSEM BRATSKIM ŽUPAM IN DRUŠTVOM.

Z odlokom sabora v Zagrebu se je odredilo, da naj bo prvi december sokolski praznik in da naj se tega dne vrše razne prireditve, od katerih čisti dobiček pripade izključno v korist JSS. V ta namen se odrede sledeča navodila, ki so obvezna za vse župe in vsa društva JSS.:

Vsako društvo mora organizirati prvega decembra, po krajevnih razmerah, zbiranje denarnih prispevkov po javnih prostorih in od privatnikov.

Vsako društvo mora tega dne prirediti akademijo s predavanjem in z zaobljubo novih članov po sledečih navodilih Saveznega prosvetnega odbora:

Dan prvega decembra naj se proslavi s svečanimi akademijami. Kjer se akademije ne morejo vršiti, naj bo predavanje. Akademija obsega sledeče točke: a) sokolsko koračnico, b) nagovor društvenega staroste o pomenu praznika, c) telovadba, d) predavanje predsednika ali kakega drugega člana prosvetnega odbora o pomenu prvega decembra za državno in sokolsko ujedinjenje, e) petje glasba, deklamacije itd., f) zaobljuba novih članov, pri čemer nagovori starosta nove člane in prečita zaobljubo, a novi člani ponavljajo za njim od besede do besede. Zgoraj navedeni red za akademije ne veže absolutno društva, posebno glede točk za zabave, vendar je potrebno, da tudi zabava po vsebini in obliki odgovarja resnosti te svečanosti. V krajih, kjer ni mogoče prirediti akademije, naj se drži predavanje z minimalnim programom točk b, d, f.

Če se novi člani ne zaprisežejo med akademijo ali pri predavanju, naj se to izvrši posebej istega dne. Zaobljubo je prosvetni odbor formuliral takole:

Zaobljubljam se, da hočem vestno in zvesto izpolnjevati vse dolžnosti, ki mi jih nalaga svetost in veličina sokolske misli v mojem društvenem, zasebnem in javnem življenju. Izjavljam, da so mi znani predpisi društvenih pravil in da se hočem brezpogojno po njih ravnati. Zaobljubljam se, da ostanem zvest jugoslovenskemu državnemu narodnemu edinstvu ter ideji vseslovanske skupnosti. Zdravo!

Po končanih besedah zaobljube položi vsak zaobljubljenec svojo desnico v desnico staroste in se dotakne z desnico društvenega prapora, če ga društvo ima. Pri zaobljubi mora biti navzoč ves društveni odbor in vaditeljski zbor z društvenim praporom, želeti je, da se te svečanosti udeleže vsi člani in naraščaj.

Po proslavi naj pošljejo vsa društva točna poročila svojim župam, župe bodo poslale zbrana poročila starešinstvu JSS. Tem poročilom morajo biti priloženi izkazi o vseh dohodkih in stroških za proslavo. Poedine račune naj društvo shrani. **Kakor je omenjeno zgoraj, pripade čisti dobiček, brez vsakih odbitkov, izključno JSS in ga morajo poedina društva takoj in neposredno nakazati starešinstvu JSS.**

Naloga vseh žup je, da odločno podpro naše težnje.

Zdravo.
Starešinstvo JSS.

Sokol I. Člani društva Sokola I., ki so inkasantu na potrdilo izjavili, da pridejo sami plačat članarino, se uljudno vabijo, da svojo dolžnost čim prej in vsaj do 10. decembra izpolnijo v društveni pisarni na Taboru med uradnimi urami od 4. do 7. ure popoldne.

Sokol I. Vse naše telovadce pozivljam, da pridejo v pondeljek dne 17. t. m. ob pol 21. uri v telovadnico na Ledini. Od srede 19. t. m. dalje se vrši redna telovadba v telovadnici realne gimnazije na Poljanah. Zdravo! — Načelnik.

Spored dela Sokola I. v prihodnjem tednu: Telovadba se vrši po razporedbi br. načelnika in s. načelnice. — V sredo 19. ob 20. uri je seja prireditvenega, v četrtek ob 20. uri seja prosvetnega in pevska vaja pevskega odseka. — Orkester vadi po odredbi br. kapelnika. — Uradne ure v društveni pisarni so od 16. do 19. ure. Ta čas lahko plača vsakdo še neporavnano članarino. Sprejemajo se tudi darovi za Tabor ter prodajajo loterijske srečke in razne razglednice Sokola I.

Lastnik in izdajatelj Konzorcij «Jutra». Odgovorni urednik Fr. Brozović. Tisk Delniške tiskarne, d. d. v Ljubljani.

Priporočamo knjigo
Dr. Jos. Tičar
Nalezljive bolezni.
Opisi važnih nalezljivih bolezni z navodili za nego bolnikov.
S slikami.
Cena s poštnino vred 20 Din 50 p.
Naroča se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Prešernova ul. 54.

Stenski koledar za leto 1925.
nudi samo preprodajalcem
Delniška tiskarna d. d. v Ljubljani

Posebnosti za dame
Kožuhovinaste jope, boe, vratniki itd., amerikanski opusum, skungs in raznovrstna kožuhovina za obrobe damskih plaščev v sijajni izberi samo pri tvrdki
L. ROT, LJUBLJANA
Gradišče (nasproti dramskega gledališča). 2026

Proda se v Sloveniji radi odpotovanja iz Jugoslavije dobro vpeljana
modna trgovina
v sredini mesta, v lepem modernem lokalu z vso zalogo in trgovsko opremo. Vzklicna cena 200.000 Din. Ponudbe pod „Modna trgovina“ na Aloma Company, Ljubljana. 602

Naznanilo.
Slavnemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem preselil svojo klobučarsko delavnico v Spodnji Šiški iz Jernejeve ulice št. 58 **v bivši perutninski zavod, objekt 2,** vhod pri mestni mitnici ob Slovenski cesti. Ker sem preuredil delavnico po najnovejšem sistemu, zagotavljam slavno občinstvo, da bom mojstrsko izvrševal vsakovrstna naročila.
Se priporočam z odličnim spoštovanjem
Franc Bernik
klobučar.
6045 a

Manufakturna trgovina
MARIJA ROGELJ
Ljubljana, Sv. Petra cesta štev. 26
(poleg Kolodvorske ulice)
priporoča svojo bogato zalogo štofa cajga, kota, bele, rjave in plave kotenine, oksforda, cefirja, belega, rjavega blaga za rjuhe, svilenih rut in šerp, kravat, pavole in nogavic. 5553a

Šentjanški premog
vseh vrst in vsako množino, v čisto opranem stanju nudi, za takojšnjo dobavo
Prodajni urad šentjanškega premogovnika
AND. JAKIL
Ljubljana, Krekov trg 10 1018-a

Izdelava zrcal Brušenje stekla
Vdelava stekla v kovinasto pločevino
Graviranje in matiranje stekla.
V stalni zalogi: **Stekla za izložbena okna, za avtomobile in kočije.** 1930/a
Tovarna za izdelavo zrcal in brušenje stekla.
Centrala: Beograd. A. Špiljak.
Lastnik: Ivan Vrhovec, Ljubljana, Za Gradom 9.

Zahvala.
Za mnogobrojne izraze sočutja in izkazano sožalje ob smrti naše nadvse ljubljene soproge, mamice, hčerke in sestre, gospe
Marije Jenko, roj. Rebolj
izrekamo tem potom najlepšo zahvalo.
Izrecno pa se zahvaljujemo g. dr. Polcu za nudeno zdravniško pomoč, prečastiti duhovščini ter tukajšnji godbi, kakor tudi vsem ostalim, ki so blagopokojnico tolažili v njeni mučni bolezni in jo spremili v častnem spremstvu na njeni zadnji poti.
V Kamniku, dne 13. novembra 1924. 6076/a
ŽALUJOČI OSTALI.

Zahvala. 6092a
Ob bridki izgubi naše ljubljene in predobre mame, stare mame, tašče, tete in sestre, gospe
Marije Suhadolnik, roj. Colnar
posestnice
se tem potom najprisrčneje zahvaljujemo za vse izkazano sočutje. — Posebno pa se še zahvaljujemo za nudeno zdravniško pomoč g. dr. Stanku de Gleria, častitim sestram usmiljenkam in duhovščini, deputaciji gasilnega društva, vsem darovalcem cvetja domačih in ljubljanskih stanovskih prijateljev-vrtnarjev, hišnim stanovalcem in končno vsem, ki so blagopokojno spremili v tako obilnem številu k večnemu počitku.
Žalujoče rodbine:
dr. Suhadolnikova, Azmanova in Ravnikova.

Vsaka beseda 50 par

Mali oglasi

Za „Dopisovanje" in „Ženitve" vsaka beseda 1 Din

Stane vsaka beseda 50 par. Za „Dopisovanje" in „Ženitve" se računa vsaka beseda 1 Din. — Priobčujejo se le mali oglasi, ki so plačani v naprej. Plača se lahko tudi v znamkah. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanju priložena znamka za odgovor ter manipulacijska pristojbina (2 Din).

Obrt

Modna krojačnica
za gospode in dame, se priporoča. — Zaloga modnega sukna po najnižjih cenah, postrežba točna. Jakob Kelc, Maribor, Stolna ulica št. 5. 2010

Tiskarna
sestoječa iz 2 brzotiskarskih strojev tovarne Mödling, 1 stroja 50/80 rabljenega a v zelo dobrem stanju, 1 stroja 42/52, 1 amerikanke in velikega stroja za rezanje, 1 Heftmaschine, 1 Perforiermaschine ter 3 elektromotorji, opremljeno s vsemi potrebnimi črkami, tiskarskim materijalom ter potrebnimi utenzilijami, se proda po zelo ugodnih pogojih. — „Slaven", d. d., Zagreb, Ilica 52. 1995

MODNI SALON IVANKA STEGNAR
Ljubljana, Rimska cesta 10 priporoča svojo zalogo najmodernejših damskih klobukov. — Popravila najcenejše. 1965

Slike za legitimacije
izdeluje najhitreje fotograf Hugon Hibšer, Ljubljana, Valvazorjev trg. 1947

Čevljarska delavnica
z vsem inventarjem se odda v najem. Poizve se pri upravi «Jutra». 2195

Parno vulkaniziranje vse vrste gumijaste robe kakor tudi popravila

GALOŠ

sprejema po najkulantnejših cenah Peter Škafar, Ljubljana, Rimska cesta št. 11. 22914

Pozor!
V Rogaški Slatini, se proda ali da v najem pekarna s poslopjem in stroji za kekse, z vsem inventarjem. Cenjene ponudbe na upravo „Jutra" pod „Luksus". 24525

Ortopedične aparate
umetne ude, kile in trebušne pasove in bandaže izdeluje po najnižjih cenah Stanislav Ponikvar, Gosposka ulica 4, dvorišče. 24381

Pekarno
šam v najem ali prodam z vsemi pripravami. Naslov: Janko Kupčič, pekar pri Mariji Snežni. 24588

Službe (dobe)

Krojaški pomočniki!
Sprejme se več spretnih, treznih in dobro izvežbanih krojaških pomočnikov za velika dela v konfekcijski tovarni Fran Derenda & Cie., Ljubljana. — Le taki naj stavijo osebne ali pismene ponudbe, ozir. naj se zglase v pisarni na Emonski cesti št. 8. 1930

Išče se zastopnik
za Ljubljano in krajevni zastopniki za Kranjsko, za kemične izdelke. — Ponudbe na upravo „Jutra" pod značko „Zastopnik 12508". 24453

Pletiljo
izurjeno samostojno moč, se sprejme v stalno službo proti dobri plači. — M. Vezjak, strojna pletarna v Mariboru. 24426

Krojaškega pomočnika
sprejme za veliko delo Alojzij Novak, Domžale. 24404

Plačilni natakar
samostojen, energičen, s kavcijo, se sprejme takoj v prvovrstni hotel v Ljubljani. Pismene ponudbe pod značko „Hotel" na upravo „Jutra". 24338

Kontoristinjo
zmožno amerikanskega knjigovodstva in blagajniških poslov, sprejme s 15. decembrom Čevljarska gospodarska zadruga v Tržiču. Ponudbe s spričevali in opisom dosedanjega službovanja, se sprejemajo do 1. decembra. 24331

Kuharica
perfektna, pridna, ki se dela ne boji, z dolgoletnimi spričevali, se išče za stalno službo proti dobri plači. — Ponudbe na: Maca Jakil, Krmelj-Št. Janž. 24311

Gozdar-lovec
za visoko divjačino, prvovrstna moč, se išče pod zelo ugodnimi pogoji za veleposestvo na Gorenjskem. — Le prvovrstni in zanesljivi naj pošljejo ponudbe s sliko in spričevali pod „Poštenost" na upravo „Jutra". 24270

Pekovski pomočnik
boljša moč, za skupno delo, se takoj sprejme. Naslov v upravi „Jutra". 24528

Vpokojenec
le urnih nog, zanesljiv, točen in trezen, dobi takoj dobro zaposlitev za nekaj ur na dan. Najbolje uporaben bi bil bivši pismonoša, ki je vajen raznašanja. Pismene ponudbe na upravo „Jutra" pod šifro „Stalen dohodek". 24262

Čevljarski pomočnik
se sprejme takoj. Oskrba v hiši, drugo po dogovoru. — Ivan Hafner, čevljar, Škofja Loka. 24529

Učenca
z dobrimi spričevali meščanske šole, sprejme v trgovino mešanega blaga G. Resman, Stojnci, Ptuj. Hrana in stanovanje v hiši. 24523

Šivilja za popravo perila
se sprejme na dom v Hilšerjevi ulici št. 3, parter, desno 24384

Gatermonterja
zanesljivega, rabim za takoj. Natančnejša pojasnila daje: Alojzij Jeraj, Zidan most. 24503

Dve učenk iza perilo
se iščeta. Ponudbe pod šifro „Pridna 12577" na upravo „Jutra". 24547

Potnika za vino
poštenega in dobro uvedenega, iščem. — Ponudbe z zahtevki in referencami pod šifro „Vestno in pošteno". 24543

Trgovski pomočnik
se sprejme v trgovino z železnino in kolonijalnim blagom. Prednost ima mlajša moč, vešča nekoliko v knjigovodstvu. — Čeh & Gaspar, Murska Sobota. 24594

Službe (iščejo)

Čevljar, prikrojevalec
zmožen voditi ca. 8 delavnih moči, išče mesta. Ponudbe na upr. „Jutra" pod šifro „Specialist". 24458

K boljši manjši družini
želi priti inteligetna deklica, ki ima veselje do otrok, kuhinje in gospodinjstva. Gre tudi izven Slovenije. — Ponudbe na naslov: „Boreci", pošta Križevci, Ljutomer. 24422

Gozdar
starejši, vpokojen, samec — vešč samostojne službe v stroki ali lesni trgovini, išče mesta samo proti celi oskrbi (brez plače). — Cenjene ponudbe pod „Gozdar" na upr. „Jutra". 24414

Trgovski pomočnik
špecerist, samostojna moč — želi z novim letom premeniti dosedanje mesto. — Gre tudi kot potnik. — Cenjene dopise na upravo „Jutra" pod šifro „Zmožen 3553". 24407

Prodajalka
z večletno prakso, pridna in poštena, želi mesta v trgovini mešane stroke, event. tudi v galanteriji. — Ponudbe na upravo „Jutra" pod značko „Spretna 12485". 24403

Modistinja
spretna moč, išče mesta. — Naslov pove uprava „Jutra" 24382

Praktikantinja
za trgovino z mešanim blagom, želi vstopiti brezplačno za dobo 6 mesecev. Prakse ima že 2 leti in pol. — Ponudbe na podružnico „Jutra" v Celju pod „Praktikantinja" 24302

Ekonom
vešč vseh panog kmetijstva in knjigovodstva, samski — išče primernega mesta upravitelja večjega posestva ali slično. Nastopi lahko takoj ali pozneje. Ponudbe na upr. „Jutra" pod „Upravitelj". 23738

Uradnik
lesne stroke, neoženjen, išče službo pri kaki lesni industriji ali trgovini, v ali izven Slovenije. Ponudbe pod „Les" na upravo „Jutra". 23756

Oskrbnik
oženjen, 41 let star, brez otrok, absolvent vinorejske šole, z dolgoletnimi spričevali, išče stalno službo. — Ponudbe na upravo „Jutra" pod šifro „Zanesljiv in pošten 6714". 24233

Trgovski sotrudnik
železninar, izvežban tudi v špeceriji, išče službo v mestu ali na deželi. Gre tudi kot skladiščnik. — Nastopi lahko takoj. — Naslov pove uprava „Jutra". 24493

Izobražena gospodična
dobro izvežbana gospodinja, vajena šivanja in ročnih del, išče mesta. Dopise na upr. „Jutra" pod značko „Samostojna gospodinja 12554". 24519

Mesarski pomočnik
želi službe v kakem hotelu ali restavraciji. Zmožen je tudi drugih del. Ponudbe na upravo „Jutra" pod značko „Konjski mesar". 24516

Kontoristinja
z daljšo prakso, vsestransko trg. izobražena, izvrstna stenografinja in strojepiska, vešča slov. in nemškega jezika v govoru in pisavi, želi premeniti službo in išče stalno mesto. — Cenjene ponudbe pod „Res dobra in zanesljiva moč" na upravo „Jutra". 24537

Prodajalka
z večletno prakso, želi prevzeti kakšno podružnico — najraje v trgu ali pa blizu železnice. Ponudbe pod šifro „Zanesljiva" na podružnico „Jutra" v Celju. 24510

Državni uradnik
išče primerne službe od 3. do 7. ure. Prijazne ponudbe pod šifro „Nizka cena" na upravo „Jutra". 24484

Mizarski pomočnik
dobro izvežban, želi premeniti mesto v Osijek ali Zagreb. — Naslov pove uprava „Jutra". 24474

Klepar
dobro izvežban in trezen — išče stalne službe. Naslov v upravi „Jutra". 24526

Pošten mladenič
išče karšnekoli službe — sprejme vsako delo. Naslov naj se pusti v upr. „Jutra". 24490

Krojaški pomočnik
z dežele, išče službe. — Na razpolago ima nov šivalni stroj. — Ponudbe na upravo „Jutra" pod značko „Stroj". 24500

Šivilja
dobro izurjena pomočnica — gre šivat k boljši šivilji ali damskemu krojaču. Pismene ponudbe na upravo „Jutra" pod „Šivilja 12543". 24498

Prodam

Naznanilo!
Večja množina raznih otroških in igračnih vozičkov (ostankov posameznih vzorcev) tovarne „Tribuna", se po znatno znižani ceni proda v Ljubljani, Karlovška c. št. 4. 1982

Perje
kokošje, gosje in gosji puh ter račje, oddaja vsako množino po zmernih cenah tvrdka E. Vajda, Čakovec. 1883

Kanape in fotelj
mahagoni, dobro ohranjeno, se poceni proda pri Rudolfu Radovanu, tapetniku, Krekov trg št. 7. 24481

Kožuhovina!
Potovalni kožuh in 2 vreči za noge iz kožuhovine, poceni proda Anton Krejči, Wolfova ulica 5. 24476

Razprodaja pohištva
radi opustitve trgovine po najnižjih cenah — in sicer: 1 klub garnitura, 1 pisarniška garnitura, več spalnic — do 24. novembra t. l. — Josip Andlovic, Komenskega ulica št. 28 (zraven gostilne Brezovšek). 24461

Cenejše goveje meso
se prodaja na stojnici Jakoba Otrina, nasproti Zmajskemu mostu. Cena 17 Din 24466

Tovorni avto T. Fiat
T. Fiat tipe, 18 P, 2tonski, vsled pozne sezije ugodno naprodaj. Tone Rojc, Stična. 24400

Pozor! Pozor!

Kmetovalci in obrtniki!
Prevozni mlini za domače mletje (pogon 3 KS) so na ogled in prodajo. — Podboj, Sv. Petra cesta 95. 24393

Garnitura (Biedermeier)
zofa, 4 stoli in 1 naslonjač, jako dobro ohranjeno, se po zelo ugodni ceni proda. — Naslov pove uprava „Jutra" 24352

Pisalni stroj
„Remington", se proda za 1500 Din. Naslov pove upr. „Jutra". 24349

Starinska ura,
železna peč s cevmi, 2 mizi in zimska obleka, se proda. Naslov pove uprava „Jutra" 24317

Več tisoč grabr. sadik
za živ plot (mejo), proda po 1 Din komad Ivan Gok, Zasip št. 44, pošta Bled. 24314

Motorno kolo
jako zanesljivo, znamke „F. V." kad. pogon dva in pol PK 2 postavi peroti teh, prodam za 1200 Din ali zamenjam za močnejši motor. Schönwetter, Konjice. 24253

Črna jedilnica
elegantna, hrastova, politirana, se ugodno proda. Naslov pove uprava «Jutra». 24153

X. soška ofenziva
2 zvezka (Album) s 120 fotografičnih slik, se proda. Poizve se v podružnici „Jutra", Maribor. 24088

Za Miklavža in božič.
Mamice razveselite otroke in kupite igračne vozičke in mala kolesa, tricikelne, holenderje, stolice zložljive tudi za mizice, šivalne stroje itd. najceneje pri „Tribuna" F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovška cesta 4. 23901

Ne zamudite ugodne prilike!
Vsled opustitve trgovine velika prodaja vsega manufakturnega blaga, sukna, angleških šifonov, platna za rjuhe po vsakih sprejemljivih cenah pri Jos. Bedraču, Aleksandrova cesta štev. 12. Posebno velika izbira v angleških šifonih, modnem blagu za kostume in krila. Za državne in privatne uradnike posebno ugodna nakupna prilika. 24016

Nova otomana
se po nizki ceni proda. — Naslov pove uprava „Jutra" 24466

Škarje (Feile)
in štedilnik, se proda v Zvonarski ulici 11/5. 24521

Fotografični aparat
9 × 12, se ceno proda. Ogleda se v upravi „Jutra". 24531

Pohištvo
Kdor si želi nabaviti krasno in trpežno pohištvo po ugodni ceni, naj se javi pri tvrdki Matija Andlovec, zaloga pohištva, Vidovdanska ulica 6. 24513

Proda se:
Ullstein Weltgeschichte, šest zvezkov; Der Mensch und die Erde, 10 zvezkov, oboje krasno ohranjeno. Naslov v upravi „Jutra". 24483

Fotografični aparat
9 × 12, ceno prodam. Ogleda se v upravi „Jutra". 24531

Fotoaparat
(Doppelanastigmat) 9 × 12, s stozalom in štirimi dvojnatimi kasetami, dobro ohranjen, se takoj ugodno proda. Peternelj, Šiška, Planinska cesta 169. 24530

Dinamo in turbino
regulator, etikalno desko, daljnovodno bakreno žico — proda „Posredovalec", Ljubljana, Sv. Petra cesta 23/I. 24591

Esterer
polnojarmenik, zelo dobro ohranjen, brezhiben, 650 mm se takoj proda za 50.000 Din Vprašanja pod šifro „Esterer" na upravo „Jutra". 24572

Šivalni stroj
„Stoewer", skoro nov, se poceni proda. — Naslov pove uprava „Jutra". 24557

Pletilni stroj
št. 8/36 mm, se proda. — Naslov pove uprava „Jutra" 24589

60 oljnatih sodov
od strojnega olja, lesenih, se proda v Prečni ulici 8. 24581

Proda se stroj
za cementno strešno opeko ter strešna opeka. Naslov v upravi „Jutra". 24027

Prvovrstna kolesa
se radi konca sezije prodajajo po izredno nizkih cenah — O. Žužek, Sodna ul. 11. 24571

Čevljarsko orodje
malo rabljeno in nekaj kopitov, se proda. Naslov pove uprava „Jutra". 24579

Hladilnik (Eiskasten)
za gostilniško obrt, dobro ohranjen, se proda. Naslov v upravi „Jutra". 24452

Trivrstna harmonika
dobro ohranjena, se proda za 1500 Din. — Naslov pove uprava „Jutra". 24424

Omara za led
pripravna za gostilničarje ali mesarje, dobro ohranjena, se po ugodni ceni proda. Cenj. vprašanja na „Tovarno verig", d. d., Lesce pri Bledu. 24247

Spalna soba
se proda za 2500 Din v Sp. Šiški, Lepodvorska št. 181 (Hešik). 24540

Velika starinska omara
za obleke, veliko starinsko ogledalo in service za kavo, se proda na Resljevi cesti št. 12/I, levo — med 2.—5. uro. 24548

Bencinmotor
10 HP, proda po dogovoru Jakil, Poljanska cesta št. 13 24533

Železna peč
dobro ohranjeno, ceno proda Žorž, Pred Prulami štev. 23. 24550

Dobro ohran. površnik
za močno veliko osebo, se proda. Naslov pove uprava „Jutra". 24536

Pohištvo!
Kompletne sobe iz trdega lesa po 7000 Din — kompl. sobe iz mehkega barvanega lesa po 3000 Din — posamezne omare po 600 Din — posamezne postelje po 300 Din. — Tudi na obroke! — Cenik gratis! Fr. Zupančič, Glince št. 20 — Ljubljana, Hrenova ulica 19. 24535

Ne odlašajte!
Sadje, med, krompir, fižol, pšenico, oves, koruzo, slamo, seno, zelje, repo in vse druge poljske pridelke najugodneje prodaste ali kupite le po «JUTROVIH» OGLASIH.
Povpraševanj je mnogo!

Razno pohištvo:
fine spalne sobe iz smrekovine po 3000 Din — fine spalne sobe iz trdega lesa (matirane) po 5000 Din — fine spalne sobe iz trdega lesa (politirane) po 7000 D — fine črne jedilnice (pol Barok, črne) po 9000 Din. — Naročeno pohištvo po vzorcih izgotavljam najhitreje in najceneje, po konkurenčnih cenah. Za solidno in trpežno delo se jamči. Za obila naročila se priporoča Silvester Golmajer, Ljubno-Podnart. 24156

Langenscheidt
francoski, italijanski, angl., pisma prodam, francoske knjige, Heller obrtni red komentar. Emilija Bock, Miklošičeva cesta 16. 24487

Ljubiteljem
reje vseh vrst domače živali, sadjarstva in splošnega vrtnarstva sporočam, da prodam po nizkih cenah sledeče važne knjige: 3 letnike Illustrierte Flora, Illustrierte Tier und Garten Welt, Lehrmeister in Garten u. Kleintierhof in drugo. — Cenjene interesente prosim za naslove na upravo „Jutra" pod šifro „Ljubitelj narave".

Črna jedilnica
elegantna, hrastova, politirana, se ugodno proda. — Naslov pove uprava „Jutra" 24153

Mizarska tovarna
z vodno silo, dobro vpeljana v športnih izdelkih, se proda Naslov pove uprava „Jutra" 22977

Motorno kolo
„Zündapp", 2 in četrt HP, dobro ohranjeno, poceni proda O. Žužek, Sodna ulica 11. 24570

Kupim

Suhe gobe, brinjevo olje
in fižol kupuje po najvišjih cenah ter prosi za povoljene ponudbe tvrdka Fr. Sirc, Kranj. 1117

Oglje in drva
kupujem v vsaki množini proti takojšnjemu plačilu. — Ponudbe na: J. Paljevec, Ljubljana, Slomškova ul. 21. 24365

Gugalnega konja
rabljenega, ki bi se dal prepleskati, kupim za majhnega dečka. — Ponudbe na upravo „Jutra" pod šifro „Malemu dečku". 24427

Železno postelj
z mrežo, dobro ohranjeno, kupim. Naslov pove uprava „Jutra". 24341

«Rippenrohre»
za parno kurjavo, kupim. — Ponudbe na naslov: „Grajska balovška lesna industrija" Feliks Stare, Radomlje. 24250

Ježice
kupim v večji množini. Ponudbe z navedbo cene na upravo „Jutra" pod „Ježice 12331". 24098

Prazne Odol steklenice
sprejema nazaj drogerija Anton Kanc sinova, Židovska ulica 1. 23156

Orehe in gobe
kupuje M. GERŠAK & Co., Ljubljana, Kongresni trg 10. 23085

Dve železni peči
manjši, dobro ohranjeni, se kupita. Naslov pove uprava „Jutra". 24569

Vtiskalni stroj
(Sickenmaschine), kleparski, se kupi. Naslov pove uprava „Jutra". 24575

Več vagonov tramov
8/8, 8/10, 10/10 in 10/13, suhe in zdrave, od 4—8 m, kupim. Cena franko vagon. Ponudbe na upravo „Jutra" pod šifro „Najceneje 12588" 24554

Kmet-pridelki

Kupim fižol
mandalon, prepeličar itd. Ponudbe na Tone, Ljubljana, poštni predal IV. 24133

Kupim fižol
mandalon, prepeličar itd. — Ponudbe na naslov: Tone, Ljubljana, poštni predal IV. 24597

Seno
4 vagone, proda „Posredovalec". Ljubljana, Sv. Petra c. št. 23/I. 24590

Jabolka
prebrane, do 1 vagona, proda „Posredovalec", Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 23/I. 24592

Krompir
gorenjski, 2000 kg, proda „Posredovalec", Ljubljana — Sv. Petra cesta 23/I. 24593

Nepremičnine

Prodajalci nepremičnin!
Gotov uspeh pri prodaji Vašega posestva dosežete le, Sv. Petra cesta 24. 2003 ako oglašate istega z obširnim popisom v

reklam. listu «Posest»

ki ga razpošilja vsem javnim lokalom širom Slovenije in države ter v inozemstvo, dalje vsem kupcem

redno in brezplačno

„Posest", Realitetna pisarna, d. z o. z. v Ljubljani.

Proda se na Sušaku
na Lujzinski cesti dvonadstropna hiša, tloris 18/8 m. Pritličje je pripravno za večjo obrt, garažo ali skladišče. Dvorišče, vodovod, elektrika. Pritličje z malim stanovanjem je prazno. Adresa v upravi „Jutra". 24.496

Dvonadstropna hiša
v Ljubljani, s 13 stanovanji, se proda. — Poizve se na Gosposvetski cesti štev. 13, vrata 82. 24459

Kmečko posestvo
v Dragoškem št. 40 pri Litiji, vložek št. 90, k. o. Sv. Anton in hišno posestvo št. 96 v Lokah pri Trbovljah, se proda. — Pojasnila daje notar dr. Josip Krevl v Litiji. 24428

Krasna enonadstr. hiša
z vrtom, v najlepšem trgu Slovenije, se proda za Din 255.000. Naslov pove uprava „Jutra". 24300

Večje posestvo
obstoječe iz dobrih gozdov, travnikov in njiv, potem vinograd s kletjo, hiša z gospodarskim poslopjem, pri cerkvi, oddaljeno dve minuti od železniške postaje, se takoj proda. Vprašati naj se blagovoli pri Ljudevitu Prahu v Ločah pri Poljčanah. 24294

Gostilniško posestvo
z mesarijo, na najbolj prometnem mestu Notranjske, na državni meji, obstoječe iz velike enonadstropne hiše z gospodarskim poslopjem, lepim vrtom in zaprtim velikim dvoriščem. V hiši se nahaja staroznana gostilna s kegljiščem in nova moderna klavnica. — Kupna cena Din 200.000. Pojasnila daje gosp. Aurel Prevendar in drug, Rakek. 24269

V Celju
v najboljšem delu mesta, se proda lepa enonadstr. vila (8 sob, kuhinja, kopalna soba, plin in elektrika, zidana garaža) s sadonosnikom in vrtom. Skupnega zemljišča 4037 m². Vsa pojasnila daje g. Pikschen, Gozdni del 2, Celje. 23942

Nova hiša
13 let davka prosta, s trgovino lesa in premoga, na prometnem kraju Maribora, se radi selitve po nizki ceni proda. Stanovanje takoj na razpolago, Maribor, Koroška cesta 49. 23916

Zidana hiša
zraven gospodarsko poslopje in okoli enega orala njiv, kjer se je izvrševala domača gostilničarska obrt, se radi smrti lastnice takoj proda za 70.000 Din. Pojasnila daje Ignac Novak, Dolenja vas pri Sv. Pavlu, Sav. dolina. 24504

Enonadstropna hiša
z vrtom, se proda. V hiši je 7 sob, 2 kuhinji, balkon z lepim razgledom, obokana klet, vodovod in elektrika. Resne ponudbe pod „Hiša" na upravo „Jutra". 24457

Novo, majhno vilo (hišo)
v ali blizu Ljubljane, se kupi proti gotovini. Ponudbe pod „Prosto stanovanje" na upravo „Jutra". 24109

Kos sveta
v mestu, za zgradbo delavnice (radi dvorišča), vzamem v najem ali kupim. — Ponudbe na upravo „Jutra" pod „Mirna in čista obrt". 24546

Kdor kupuje stavbišča
v Ljubljani po zelo nizki ceni in ugodnimi plačilnimi pogoji, naj se obrne pismeno pod „Ugodna prilika 12584" na upravo „Jutra". 24551

Majhno posestvo
hišica s 3 sobami, električno razsvetljavo, sadnim vrtom in 2 njivama (10 mernikov posetve), proda Marija Kolenec, Medvode. 24556

Gostilna in trgovina
(špecerijska) s 4 orali zemlje, v ljubljanski okolici, ob glavni cesti, se z vsem inventarjem proda. Naslov v upravi „Jutra". 24560

Hiša
s staroznano gostilno in dobro vpeljano špecerijsko trgovino, z lepim gostilniškim vrtom, krasnim stanovanjem, obstoječim iz 7 sob s pritiklinami se z vsem gostilniškim in prodajalniškim inventarjem ter odstopom gostilniške koncesije ugodno proda. Več se izve v Gospodarski pisarni Tribuč, Ljubljana-Glince. 24209

Kdor kupuje
kdor prodaja, zamenja, oddaja ali išče v najem

nepremičnine

naj se zglasi pred odločitvijo v realitetni posredovalnici

Josip Saje

Ljubljana, Mestni trg št. 25 2017

Lepa enonadstr. hiša
z lepim gospodarskim poslopjem in 1100 m² velikim vrtom, vse v najboljšem stanju, v mestu Slov. Bistrica, Slovenija, se takoj proda za 400.000 Din. Vsa pojasnila daje A. Pinter, trgovina, Slov. Bistrica. 24399

Redka prilika
se nudi lesnemu trgovcu z nakupom lepega posestva — obsegajočega 22 oralov zemlje, gozd, njive, travnike — hišo z gostilno, žago, mitninskim mlinom, strojem za drobljenje skorje, ležeče ob državni cesti, 20 minut od postaje. Cena 450.000 Din ob lahko plačljivih pogojih. Informacije daje Voršič naslednik, Maribor, Slomškov trg 16. 24502

Lokali

Majhen lokal
ali svetlo skladišče, se išče za takoj. Ponudbe na upravo „Jutra" pod „Lokal 12531". 24479

Hotel-restavracija
in kavarna s popolnoma kompletnim inventarjem, v lepem, zdravem in prometnem mestu Slovenije, se odda v najem, event. proda. — Informacije daje Otto Petermann, Zagreb, Vlaška št. 50. 24306

Trgovsko naobražena
gospodična, išče majhen lokal za trgovino. — Ponudbe pod „Majhen lokal" na upr. „Jutra". 24518

Prvovrstni samski urar
išče primeren lokal v prometnem industrijskem kraju, event. prevzame tudi vpeljano urarno. Ponudbe na upr. „Jutra" pod „Urar 78" do 30. t. m. 24406

Iščem večji lokal
tudi s 3 prostori, v Ljubljani ali okolici. — Ponudbe na upravo „Jutra" pod šifro „Lokal 12572". 24532

Sobo za pisarno
iščem pri kolodvoru ali v mestu. Ponudbe na upravo „Jutra" pod „Pisarna 12472" 24370

Stanovanja

Opremljeno sobo
suho in zdravo, v sredini mesta, z ali brez oskrbe, išče samostojen inteligenten gospod (samec). — Ponudbe pod šifro „Separatni vhod" na upravo „Jutra". 24469

Dve opremljeni sobi
s souporabo kuhinje, oddam takoj v Sp. Šiški, Kavškova cesta št. 158. 24462

Soba z 2 posteljama
se odda v Streliški ulici 8, I. nadstr. — Ogleda se lahko vsak dan od 12.—2. popoldne 24436

Prazno sobo s kuhinjo
išče fina in solidna gospodična za 1. december. Pogoji naj se izroče upravi „Jutra" pod šifro „F. 124". 24435

Čisto sobo
z električno razsvetljavo, ev. tudi s hrano, iščem za takoj. Ponudbe na upravo „Jutra" pod „Dr. H.". 24417

Zračno sobo
išče mirna in solidna privatna uradnica za takoj. — Gre tudi kot sostanovalka. Ponudbe na upravo „Jutra" pod „Zračna soba". 24351

Soba
s 2 posteljama, se odda najraje med dnevom zaposlenim. Kje, pove upr. „Jutra". 24390

Zamenjam
lepo stanovanje v Mariboru s stanovanjem v Ljubljani, ki je pripravno za uradniško obitelj. — Pismene ponudbe pod „Takoj ali pozneje" na upravo „Jutra". 24262

Dve opremljeni sobi
ali eno sobo s kabinetom (eventualno lahko neopremljen) po možnosti z elektr. lučjo, iščeta 2 gospoda. — Ponudbe na upravo „Jutra" pod šifro „Takoj 22". 24520

Gospodična šivilja
išče prazno sobico v mestu ali bližini. — Ponudbe pod „Sobica" na upravo „Jutra" 24515

Sobo
s kuhinjo ali opremljeno sobo, išče za takoj zakonski par brez otrok. Ponudbe na upravo „Jutra" pod značko „Soliden par". 24512

Kot sostanovalec
se sprejmeta 1—2 dijaka ali samski gospod. Naslov pove uprava „Jutra". 24431

Prazna soba
se odda gospodični. Ponudbe pod „Poseben vhod" na upr. „Jutra". 24499

Lepo solčno stanovanje
v Sp. Šiški, obstoječe iz 2 sob, kuhinje in pritiklin, z vrtom, se zamenja takoj z enakim ali večjim bolj v sredi mesta, proti primerni nagradi. Ponudbe na upravo „Jutra" pod „Lepo stanovanje". 24438

Opremljena soba
ali prazna, se odda v Mariboru, Koroščeva ulica 7/II starejšemu gospodu ali vdovcu, če mogoče za dolgo časa. 24511

Dve dijakinji
iščeta stanovanje. — Ponudbe na upravo „Jutra" pod šifro „Snaga". 24539

Mesečna soba
se odda le solidnemu gospodu. Naslov pove uprava „Jutra". 24542

Soba
z 2 posteljama, se odda v Streliški ulici 18, I. nadstr. Ogleda se lahko vsak dan od 12.—2. popoldne. 24548

Lepo opremljeno sobo
oddam dvema gospodoma. — Naslov pove uprava „Jutra" 24572

Soba
z 1—2 posteljama, se odda. Naslov pove uprava „Jutra" 24574

Na stanovanje in hrano
ali brez nje, se sprejmejo gospodje. — Separaten vhod, električna razsvetljava — v bližini obrtne šole. Naslov pove uprava „Jutra". 24577

Dve sobi
poleg sodnije, se takoj oddasta. Ponudbe pod značko „Prilika" na upr. „Jutra". 24578

Lepa soba
blizu pošte, se odda boljšemu solidnemu gospodu. Naslov v upravi „Jutra". 24544

Stanovanje
krasna lega, 30 minut od glavne pošte, obstoječe iz 5 kvadr. sob, sobe za služkinjo, kopalnice in drugih pritiklin, elektr. razsvetljava in vrt, se takoj odda. — Celo stanovanje je eleg. opremljeno in se odda kot tako tistemu, ki posodi lastniku primerno vsoto. Ponudbe s navedbo posojila pod značko „Priložnost 12578" na upr. „Jutra". 24545

Kdo odda stanovanje
2—3 sob takoj ali s 1. jan. 1925. v novi hiši v Ljubljani, v bližini kolodvora ali ob gorenjski progi do št. Vida. Ponudbe pod štev. 12589 na upravo „Jutra". 24555

Mirna gospodična
išče prazno sobo, če mogoče s posebnim vhodom. Ponudbe na upr. „Jutra" pod oglasno št. 24387.

V Mariboru
se odda opremljena soba s prostim vhodom boljši gospodični. — Mermolja, Aleksandrova cesta 44/I. 24586

Pouk

Visokošolec instruira
vse srednješolske predmete, predvsem srbohrvaščino in italijanščino, v zameno za stanovanje z zajtrkom. Cenj. ponudbe na upravo „Jutra" pod „Uspeh 12509". 24457

Drž. koncес. zasebno učilišče

za strojepisje
Učna ura 6 Din. — G. Petač, Ljubljana, Rimska cesta 17/I 24524

Privatni uradnik
sprejme par inštrukcij za popoldanske ure iz latinščine in nemščine za prvo šolo. Naslov je pustiti v upravi „Jutra" pod „Instrukcije". 24580

Učiteljico italijanske
konverzacije, iščem za soboto popoldne. — Ponudbe z označbo honorarja pod šifro „Laščina 12584" na upravo „Jutra". 24552

Kapital

50 % obresti
dam onemu, kateri mi posodi za dobo 3—6 mesecev 4—6000 Din. Ponudbe prosim pod „Polna garancija" na upravo „Jutra". 24260

Pozor!
Išče se 15.000 Din posojila na prvo vknjižbo nove hiše, ali pa se ista proda po zelo nizki ceni. Naslov pove upr. „Jutra". 24013

Dopisovanje

Moderni plesi
ŠEST BOLJŠIH

dobro situiranih gospodov, išče enako število samostojnih dam za obisk popoldanskih plesnih vaj zaključene družbe. Deželanke dobrodošle Ponudbe na upravo „Jutra" pod „Prijetna zunanjost". 24358

Gospodje!
Pišite lastnoročno punčkama „Metuljček", „Kraguljček". — Dopise s sliko na upravo „Jutra". 24522

«Nov mir»
Dvignite pismo v upravi „Jutra". 24538

Veščih negovalk
želita dva razvijajoča se popka. Dopise pod „Hrast", „Bor" na upravo „Jutra". 24565

Anica 11733
Dvignite poštno ležeče. Odgovoril vsled odsotnosti z zamudo. 24576

Dalje na 12. st.

Ruski Kuzmi-čaj

56864

je svjetska marka kineških čajeva, prava ruska mješavina

UVOZ ČAJA

P. M. Kuzmičev i sinovi

osnovano u Petrogradu godine 1867.

London 11 Queen Victoria st.
Paris 11 bis Avenue Victor Hugo
Berlin Hohenzollerndamm 15
Hamburg Freihafen. Alter Wandram 12

Skladišta u SHS.

ZAGREB Kukovićeva 30. **BEOGRAD** Kralja Milana 56.

Telef. 26-92.

Vsled pomanjkanja
znanja, želi dopisovati mlada in inteligentna gospodična s temperamentnim gospodom. Ponudbe je poslati pod „Roža" na podružnico „Jutra" v Mariboru. 24556

Dva golobčka
iz boljšega golobnjaka, želita dopisovati z dvema simpatičnima golobicama — pod šifro „Bejinček", „Koštrunček" na upravo „Jutra". 24562

4 boljše gospodične
solidne, najrazličnejše lepote in velikosti, iščejo 4 dobro situirane in inteligentne gospode za večerne ure. Brezanonimne ponudbe s sliko na upravo „Jutra" pod značko „Zrelost". 24568

Srčna bol-
Katera lepa kmečka hčerka bi hotela duševno zdraviti idealnega kmečkega fanta? Dopise, če mogoče s sliko, je nasloviti na podružnico „Jutra" v Mariboru pod šifro „Tolažba". Tajnost zajamčena. 24587

Tri gorske vile
premožne, bi rade zaplesale ples. Samo dopise pod šifro „Vesna", „Cvetana", „Dragana" na upravo „Jutra". 24564

Tarzan
kruto osamljen, si na zimo želi tople družice. Ponudbe pod šifro „Tarzan" na upr. „Jutra". 24567

Ženitve

Vdovec
brez otrok, z veleposestvom, se želi takoj poročiti z gospodično ali vdovo od 20—45 let staro, ki ima okoli Din 100.000 premoženja. — Resne ponudbe na podružn. „Jutra" v Celju pod šifro „Vdovec". 24393

Dobro situiran
podjuradnik, z lepim premoženjem, v najlepših letih — želi resnega znanja z značajno in pridno, do 30 let staro gospodično, s primernim premoženjem, v svrho ženitve. Le resne ponudbe, če le mogoče s sliko, ki se na zahtevo vrne, pod značko „Popeleni dom" na upravo „Jutra". Stroga tajnost zajamčena. 24439

Ker prevzamem
to jesen doma posestvo in v večjem mestu dobro idočo gostilno, si želim znanja z gospodično ali vdovo brez otrok, staro 30—40 let, z večjim premoženjem, ki je dobra kuharica in ima veselje do gostilne, v svrho takojšnje ženitve. Ponudbe se naj pošiljejo s polnim naslovom in sliko, katera se vrne, pod „Sreča nam bo mila" na podružnico „Jutra" v Mariboru. 24357

Gospod v 24 letu
z večjim trgovskim obratom in restavracijo, si išče mladenko iz poštene rodbine, če le mogoče trgovsko naobraženo. Na premoženje se ne ozira. — Le resne ponudbe samo s sliko na upr. „Jutra" pod „Osnovanje". 24596

Glasba

Zaloga klavirjev
in pianinov, najboljših tovarn Bosendorfer, Czapka, Ehrbar, Schweighofer. Originalni Stingl itd. Jerica Hubad, roj. Dolenc, Ljubljana, Hilšerjeva ulica št. 5. 1036

Contrabass
kupim. Ponudbe z navedbo cene pod „Contrabass" na upravo „Jutra". 24534

Klavir in gosli
se poceni proda. Naslov v upravi „Jutra". 24549

Električni klavir
predvojni prima fabrikat. — Ogleda se samo ob sobotah popoldne v Prečni ulici št. 8 24585

Živali

Pes doberman
1 leto star, z rodovnikom, se proda. Fran Poljanšek, Lesce 24527

Vsakovrstne vožnje
preselitve, kurivo in drugo prevzame in oskrbi najhitreje in po solidnih cenah Kompat Lojze, Krakovska ul. št. 13. 20821

Izgubljeno

Izgubila se je
črna usnjata taška. Najditelj naj jo odda v upravi „Jutra". 24541

Razno

Grajska klet
v Ljubljani, Mestni trg št. 13. Vinotoč, naznanja se ravno došla dobra vina, kakor: silvanec, rizling, traminec, črnina. Čez ulico 1 Din liter ceneje. Priporoča se za obilni obisk tudi iz dežele. 24.494

Pozor!
Danes in jutri ter vsako soboto in nedeljo sveže krvave, jetrne in mesene klobase ter pristno dolenjsko in štajersko vino nudi Joško Jeračin, Dolenjska cesta. 23819

Ali bi se našla usmiljena
mati, ki bi vzela za svojo 8 mesecev staro deklico? — Naslov pove uprava „Jutra" 24491

Mehan. umetno vezenje
perila, zastorov, toalet, obšivanje (entlanje) vložkov in čipk, predtiskanje. Prodaja kravat, moških srajc itd. po izredno nizki ceni. — Matek & Schein, Ljubljana, poleg hotela Štrukelj. 24514

Diplomirana, koncesionirana
maserka
prevzame delno in celotno masažo. Vpraša se pri ge. Vodeb, Rimska cesta št. 2/I. 24475

18 let
priznane „L a r u c i n" pilule najsigurneje ozdravijo kapavico (Tripper). — Dobiva se po vseh lekarnah po 20 Din škatlja. Po pošti razpošilja lekarna B l u m, Subotica.

Žametasti klobuki!
po n a r o č i l u od 150 Din dalje, popravila, spatri oblike, najceneje v manufakturni lopi štev. 10, Vodnikov trg. 24566

Nabiralci znamk!
Filatelistična nagrada! Kdor pristopi kot član krožka nabiralcev „Kolektor" v Kranju, skleneč se na mojo člansko številko 15, dobi od mene znamke v katalogični vrednosti 5 zlatih mark 24563

Danes
fine domače jetrne in krvave k l o b a s e, martinova gaska in izborna ljutomerska vina. — Priporoča se A. Šmid, restavracija „Roža", Židovska ulica. 24561

Prostov. javna dražba,
se vrši dne 20. novembra t. l. ob 8 uri zjutraj v Ljubljani, Prešernova ulica štev. 30. — Prodajali se bodo različni predmeti kakor sukanec, vezenine, barhent, trakovi in razno drugo manufakturno blago. 24553

Zastonj!
Ne! 6040-a
ampak po jako nizkih cenah kupiš različne obleke, sukajiče, raglane in dežne plašče
za Miklavža.
Veliko izbero vsakovrstnih oblek za dečke imata po najnižjih cenah samo
LOŽAR & BIZJAK
v Ljubljani
Sv. Petra cesta št. 20.

Dežni plašči
330 Din
6009
Gričar & Mejač
Šelenburgova ulica.

Je li prenehanje bolečin vredno ene poizkušnje?

2023 a

Potem ne toži, temveč poskušaj: **LEKARNARJA FELLERJA ELSA-FLUID.** Imaš li bolečine v obrazu? Po vsem telesu? Muči te li revmatizem, glavobol, zobobol? Ako si preobčutljiv proti mrzlemu zraku, ti bo drgnenje z Elsa-Fluidom olajšalo bolečine, te okrepilo in osvežilo. Znotraj za želodec, pri krčih, bolečinah nekoliko kapljic na sladkorju. Mnogo izdatneje in bolje delujoče kot francosko žganje, najboljše sredstvo te vrste! Z zavojnino in poštnino vred stane:

1 zavoj s 6 dvojnatimi ali 2 special. stek. 62 Din.
2 zavoja s 6 dvojnatimi in 2 special. stek. 96 Din.
3 zavoji s 12 dvojnatimi in 2 special. stek. 130 Din.
6 zavojev s 18 dvojnatimi in 6 special. stek. 240 Din.

Naročila naj se natančno naslove na:

EUGEN V. FELLER, lekarnar
v Stubici Donji, Elsatrg 245, Hrvatska.

Za dopolnitev zavoja se priporočajo: ELSA-KROGLICE, milo odvajalno sredstvo z dobrim uspehom. ELSA-RIBJE OLJE krepi slabe otroke in odrasle.

Najboljše Najtrpežnejše
žepne baterije
izdeluje in razpošilja
HYDRA, d. d.
tvornica za galvanične elemente in elektrotehniko
Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 17
6142 a Telefon Ljubljana II/714

GALUN
(kalijev), prvovrstna kvaliteta (kemično čist, popolnoma brez železa), v kristalih in moki, izdeluje in prodaja po konkurenčni ceni
Kemična tovarna Moste pri Ljubljani.
Zahtevajte oferte in vzorce! 5964/a
Dobavljamo promptno vsako količino!

TUDI VI
5796 a
hočete Vašega soproga presenetiti z lepim in koristnim božičnim darilom?
Najbolj koristno božično darilo je pisalni stroj
„ERIKA"
za pisarniško in privatno porabo.
Tudi na ugodne mesečne obroke!
THE REX Co., Ljubljana, Gradišče 11.

Stroji za pletenje
malo rabljeni, skoro novi, izključno samo nemški proizvodi v vseh širinah in finočah, dalje
Links-Links in **Jakard stroji, okrogli, stroji za pletenje kravat**
po zelo nizki ceni so dospeli, **igle** in sestavni deli vedno v zalogi pri tvrdki 5394 a
ALFRED KOZMA
OSIJEK I., Županijska ulica 42.
Samozastopstvo tehnične poslovnice za industrijo strojev za pletenje **Felix LEDERER, Wien.**

Razpis božičnih nagrad.

300 daril v skupni vrednosti od 1,000.000 dinarjev

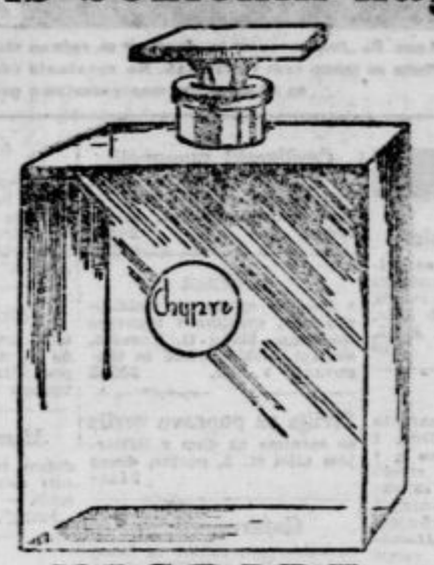

300 daril v skupni vrednosti od 1,000.000 dinarjev

NAGRADE:

1.) 1 nov Torino Fiat-avto za 6 oseb.
2.) 1 nov Torino Fiat-avto za 4 osebe.
3.) 1 nova kompletna spalna soba z 2 posteljama iz črešnjevega lesa. Izdelek tvornice Bothe i Ehrman, Zagreb.
4.) 1 nova kompletna jedilna soba iz hrastovine. Izdelek tvornice Bothe i Ehrman, Zagreb.
5.) 1 nova kompletna pisalna soba iz hrastovine. Izdelek tvornice Bothe i Ehrman, Zagreb.
6.) 1 nov Ehrbar klavir (salonski klavir).
7.) 1 nova klubska garnitura iz usnja.
8.) 1 novo motorno kolo 5 HP.
9.) 1 nova velika perzijska preproga (Afganistan).
10.) 1 nov pisalni stroj Underwood.
11.) 2 nova damska urejena toaletna potna kovčega iz usnja.
12.) 2 nova manjša motorna kolesa.
13.) 2 nova Singer šivalna stroja.
14.) 2 nova pianina.
15.) 2 nova kompletna kuhinjski opravi.
16.) 5 novih porcelanastih servisov, kompletnih, za 12 oseb.
17.) 5 novih gramofonov, vsak z 10 najnovejšimi Shymmy ploščami.
18.) 5 novih fotografičnih aparatov.
19.) 5 novih velikih kovčegov za potno prtljago.
20.) 5 novih velikih medenih električnih lestencev.
21.) 5 novih manjših perzijskih preprog (Širvan ali slično).
22.) 5 novih ženskih toaletnih garnitur iz kristalnega stekla.
23.) 5 novih velikih gartinier iz kristalnega stekla.
24.) 5 novih velikih vaz iz kristalnega stekla.
25.) 5 novih velikih naslanjačev, z gobelin-blagom preoblečenih.
26.) 10 novih velikih usnjatih ročnih kovčegov.
27.) 10 novih manjših usnjatih ročnih kovčegov.
28.) 10 novih zlatih zapestnih ženskih ur.
29.) 10 novih moških zlatih ur.
30.) 10 novih porcelanastih servisov za 6 oseb.
31.) 10 novih porcelanastih servisov za črno kavo za 12 oseb.
32.) 10 novih biciklov.
33.) 10 novih stoječih električnih svetiljk.
34.) 10 novih pirotskih preprog.
35.) 10 novih porcelanastih servisov za črno kavo za 6 oseb.
36.) 20 novih srebrnih doz za cigarete.
37.) 20 novih moških zlatih verižic za ure.
38.) 30 novih ženskih zlatih zapestnic.
39.) 30 novih moških usnjatih listnic.
40.) 30 novih ženskih usnjatih ridikulov.

Vpoštevajoč današnje težke ekonomske razmere, vsled katerih je novoosnovanim tvrdkam nemogoče s svojimi še tako dobrimi proizvodi prodreti v javnost, boreč se z veliko konkurenco, poskušamo na ta reklamni način spoznati širšo publiko z našimi prvorazrednimi parfumi, ki so po strokovnjaških ter po najnovejših francoskih metodah ta receptih prirejeni. Saj nam ni treba uvažati parfumerije iz inozemstva, ker moremo v domovini taisto doseči. V to reklamno svrho razpisujemo sledeče tekmovanje z gori navedenimi nagradami, ki so obenem najlepša božična darila.

I. UGANKA.

Iz sledečih zlogov sestavi 4 besede spodaj navedenega pomena:
A — la — nav — I — dam — me — Du — ri — li — A — ja — ka —.
1. (A — — — — — — —) Del sveta (kontinent).
2. (I — — — — — — —) Država ob Jadranskem morju.
3. (D — — — — —) Največja reka v Jugoslaviji
4. (A — — —) Prvi človek na svetu (po bibliji).

II. POGOJI ZA TEKMOVANJE.

1.) Tekmuje lahko vsak tu in inozemec.
2.) Vsak tekmovatelj mora rešiti uganko točke I. in rešitev poslati v zaprti kuverti z rekomandiranim pismom na enega niže navedenih naslovov; na kuverto mora napisati besedi: «Nagradno tekmovanje».
3.) V tem pismu se mora poleg rešene uganke navesti krstno in rodbinsko ime ter točen naslov tekmovalca.
4.) Vsak tekmovalec je obenem kupec ene steklenice parfuma našega proizvoda ter naj v to svrho priloži v pismu ali pa pošlje po poštni nakaznici na spodaj označeni naslov 60 Din (nikakor pa ne v kolkih ali znamkah).
5.) V to reklamno svrho stavljamo za sedaj v promet 5 vrst prvorazrednih parfumov, in sicer: Chypre, Jockey-Club, Mon Caprice, Prince of Wales, Ylang-Ylang. Vsak tekmovalec naj pripomni, katera teh vrst naj se mu pošlje.

III. SPLOŠNA DOLOČILA.

a) Tekma se prične 20. oktobra t. l. in se zaključi 23. decembra t. l. ter morajo pisma z rešenjem in denarne pošiljke najpozneje do tega termina prispeti na enega spodaj navedenih naslovov. — Rešenja, ki dospejo po 23. decembru, ne pridejo v poštev.
b) Vsako pravilno rešenje dobi tekočo številko, ki se tekmovalcem pošlje s steklenico parfuma; 24. decembra se vrši žrebanje ob navzočnosti in v pisarni notarja Milana Mihaljinca v Zagrebu. Rezultat žrebanja se bo v teku 8 dni objavil v časopisih; razen tega se bo vsak dobitnik pismeno obvestil, a dobitniki prvih 10 nagrad tudi brzojavno. Oni, katerih rešenje ni pravilno ali od katerih znesek 60 Din ni prispel, ne sodelujejo pri dobitkih; vendar v kolikor je znesek 60 Din vplačan, se bo poslal dotičniku parfum, ne oziraje se na okolnost, ali je uganka dobro ali slabo rešena. Nagrade se delijo dobitnikom 8. dan po žrebanju. — Razpis nagrad je osnovan na podlagi 60.000 udeležencev ter se bo v primeru manjšega števila razdelilo sorazmerno manjše število nagrad.
c) Naročene steklenice parfuma se pošljejo tekmovalcem poštnine prosto.
d) Vsak tekmovalec se izjavi, da je z zgoraj navedenimi pogoji sporazumen.
e) Pisma z rešenjem in denarne pošiljke se imajo poslati na: **Kr. javnega notarja Milana Mihaljinca, Zagreb, Ilica 39, ali pa na naslov firme.**
f) Vse nagrade so novokupljeni prvorazredni predmeti, ter bo en del teh izložen v Zagrebu v izložbi tvrdke Braća Fussmann v veži Apolo-Kina.

V Zagrebu, dne 19. oktobra 1924.

„AIDA", proizvodnja parfumerije, Zagreb, B-cesta 19 a

5531 a

Danes ponoči je preminul po dolgem trpljenju gospod

Ivan Kačič

ravnatelj podružnice Ljubljanske kreditne banke v Gorici

v 40. letu starosti.

V blagoookojnem smo izgubili dolgoletnega zvestega sotrudnika, dobrega prijatelja in priljubljenega tovariša, katerega bomo ohranili trajno v najboljšem spominu.

V Ljubljani, dne 15. novembra 1924.

Uprava in uradništvo
Ljubljanske kreditne banke.

6090a

Dežne plašče, dežnike, čevlje
ter razno **modno** in **galanterijsko blago** nudi najugodneje tvrdka 1670 a
JAKOB LAH
Maribor
Glavni trg štev. 2.

Toplo priporočamo knjigi
A. Novačan
Samosilnik
Vez. 48 Din, broš. 40 Din, pošt. 1·50 Din
I. Lah
Angelin Hidar
Vez. 32 Din, pošt. 1·50 Din
Naročite pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani
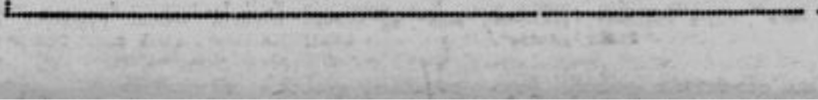
Zelo ugoden nakup modrocev, divanov, otoman, klubskih garnitur
in vseh v to stroko spadajočih izdelkov nudi solidno izdelano in najceneje tvrdka
Peter Kobal, tvornica tapetniških izdelkov, **Kranj** (Slovenija).
Pri večjih naročilih kakor za hotele, restavracije, mizarje itd. še znaten popust.
Pozor, ženini in neveste! 2605 a Zahtevajte cenike!